

בנק ירושלים

בנקאות חשלימה

דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2023

דוחות כספיים נגשים נמצאים באתר הבנק בכתובת: <https://www.bankjerusalem.co.il/others/financial-statements>

7	דוח הדירקטוריון וההנהלה	א.
83	הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי	ב.
87	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ	ג.
88	תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים	ד.
161	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם ונספחים לדוח הרבעוני	ה.
168	אינדקס ומילון מונחים	ו.
169	רשימת סניפי הבנק	ז.

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים

1	<u>סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה</u>
1.1	<u>מידע צופה פני עתיד</u>
1.2	<u>תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו</u>
1.3	<u>תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח</u>
1.4	<u>מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן</u>
1.5	<u>תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם</u>
1.6	<u>נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן</u>
2	<u>הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי</u>
2.1	<u>מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים</u>
2.2	<u>התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר</u>
2.3	<u>המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף</u>
2.4	<u>תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים</u>
2.5	<u>חברות מוחזקות עיקריות</u>
3	<u>סקירת הסיכונים</u>
40	<u>התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם</u>
3.1	<u>סיכון האשראי</u>
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:
45	<u>ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור (טבלה 22)</u>
46	<u>פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים (טבלה 23)</u>
46	<u>הלוואות לדירור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (טבלה 24)</u>
47	<u>תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי CECL (טבלה 25)</u>
48	<u>שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור (טבלה 26)</u>
49	<u>השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי (טבלה 27)</u>
50	<u>סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (טבלה 28)</u>
54	<u>התפתחות ביצועי האשראי לדירור ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 29)</u>
55	<u>מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור (טבלה 30)</u>
57	<u>מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור שנמכר (טבלה 31)</u>
58	<u>יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 32)</u>
59	<u>התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 33)</u>
60	<u>מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 34)</u>
60	<u>התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 35)</u>
64	<u>התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי (טבלה 36)</u>
65	<u>חשיפות עיקריות למדינות זרות (טבלה 37)</u>
66	<u>חשיפות אשראי למוסדות פיננסים זרים (טבלה 38)</u>

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים (המשך)

3.2	סיכון שוק	
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:	
69	אומדן ה-VaR (טבלה 39)	
70	מידע כמותי על סיכון ריבית- ניתוח רגישות (טבלה 40-42)	
72	מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה (טבלה 43)	
72	ריכוז בסיסי הצמדה של הבנק (טבלה 44)	
3.3	סיכון נזילות ומימון	74
3.4	סיכונים אחרים	76
3.5	השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי	80
4	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים	
4.1	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים	82
4.2	בקורות ונהלים לגבי גילוי בדוח הכספי	83
	נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	164

12	טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
16	טבלה 2 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
20	טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל
22	טבלה 4 - תמצית דוח רווח והפסד
24	טבלה 5 - הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן
24	טבלה 6 - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
25	טבלה 7 - פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות ריבית במגזרי ההצמדה השונים
25	טבלה 8 - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל
26	טבלה 9 - היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
27	טבלה 10 - התפלגות הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות
27	טבלה 11 - הוצאות בגין הפסדי אשראי
29	טבלה 12 - התפתחות תיק ניירות ערך
29	טבלה 13 - התפתחות תיק האשראי
30	טבלה 14 - הרכב פיקדונות הציבור
30	טבלה 15 - התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים
31	טבלה 16 - יחס הלימות הון
32	טבלה 17 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון
33	טבלה 18 - התפתחות ההון
34	טבלה 19 - הון רובד 2
34	טבלה 20 - יחס מינוף
37	טבלה 21 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים
56	טבלה 22 - ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים
46	טבלה 23 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים
46	טבלה 24 - פרטים על הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314
47	טבלה 25 - תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי CECL
48	טבלה 26 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
49	טבלה 27 - השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי

רשימת הטבלאות בדוח הדיקטוריון והנהלה (המשך)

50	טבלה 28- סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
54	טבלה 29- התפתחות ביצועי האשראי לדיר ומדדי ביצוע עיקריים
55	טבלה 30- מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיר
57	טבלה 31- מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיר שנמכר
58	טבלה 32- יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)
59	טבלה 33- התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)
60	טבלה 34- מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)
60	טבלה 35- התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים
64	טבלה 36- התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן
65	טבלה 37- חשיפות עיקריות למדינות זרות
66	טבלה 38- חשיפות אשראי למוסדות פיננסים זרים
69	טבלה 39 - אומדן ה-VaR
70	טבלה 40 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו
71	טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מתואם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
71	טבלה 42 - השפעת תרחישים של שינויים בלתי צפויים בריבית
72	טבלה 43 - מגבלות שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה
72	טבלה 44 - ריכוז בסיסי הצמדה
72	טבלה 45 - השפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן
73	טבלה 46 - נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
74	טבלה 47 - יחס כיסוי נזילות
81	טבלה 48 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון

דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2023

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 23 במאי, 2023 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 31 במרץ, 2023. הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2022. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של שנת 2022.

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: אופי התפתחות מגפת הקורונה והאופן בו תחלטה, ממשלת ישראל ויתר מדינות העולם, להתמודד מולה, שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גרמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

1. מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
2. השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
3. יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
4. תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
5. התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק, לרבות בשל התפרצות והתפשטות מגפת הקורונה.
6. תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
7. שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג-1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה במסגרת [דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקריית שדה התעופה (אירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדוח הבנק פועל באמצעות 19 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

פעילותו העסקית של הבנק מתבצעת בעיקר בחטיבה הקמעונאית, בחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים ובחטיבת האסטרטגיה והניהול הפיננסי, כמפורט להלן:

- **החטיבה הקמעונאית** מנהלת את כלל ערוצי ההפצה בתחום הקמעונאי אל מול הלקוחות ומשרתת באמצעות מערך הסינוף, שיתופי פעולה בנקודות מכירה, מוקדי המומחים והדיגיטל את לקוחות משקי הבית והבנקאות הפרטית בתחומי הלוואות לדיור, האשראי הצרכני ונכסי לקוחות.
 - **חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים** מנהלת את מוצרי הבנק תוך דגש על ניהול הרווחיות ופיתוח עסקי מובנה של המוצרים ומרכזת מימון פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת ליווי בניה, מימון פרויקטים של התחדשות עירונית (לרבות תמ"א 38 לסוגיה), מימון קבוצות רכישה ואשראי לעסקים קטנים במסגרת קרן בערבות המדינה.
 - **חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי** אחראית על גיבוש התוכנית האסטרטגית של הבנק ועל ניהול מקורות המימון לפעילותו של הבנק, ניהול החשיפות הפיננסיות והנזילות של הבנק הנובעות מפעילויות עסקיות, ובכלל זה ניהול חדרי עסקאות, ניהול נוסטרו וניהול הקשר עם מוסדות פיננסיים ישראלים וזרים.
- כמו כן הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר כארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.
- לפרטים נוספים אודות חטיבות ואגפי התמך ושינויים במבנה הבנק ובאופן ניהולו ראה [דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).
- לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק [תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

1.3 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית, וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח

התוכנית האסטרטגית

התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית"), ממקדת את פעילות הבנק בשלושה נתיבים מרכזיים: המשך פיתוח פעילויות הליבה, הרחבת המודל העסקי של הבנק באמצעות שיתופי פעולה, ושיפור התשתית הפיננסית והיעילות ההונית.

להלן פירוט של המיקודים העיקריים בכל אחד מהנתיבים הללו:

א. המשך פיתוח פעילויות הליבה בכל אחד מקווי העסקים, ובכלל זה הרחבה של פעילות המשכנתאות בתשואה הולמת על ההון, הרחבת פעילות ליווי בניה בתחומי הפעילות הנכונים, ושיפור רווחיות פעילות האשראי הצרכני, כדלקמן:

• שוק המשכנתאות

- הבנק פועל להרחבת בסיס לקוחותיו על ידי גיוון המענים והשירותים שהוא מציע ליועצי המשכנתאות ומינוף המיצוב העסקי הקיים של הבנק מול לקוחות פרטיים, תוך חיזוק מעמדו של הבנק במשכנתאות לכל מטרה ובמגזרי האוכלוסייה החרדית והערבית.
- הבנק יפעל לספק שירותים בתחום המשכנתאות וליצור שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים וחברות הפועלות בתחום המשכנתאות, במטרה להרחיב את ערוצי ההפצה שלו וכדי לגוון את בסיס הכנסותיו.
- הבנק ממשיך את פעילות מכר תיקי משכנתאות למוסדיים ואחרים, במטרה לאפשר את צמיחת הפעילות, להגדיל את הרווח ולשפר את ניצול ההון.

• ליווי בניה למגורים

- הבנק ימשיך לבסס את מעמדו כשחקן משמעותי בתחום ליווי הבניה וההתחדשות העירונית.
- הבנק יפעל להרחבה של הפעילות, דרך העמקת הפעילות מול קבוצות רכישה והצעת השלמת הון עצמי ללקוחותיו.

• אשראי צרכני

- פעילות האשראי הצרכני מרוכזת בחברת הבת תמר אריאל קפיטל.
- הבנק ישפר את רווחיות הפעילות על ידי מיטוב של ערוצי המכר (רכש לקוחות חדשים יבוצע בדיגיטל ועל ידי המוקד, הסניפים יתמקדו במכר צולב), התייעלות אגב דיגיטציה של תהליכים והמשך שיפור תהליך החיתום בהתבסס על מקורות מידע חיצוניים.

• ניהול נכסי לקוחות

- הבנק יציע שירותי ניהול נכסי לקוחות, בדגש על הצעת הערך הטובה במערכת הבנקאית עבור פיקדונות למשקי בית, תוך הרחבת קהל היעד וערוצי ההפצה.
- הבנק יפעל לשיפור חוויית השירות והיצע המוצרים שלו על ידי המשך פיתוח המערכת הסגורה הפקדת פיקדונות באמצעים דיגיטליים עבור לקוחות כל הבנקים, ואוטומציה של תהליכים גם בייעוץ נ"ע.

כחלק מהמהלך להגדלת מספר הלקוחות והרחבת הפעילות הקמעונאית, פועל הבנק לפיתוח גישה רב ערוצית, שבבסיסה התאמת הפרישה הסניפית כדי לתמוך בצמיחת פעילות מתן המשכנתאות, והסטת פעילויות אחרות מסינפי הבנק לערוצים מקוונים ובהם אפליקציה, אתר הבנק ומוקד טלפוני לשירות ומכירה.

ב. הרחבת המודל העסקי של הבנק באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק. עיקרי המיקוד העסקי:

- פיתוח פעילות מתן שירותים בנקאיים לאחרים (BaaS), במטרה להחזין את יכולות הבנק ולתת שירותים לאחרים, לגוון ולהגדיל את הכנסות הבנק.
- גיוון תיק אשראי על ידי פיתוח האשראי העסקי בתחומי נותני אשראי ועסקים קטנים ובינוניים, דרך שיתופי פעולה עם נותני אשראי חוץ בנקאיים וחברות עסקיות בתחום זה, ובאמצעות השתתפות בקרן למתן אשראי לעסקים קטנים בערבות המדינה.
- חברה לנותני אשראי ולשחקנים בשוק החוץ בנקאי בשת"פ אסטרטגי במטרה לייצר מכפיל כח ליכולותיו של הבנק, להרחיב את ערוצי ההפצה שלו ולגוון את מקורות ההכנסה של הבנק.

ג. שיפור התשתית הפיננסית והיעילות ההונית באמצעות הנחת תשתית איתנה למכר ואיגוח אשראי, רכש אשראי, פיצול עסקים וגיוס הון דרך הכנסת שותפים ופינוי הון ושיפור ניצול ההון.

● פיצול פעילויות וגיוס הון

- במטרה להציף ערך בפעילויותיו השונות, להקטין את סיכוני הצמיחה ולגייס הון שיאפשר את המשך הצמיחה, הבנק פועל לפצל חלק מהקווים העסקיים שלו לחברות בנות, ולגייס אליהן הון משותפים אסטרטגיים (בכפוף לאישור בנק ישראל). המהלך הראשון שהושלם כלל הקמת חברה בת, תמר אריאל קפיטל בע"מ, שבה ריכז הבנק את פעילות האשראי הצרכני הקיימת והעתידי של הבנק, וחברות מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ רכשו כ-19.99% מהון המניות של החברה הבת.
- הבנק פועל לבצע מהלכים דומים בפעילויות אחרות שלו, ובוחן סגירה או מכירה של פעילויות אחרות שאינן סינרגיות לפעילויות קיימות, במטרה למקד את משאביו בפעילויות הליבה.

● מכר תיקי אשראי

- כחלק מאסטרטגיית ניהול ותכנון ההון שלו, מוכר הבנק תיקי משכנתאות, במטרה לאפשר את המשך הצמיחה בפעילותו בתחום זה ואת הגדלת הרווחיות בקווי הפעילות השונים. הבנק פועל להגדיל את שיעור המשכנתאות שהוא מוכר מסך הביצוע בכפוף למגבלות בנק ישראל, ובכוונתו לבצע מספר עסקאות מכירה גם בשנה קלנדרית.
- בתחומי פעילות אחרים יפעל הבנק למכר תיקי אשראי באופן הזדמנותי. לפרטים נוספים ראה גם בפרק 3.

● איגוחים, ביטוחי אשראי ועסקאות לפיני וגיוס הון

- לצד מכר האשראי לגופים מוסדיים, פועל הבנק להניח תשתיות לאיגוח תיקי אשראי, תחילה בתחום המשכנתאות. בנוסף, הבנק ביצע בעבר עסקאות שונות להעברת סיכון אשראי ולמכירת תזרימי עמלות במטרה להגדיל את זמינות ההון למהלכי הצמיחה, והוא ממשיך לפתח יכולות כאלו.

כדי לאפשר את יישום האסטרטגיה שלו יפעל הבנק להתאמה ושיפור של נכסיו הטכנולוגיים, וליישום אסטרטגיית דיגיטל ודאטה. הבנק יגדיל את השקעותיו ביכולות המחשוב שלו לטובת הגברת הגמישות ומתן מענה מהיר ואיכותי לשינויים בטעמי הלקוחות ולשינויים בסביבה התחרותית, חתירה לדיגיטציה של תהליכים מול הלקוח ומול הבנקאים ומערכי התפעול, שדרוג השימוש בדאטה פנימי וחיצוני ושדרוג משמעותי בשימוש במודלים אנליטיים. בדגש על שיפור חווית הלקוח בצריכת המוצרים והשירותים השונים. הבנק בוחן את התכנית ומעדכן אותה בהתאם לצורך מדי שנה. ביום 27 באוקטובר 2022, אישר דירקטוריון הבנק את התכנית האסטרטגית העדכנית.

יעדי האסטרטגיה ארוכי הטווח

- בניית מתווה רב שנתי שבמרכזו שמירה על יציבותו וחסנו של הבנק והשאת ערך לבעלי המניות.
- שמירה על פרופיל סיכון נמוך – הלימות הון, נזילות ויחס מינוף מעל לרף הרגולטורי הנדרש ובהתאם לשולי הביטחון שקבע הדירקטוריון, ורמה גבוהה של אבטחת מידע וסייבר.
- השגת רווחיות נאותה – שמירה על תשואה דו-ספרתית.
- חלוקת דייוידנד בשיעור של 30% לפחות מהרווח.
- טיפוח ההון האנושי, מנהלים ועובדים.
- שיפור תהליכים והתייעלות באמצעות חתירה לדיגיטציה של תהליכים, חדשנות בערוצי ההפצה וחיזוק בקורות ממוכנות, והורדת יחס היעילות (C/I) ל-62%.
- שיפור והתאמת הנכסים הטכנולוגיים, בדגש על חיזוק התשתיות ומערכות הליבה ופיתוח תשתית דיגיטל ודאטה, בהתאם לאסטרטגיית הדיגיטל והדאטה של הבנק.
- מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות, ובמתן פתרונות פיננסיים משלימים ללקוחות כל הבנקים:
 - הרחבת בסיס הלקוחות של הבנק במשכנתאות, תוך חיזוק מעמדו של הבנק במשכנתאות לכל מטרה ובמגזרי האוכלוסייה החרדית והערבית.
 - פיתוח פעילות האשראי הצרכני על ידי דיגיטציה של המוצר ושימוש במודלים מתקדמים, המשך שדרוג תהליכי מתן האשראי, השיווק והגבייה, לצד רכש ומכר אשראי באופן שוטף.
 - הרחבת פעילות ליווי הפרויקטים במיקוד התחדשות עירונית, השלמת הון ואישור צברי פרויקטים.

- הרחבת המודל העסקי של הבנק ובסיס לקוחותיו באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק:
 - הנגשת שירותים בנקאיים לגופים השונים המעוניינים לספק שירותים פיננסיים ללקוחותיהם (BaaS).
 - הרחבת קהל לקוחות הבנק או ערוצי ההפצה שלו דרך שיתופי פעולה בתחומי פעילות הליבה של הבנק.
 - גיוון תיק האשראי דרך פיתוח פעילות אשראי לעסקים במיקוד נותני אשראי ומתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים באמצעות הקרן בערבות המדינה.
- שיפור התשתית הפיננסית ושיפור היעילות ההונית ככלים להרחבת פעילותו של הבנק, דרך מהלכים למיטוב הקצאת ההון בבנק, פיתוח ערוצים למכר ואיגוח אשראי וגיוס הון לקווים עסקיים שונים ומיטוב פורטפוליו הנכסים דרך מכירת פעילויות לא סינרגיות לפעילויות הליבה.

בבסיס התכנית, שמירה על פרופיל סיכון התואם את תאבון הסיכון של הבנק המתבטא בתמהיל הפעילות, ביחס הלימות ההון, ביחסי נזילות יחס מינוף גבוהים מהיחס המינימלי הנדרש לפי הוראות הרגולציה בהתאם לשולי הביטחון שנקבעו על ידי הדירקטוריון, וכן, ניהול אפקטיבי של הסיכון התפעולי וסיכונים בקרה פנימית נוספים, כגון, אבטחת מידע וסייבר, הגנת הפרטיות, מיקור חוץ, המשכיות עסקית וכדומה. התכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה ועקבית וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולמחזיקי העניין. הבנק רואה בעובדיו שותפים לדרך וימשיך לחתור להשגת יעדי באמצעות פתיחות ושיתוף פעולה עם עובדי ומנהלי הבנק וטיפוח ההון האנושי.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

סביבה, חברה וממשל - ESG

עקרונות הקיימות והאחריות התאגידית מהווים חלק בלתי נפרד מפעילותו העסקית של הבנק, מתוך הכרה שלא ניתן להפריד בין הצלחה עסקית לבין שיקולי חברה, סביבה וממשל תאגידי. תפיסה זו התחדדה בשנים האחרונות בישראל ובעולם ואף שולבה באסטרטגיה הכוללת של הבנק. האסטרטגיה העסקית של הבנק משלבת בתוכה היבטי ESG הכוללים התאמות ופתרונות פיננסיים ללקוחותיו, התייחסות לגיוון תיק האשראי, מתן דגש על דיגיטציה וחדשנות, אבטחת מידע וסייבר ופיתוח ההון האנושי בבנק. כמו כן, הבנק נוקט במגוון צעדים להטמעת ערכי הסביבה, חברה וממשל ESG. לפרטים נוספים אודות סביבה, חברה וממשל תאגידי ראו דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק לשנים 2020-2021 באתר הבנק וכן בדוח השנתי לשנת 2022.

1.4 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/3/2022	30/6/2022	30/9/2022	31/12/2022	31/03/2023	
					מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):
6.0%	15.9%	17.7%	15.1%	13.4%	תשואת הרווח הנקי להון עצמי ⁽¹⁾
4.3%	12.4%	13.5%	14.7%	12.4%	תשואת הרווח הכולל להון עצמי ⁽¹⁾
0.43%	1.09%	1.16%	1.01%	0.91%	תשואה לנכסים ממוצעים
10.4%	10.5%	10.5%	10.5%	10.4%	יחס הון עצמי רובד 1
6.2%	6.3%	6.4%	6.3%	6.1%	יחס המינוף
219%	203%	200%	202%	218%	יחס כיסוי הנזילות
125%	129%	125%	130%	136%	יחס מימון יציב נטו ⁽³⁾
0.90%	1.30%	1.20%	1.20%	1.10%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
72.0%	59.4%	53.0%	58.6%	60.0%	יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)
					מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):
0.44%	0.46%	0.69%	0.71%	0.48%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
0.88%	0.96%	1.05%	1.14%	1.15%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.00%	1.05%	1.01%	1.02%	1.01%	שיעור אשראי לא צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.12%	0.12%	0.13%	0.32%	0.35%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
					נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח:
17.8	46.4	52.7	47.0	42.6	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי ⁽¹⁾
12.5	36.2	40.2	45.7	39.5	סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽¹⁾
127.5	140.7	157.2	169.8	176.2	הכנסות ריבית, נטו
14.6	15.3	24.1	24.8	17.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
23.7	73.3	64.6	63.1	39.3	הכנסות שאינן מריבית
28.4	30.1	29.7	28.7	31.0	מזה: עמלות
108.8	127.1	117.6	136.5	129.4	הוצאות תפעוליות ואחרות
49.2	55.2	54.2	63.3	62.9	מזה: משכורות והוצאות נלוות
					רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח:
0.25	0.66	0.75	0.66	0.60	רווח בסיסי ומדולל
					נתונים עיקריים מהמאזן, לסוף שנת הדיווח:
17,463.3	18,029.5	18,432.7	18,907.2	20,151.5	סך כל הנכסים
2,920.3	3,212.0	2,967.1	3,360.1	3,962.0	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
932.0	1,045.7	982.8	1,043.1	1,325.0	ניירות ערך
13,200.3	13,297.0	14,005.3	14,057.5	14,382.0	אשראי לציבור, נטו
16,320.5	16,833.5	17,192.1	17,651.2	18,868.3	סך כל ההתחייבויות
308.7	308.1	349.3	342.9	380.3	מזה: פיקדונות מבנקים
13,202.4	13,621.7	13,765.4	14,266.8	14,777.8	פיקדונות מהציבור
1.1	-	-	-	-	פיקדונות הממשלה
2,484.4	2,561.0	2,743.1	2,677.6	3,358.9	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,142.8	1,196.0	1,240.6	1,256.0	1,283.2	הון עצמי

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/3/2022	30/6/2022	30/9/2022	31/12/2022	31/03/2023	
					נתונים נוספים:
1,410.0	1,180.0	1,288.0	1,144.0	1,089.0	מחיר מניה (באגורות)
-	61.3	-	61.1	-	דיבידנד למניה (באגורות)
589	611	621	615	642	מספר עובדים
0.77%	0.82%	0.86%	0.91%	0.94%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
2.83%	2.84%	3.21%	3.42%	3.39%	פער הריבית
0.69%	0.70%	0.65%	0.61%	0.66%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים
17.8	30.3	52.7	47.0	42.6	רווח נקי בנטרול רכיבים מסויימים למעט מכירת תיקים ⁽³⁾
6.0%	10.4%	17.7%	15.1%	13.4%	תשואה להון בנטרול רווחים מסויימים למעט מכירת תיקים ⁽³⁾

⁽¹⁾ לפרטים אודות הכנסות ממכירת תיק אשראי ראה להלן [בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן](#).

⁽²⁾ הסכום של הכנסות הריבית נטו ושל ההכנסות שאינן מריבית ביחס לסך הנכסים המאזניים המניבים הממוצעים.

⁽³⁾ ברבעון המסתיים ביום 30 ביוני, 2022 הרווח הנקי הושפע מהכנסה בסך 24.5 מיליוני ש"ח (כ-16.1 מיליוני ש"ח לאחר השפעת המס) הנובעים ממכירת זכויות בפוליסות בתיק הביטוחים (לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות ללקוחות) של חברה בת בשליטה של הבנק, בו שימשה החברה הבת כסוכן עבור לקוחות הבנק.

⁽⁴⁾ החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה, נתוני התקופות הקודמות מוצגים בהתאם לכללי המדידה טרם היישום לראשונה. [לפרטים נוספים אודות השינויים מוצגים בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

1.5 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק כפי שהוסדרה במסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק, המתבססים על הוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר פרופיל הסיכונים המהותיים אליהם חשוף הבנק ואחר אופן התפתחותו של פרופיל הסיכונים של הבנק. ניטור זה מבוצע על ידי הבנק בשגרה ובוודאי בעת התפתחות תנאי קיצון או פוטנציאל להתפתחות תנאים שכאלה (מצב התרעה).

המדיניות המונית המרחיבה שנקטו הבנקים המרכזיים בעולם, כתוצאה מהתפשטות מגיפת הקורונה בעולם, והשפעת העימות בין רוסיה ואוקראינה, הביאה בשנה האחרונה לעלייה משמעותית בשיעור האינפלציה בעולם ובארץ ולעלייה בחוסר היציבות בסביבת המאקרו. פעולות הבנקים המרכזיים לריסון האינפלציה הביאה לעלייה משמעותית בפרק זמן קצר יחסית בשיעור הריבית בעולם ובארץ, והגבירה את חוסר הוודאות במשק. ברבעון הראשון של שנת 2023 גברה אי הוודאות הפוליטית בישראל, בהמשך לתהליכי החקיקה הנוגעים למערכת המשפט. בנוסף, חלה במהלך הרבעון הסלמה ביטחונית במספר זירות בו זמנית, כשנכון למועד כתיבת דו"ח זה נפתח מבצע "מגן וחץ" בזירה הדרומית. בנוסף, חברת דירוג האשראי מודיס הורידה את תחזית הדירוג של המדינה מ- חיונית ל- יציבה (ללא שינוי בדירוג האשראי עצמו). במרחב הסייבר, התגברו התקיפות של גורמים עוינים על מוסדות ישראליים, בהם הבנקים. אירועים אלה הגבירו עוד יותר את חוסר היציבות במשק ואי הוודאות לגבי אופן התפתחות הכלכלה בהמשך. עליית הריבית בעולם ואי הוודאות הכלכלית השורה שם, הביאה להרעה במצב של מספר בנקים אמריקאים, שחלקם אף נסגרו. לבנק אין חשיפה לבנקים אלה. בנוסף, הבנק פעל עוד טרום החששות לקריסתו של הבנק השווייצרי CREDIT SUISSE, המשמש כ- כתב של הבנק על מנת לצמצם את חשיפתו אליו לערכים נמוכים מאוד.

הבנק ממשיך לעקוב אחר אירועים אלה, שיש להם פוטנציאל השפעה על התפתחות פרופיל סיכון הנזילות, ההון, האשראי, שוק וריבית של הבנק והעמידה ביעדים העסקיים, וכן, גם על פרופיל הסיכון התפעולי וסיכוי בקרה פנימית נוספים: המשכיות עסקית, סייבר, הונאות ועוד.

בשלב זה, ולמרות העלייה בפוטנציאל, הבנק, בדומה לרבעון הקודם, אינו מזהה התפתחות מהותית בפרופיל הסיכון שלו. פרופיל סיכון תיק המשכנתאות ותיק הנדל"ן המגובים בביטחונות והמהווים את חלקו הארי של תיק האשראי של הבנק, ממשיך להיות נמוך יחסית, כאשר שיעור הכשל והמחיקות בתיקים אלה ממשיכים לשמור על שיעורים נמוכים הדומים לשיעור טרם התחלת האירועים. מדדי הסיכון של תיקי אשראי אלה ממשיכים לשמור על ערכים יציבים בהתאם לתאבון הסיכון של הבנק. חלה עלייה בשיעור הכשל בתיק האשראי הצרכני של הבנק, המהווה חלק קטן יחסית מכלל תיק האשראי, תוצאה של עלייה במספר חדלי הפירעון והרעה בדירוג האשראי של הלקוחות בכלל המערכת. הבנק נוקט בפעולות הנדרשות על מנת להתמודד עם עלייה זו, ונמצא בגבולות סף המחיקות שקבע לאשראי הצרכני בתכנית העבודה. הבנק ממשיך לשמור על רמת נזילות גבוהה שהיא לאורך זמן הגבוהה במערכת, ובאופן דומה, נשמרת היציבות ברמת סיכון השוק והריבית הנמצאת בגבולות תאבון הסיכון השמרני שקבע דירקטוריון הבנק. לעליית הריבית ולאי הוודאות הכלכלית בעולם הייתה השפעה על יחס ההחזר של הלקוחות נוטלי המשכנתאות. הבנק ביצע מספר פעולות על מנת להקל על לקוחותיו להתמודד עם העלייה ביחס ההחזר שלהם. לפירוט, [ראה פרק 3 לדוח זה](#), ודוח הסיכונים לסוף שנת 2022.

הבנק ממשיך לפעול במתכונת דומה לזו בה פעל בשנה האחרונה כשהוא ממשיך להקפיד על ניטור מוגבר של התפתחות פרופיל הסיכון שלו במטרה להבטיח עמידה ביעדי העסקיים, יעדי ההון, המינוף והנזילות ובמכלול מגבלות תאבון הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון תוך שמירה על מוניטין הבנק. הניטור המוגבר מתבסס על מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים והנתונים המאקרו כלכליים, הגברת תדירות דוחות הבקרה על מנת לנטר במהירות שינוי בפרופיל הסיכון, וביצוע הערכות מצב תכופות על מנת להעריך השפעת אי הוודאות והאיזמים השונים על התפתחות פרופיל הסיכונים שלו, על פעילותו ועל יעדי העסקיים. כחלק מהערכות המצב הגביר הבנק את השימוש במבחני הקיצון וניתוחי רגישות מגוונים, על מנת לאמוד השפעות אלה.

מבחני הקיצון וניתוחי רגישות שהבנק מבצע בשיטות מגוונות, מבוססים על העלייה שכבר חלה בשיעור הריבית והאינפלציה החל משנת 2022, זעזוע של גורמי מאקרו נוספים שיכולים להיות מושפעים מאי הוודאות הכלכלית, כמו אבטלה, ותוך בחינה של סגמנטים שונים בתיק האשראי, בחינת השפעתם על פרופיל סיכון השוק, ריבית והנזילות ואתגור יעדי העסקיים של הבנק, ביניהם - המרווחים, המחיקות, הביצועים וגורמים נוספים שיש להם השפעה על עמידתו ביעדיו, כולל יעדי ההון שלו. מבחני הקיצון ממשיכים להצביע על כך שלמרות אי הוודאות והנחות תרחישי הקיצון, מידת פגיעתם בבנק היא מתונה יחסית ולא נשקפת סכנה לאיתנות הבנק. הבנק ערוך, בהתאם לנוהלים והדרכים שנקבעו בתכנית ההמשכיות העסקית שלו לכל התפתחות במצב הבטחוני, עם פתיחת מבצע "מגן וחץ".

בטיפול בסיכונים המהותיים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון מהותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או גבוהה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן [בפרק 3 סקירת הסיכונים ודרכי ניהולם](#).
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול ובקרת הסיכון המתאימה, המבטיחה כי יש לבנק את היכולות להתמודד עם סיכון זה והשפעותיו על פעילות הבנק ויעדיו העסקיים, ככל שיתממש.

[טבלה מספר 2](#) להלן מציגה את הסיכונים המתפתחים של הבנק, שפרופיל הסיכונים של מרביתם, יכולים להשתנות עקב האירועים הכלכליים, הפוליטיים והביטחוניים האחרונים, ולפיכך, על אף פרופיל הסיכון הנמוך יחסית של הבנק, הזהירות והמשך הניטור מחייבים עקב האירועים שהוזכרו לעיל, והבנק נוקט צעדים לניטור והיערכות כדי למזער את השפעתם, לו יתרחשו, באמצעות דוחות בקרה ייעודיים שנועדו לאתר התפתחויות בתיקי האשראי של הבנק ובמצב הנזילות וההון שלו, וממשיך להקפיד על שדרוג תכניות החירום/מילוט שלו ותרגולם, ועל שיפור מתמשך ביכולות הערכת פרופיל הסיכונים וההון שלו. לפירוט נוסף, [ראה פרק 3 לדוח זה](#).

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון מאקרו-כלכלי וסיכון גיאופוליטי	המדיניות המוניטרית המרחיבה שנקטו הבנקים המרכזיים בעולם, כתוצאה מהתפשטות מגיפת הקורונה בעולם, והשפעת העימות בין רוסיה ואוקראינה, הביאה בשנה האחרונה לעלייה משמעותית בשיעור האינפלציה בעולם ובארץ ולעלייה בחוסר היציבות בסביבת המאקרו. פעולות הבנקים המרכזיים לריסון האינפלציה הביאה לעלייה משמעותית בפרק זמן קצר יחסית בשיעור הריבית בעולם ובארץ, והגבירה את חוסר הוודאות במשק. ברבעון הראשון של שנת 2023 גברה אי הוודאות הפוליטית בישראל, בהמשך לתהליכי החקיקה הנוגעים למערכת המשפט. בנוסף, חלה במהלך הרבעון הסלמה ביטחונית במספר זירות בו זמנית וחברת דירוג האשראי מודיס הורידה את תחזית הדירוג של המדינה מ - חיונית ל - יציבה (ללא שינוי בדירוג האשראי עצמו). אירועים מקומיים אלה הגבירו עוד יותר את חוסר היציבות במשק ואי הוודאות לגבי אופן התפתחות הכלכלה בהמשך. בחודשים אפריל מאי - S&P השאירו את דירוג המדינה ללא שינוי, המתחיות הביטחונית פגה במעט לאחר סיום מבצע "מגן וחץ", מתגבשת הבנה כי לא תהיה רפורמה משפטית ללא הסכמה, מדד המחירים לחודש אפריל מזנק ב - 0.8% (כפול מערך התחזית). הבנק ממשיך לעקוב אחר אירועים אלה, שיש להם פוטנציאל השפעה על התפתחות פרופיל סיכון הנזילות, ההון, האשראי, שוק וריבית של הבנק והעמידה ביעדים העסקיים, וכן, עם על פרופיל הסיכון התפעולי וסיכונים בקרה פנימית נוספים: המשכיות עסקית, סייבר, הונאות ועוד. בשלב זה, ולמרות העלייה בפוטנציאל, הבנק, בדומה לרבעון הקודם, אינו מזהה התפתחות מהותית בפרופיל הסיכון שלו להוציא עלייה בשיעור הכשל בתיק האשראי הצרכני של הבנק, תוצאה של עלייה במספר חדלי הפירעון והרעה בדירוג האשראי של הלקוחות בכלל המערכת. שיעור הכשלים והמחיקות בתיק המשכנתאות ותיק הנדל"ן, שניהם מגובי ביטחונות, המהווים את חלקו הארי של תיק האשראי של הבנק, ממשיך להיות נמוך. הבנק ממשיך להקפיד על המשך הניטור של התפתחות הכלכלה העולמית וכלכלת ישראל, ועוקב אחר התפתחות גורמי המאקרו השונים, כמו גם אחר המצב הפוליטי והביטחוני באזורנו, שיכולים בתרחישים מסוימים להביא את המשק למיתון, ולהשפיע על פרופיל הסיכונים שצוינו לעיל ועל עמידת הבנק ביעדי העסקיים. הניטור כולל תהליכי הערכה שוטפים, הגברת הבקרה וביצוע מבחני קיצון וניתוחי רגישות באופן סדיר.
סיכון אשראי	רמת הכשל במשכנתאות ממשיכה להיות נמוכה, גם במהלך הרבעון הראשון של השנה. מדדי תיק המשכנתאות, יחס ההחזר ושיעור ה - LTV הממוצע כולל מחזורים שומרים על יציבות ונמצאים במרחק סביר מתאבון הסיכון של הבנק. הבנק ממשיך לעקוב אחר העלייה ביחס ההחזר של הלקוחות שלו ובהחזר החודשי עקב העלייה בשיעור הריבית, ואחר העלייה בתקופות לפירעון של ביצועי משכנתאות. תוצאת מבחן קיצון (המניח עלייה משמעותית בשיעורי הכשל, ירידה במחירי הדיור ויחס החזר מעודכן של הלקוחות לאחר עליית הריבית) ממשיכה להיות נמוכה מההפרשה בשיטת ה - CECL. נמשכת העלייה בכשלים ובהפרשה הצפייה באשראי הצרכני, באופן דומה לעלייה בשיעור הכשלים במערכת, במיוחד, בקרב הלווים המדורגים בדירוג נמוך על ידי לשכת האשראי, והעלייה המתמשכת בשיעורי החדל"פים. תיק הנדל"ן של הבנק ממשיך לשמור על רמת סיכון נמוכה, בהתאם למדדים השונים. דירוג הלווים הגדולים של הבנק ממשיך להיות גבוה ויציב. ביום 10.3.2023 נסגר הבנק האמריקאי SVB, Silicon Valley Bank על ידי הרשות הרגולטורית של קליפורניה ומונה כונס נכסים לנכסיו. לבנק ירושלים אין חשיפה לבנק זה, והוא אינו מושפע מהאירוע. ביום 19 במרץ, 2023, לאחר תקופה שבה הועלו חששות לגבי יכולת ההישדרות של הבנק השוויצרי CREDIT SUISSE דווח על רכישתו על ידי בנק UBS, תוך שהוא ממשיך לפעול תפעולית. CREDIT SUISSE משמש כ - כתב של בנק ירושלים, והבנק פעל עוד טרם פרסום החששות לצמצם את חשיפתו אליו, לרמה מזערית.
סיכונים תפעוליים (כולל סיכון מודל וסיכון מעילות והונאות) וסיכון המשאב האנושי בפעילות הטכנולוגיה	המשך הטיפול בסיכון התפעולי, מעילות והונאות, ניטור אנומליות ותיקוף מודלים בהתאם לתכנית העבודה של הבנק, עם דגש על תהליכי הערכה והמשך הטמעת תהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים. תשומת לב למסגרת הטיפול בהמשכיות עסקית, עם העלייה בפוטנציאל לאירועים בטחוניים, ועם פתיחתו של מבצע "מגן וחץ".
סיכון סייבר	במהלך חודש אפריל, בוצעו מתקפות DDOS על המערכת הפיננסית בישראל, ובתוכה, גם בנק ירושלים (חלק מקמפיין התקפי אנטי ישראלי מתואם במרחב הסייבר), מהווים אינדיקציה נוספת לכך כי האירועים הביטחוניים באזורנו ומעורבות מדינות עוינות בתקיפות הסייבר על מוסדות ישראליים, מחייבים תשומת לב תמידית להתפתחות פרופיל סיכון הסייבר. הבנק השלים גיבוש מתודולוגיה נרחבת לניהול פרופיל ותאבון הסיכון של הסייבר המתבססת על מספר גורמי סיכון ופרמטרים שיש להם השפעה על פרופיל סיכון הסייבר ואפקטיביות הבקורות לטיפול בסיכון. תקיפת סייבר עלולה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. הבנק ממשיך בשנה האחרונה, כחלק מהאסטרטגיה שלו, לשדרג את יכולות הגנת ובקרת הסייבר שלו ולהתאימם לעלייה המתמשכת באיומי הסייבר בשנים האחרונות. שהיא עלייה מובנה, בין היתר, עקב השימוש הנרחב יותר בערוצים הדיגיטליים. במהלך חודש אפריל התקיים תרגיל כופרה.

סיכון עסקי ואסטרטגי

הבנק בוחן את הסיכון העסקי והאסטרטגי שלו לאור התפתחות האירועים האחרונים במצב המאקרו והגאופוליטי על מנת להעריך את פוטנציאל השפעת המאקרו ואי הוודאות על התכנית העסקית והאסטרטגית שלו ועמידתו ביעדיו העסקיים, ומקפיד על בחינה סדירה של תכנון ההון שלו, בין היתר, באמצעות ביצוע ניתוחי רגישות ומבחני קיצון להשפעת האירועים וכן, על תכנון ההון שלו. הבנק פועל לפי תכנית המחשוב ואסטרטגיית הדיגיטל והדאטה שלו, שאושרה לפני כרבעון.

סיכון רגולטורי, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, אכיפה פנימית, הוגנות וציות

הבנק פועל לפי תכנית העבודה לטיפול בסיכון רגולציה, כולל הערכת הסיכון ומיפוי מוקדי רגולציה, שדרוג יכולות הערכת הסיכון, ויצירת מסגרת בקרה וניטור הכוללת, בקורות מפתח ומיכון בקורות קיימות ככל הניתן, תוך הפרדה בין בקורות קו ראשון ובקורות קו שני. סיכון זה התעורר מאז תחילת 2022, עקב הטלת הסנקציות על פעילות הבנקים ברוסיה, תוצאת העימות באוקראינה. הבנק נוקט משנה זהירות בפעילותו בקשר עם הסנקציות, ופועל בקפדנות בהתאם למכתב של המפקח על הבנקים והנחיות נוספות המגיעות מבנק ישראל מעת לעת. חשיפת הבנק לרוסיה ואוקראינה היא נמוכה מאוד. הבנק פועל, בהתאם לציפיות המפקח על הבנק, לשדרוג מתמשך של הטיפול בסיכון ההוגנות, וממשיך לשדרג באמצעות תכנית עבודה סדורה את הטיפול באיסור הלבנת הון ומימון טרור. למצב הפוליטי יש פוטנציאל להתפתחות סיכון רגולטורי עקב חקיקה היכולה לפגוע בעמידת הבנק ביעדיו העסקיים. בשלב זה, לא ניתן להעריך את השפעת האירוע.

ESG וסיכון אקלים

תשומת הלב של המדינות והרגולטורים ברחבי העולם, כולל בנק ישראל לסוגיית השפעת סיכונים האקלים והסיכון הסביבתי, על הכלכלה, התעשיות השונות ועל כרופיל הסיכונים של הבנקים, גברה באופן משמעותי בשנים האחרונות וזאת מתוך הבנה כי התממשות של סיכונים אלו יכולים להשפיע על המערכת הבנקאית ובמקרים קיצוניים אף להשפעות גלובליות ומערכתיות. לבנק מדיניות לניהול הסיכון הסביבתי מזה שנים והוא נמצא בשלבי למידה של הנושא, תוך שהוא פועל לפי הוראות הנחיות בנק ישראל. הבנק פועל באופן שוטף להסדרת המסגרת לטיפול בסביבה, חברה וממשל בהיבטי הנגשת שירות למגוון לקוחות ונגישות, הכללה פיננסית בקרב אוכלוסיות מגוונות, מעורבות חברתית ותרומה לקהילה ומגוון נושאים אחרים, ומגבש, באמצעות פורום ייעודי, תכנית עבודה לטיפול בנושא. לפרטים נוספים ראה דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק באתר הבנק, וכן, סעיף 1.3 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. ביום 23 בינואר, 2023 הרחיבה חברת הבת את סדרה י"ח בסך של כ- 355.0 מיליון ש"ח ע.נ ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ- 347.8 מיליון ש"ח.
2. ביום 23 בינואר, 2023 הנפיקה חברת הבת כ- 317.4 מיליון ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 3) בתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ- 317.4 מיליון ש"ח.
3. ביום 6 בפברואר, 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה. המינוי נכנס לתוקף החל מיום 1 באפריל, 2023. מר רון שגיא, מבקר הבנק הקודם, סיים עבודתו בבנק ביום 31 במרץ, 2023.
4. ביום 6 במרץ, 2023 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיוור שסכומה הכולל כ- 554 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיוור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק הכיר ברווח של כ- 14 מיליון ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 2022-01-024504).
5. ביום 3 באפריל, 2023 ולאחר תאריך המאזן חברת הבת פדתה את סדרה 2 (ניירות ערך מסחריים) בסך של כ- 335.5 מיליון ש"ח.
6. ביום 20 במרץ, 2023 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בסך כולל של 13.9 מ' ש"ח לבעלי מניותיו על בסיס יתרת עודפי הבנק בהתאם לדוחות הכספיים לשנת 2022 (0.197 ש"ח לכל מניה רגילה בת 1 ש"ח ע.נ.). הדיבידנד חולק לבעלי המניות ביום 16 באפריל, 2023.
7. ביום 20 במרץ, 2023 אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם לתקנות החברות (הקלות בעסקאות בעלי עניין), תש"ס-2000, את החלטת התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבת), בכל הנוגע לרכישה של ביטוח נושאי משרה (D&O), עבור נושאי משרה שהנם מנכ"ל הבנק וכן בעל שליטה בבנק וקרובו המכהנים בבנק כדירקטורים במועד קבלת ההחלטה (לפרטים נוספים אודות תנאי ההתקשרות ראה דיווח מיידי מיום 20 במרץ 2023, מס' אסמכתא: 2023-01-029121).
8. ביום 15 במאי, 2023 אישרה אסיפה מיוחדת של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משתנים לנושאי משרה בבנק. (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 באפריל, 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 15 במאי, 2023. מס' אסמכתאות: 2023-01-051819 ו- 2023-01-045798).

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בכלכלה העולמית והישראלית

הסביבה הכלכלית הגלובלית ברבעון הראשון של 2023 הפתיעה לטובה ביחס לתחזיות בסוף 2022, ואופיינה על ידי המשך התרחבות, בפרט בענפי השירותים ובהמשך שיפור בתעסוקה. המשק האמריקאי המשיך להפגין עוצמה (יחסית לציפיות) והערכות אנליסטים הן שהכלכלה האמריקנית צמחה ב-2% ברבעון הראשון, בו נוספו כמיליון מועסקים חדשים ושיעור האבטלה ירד ל-3.6% בחודש מרץ. הצמיחה המשופרת נגרמה בן היתר על ידי החורף הקל באירופה שהוביל לירידה במחירי האנרגיה, ירידה במחירי הסחורות והסרת מגבלות הקורונה בסין.

רמת האינפלציה הייתה גם היא גבוהה ביחס ליעדי הבנקים המרכזיים וביחס לתחזיות להתמתנותה, אם כי הנתונים העדכניים מלמדים על התמתנות מסוימת לאחר סיום הרבעון. בארה"ב אינפלצית הליבה הייתה 5.6% שנה אחורה, כאשר מחירי השירותים במדד המשיכו לעלות, כולל מחירי השכירות ומחירי שירותים אחרים, בין היתר על רקע המשך עליית שכר ולחצי ביקוש. באירופה הירידה במחירי האנרגיה הביאה להתמתנות האינפלציה ל-6.9% שנה אחורה (מ-9.2% בדצמבר), אך אינפלצית הליבה נותרה גבוהה (5.7%). בתגובה לקצב האינפלציה ה"עיקש" המשיכו הבנקים המרכזיים המובילים במדיניות המוניטרית המרסנת והעלו את הריבית ואת תחזיותיהם לגבי הריבית העתידית אל מעבר לתחזיות בשוקי ההון בסוף 2022: הפד העלה את הריבית פעמיים ב-0.25% לרמה של 4.75%-5.0%, וה-ECB העלה את הריבית פעמיים ב-0.5% לרמה של 3.0%. בשבועות האחרונים מעיבה על השווקים בארה"ב גם המחלוקת על הגדלת תקרת החוב. האי ודאות סביב הנושא עלולה לפגום בנזילות בשוקי הכספים האמריקניים, ולהגדיל את התנודתיות במחירי אגרות החוב בשבועות הקרובים.

עד לחדשים האחרונים, השפעת עליות הריבית על הכלכלה הריאלית ניכרה בעיקר בירידה מהותית בהיקפי הפעילות בשוקי הנדל"ן, ובתחילה של מהלכי ירידת מחירים בחלקם. ואולם בחודשים האחרונים התברר כי הירידה במחירי אגרות החוב חשפה גופים פיננסיים שונים להפסדים גדולים בתיקי ההשקעה שלהם, וכן לנטישת פיקדונות לטובת קרנות כספיות או מקבילותיהן בעולם. כמה בנקים אזוריים בארה"ב סבלו מנטישה מאסיבית של פיקדונות, וחלקם נסגרו על ידי הרגולטורים בארה"ב. בניסיון למנוע את התפשטות המשבר נאלץ הפד לפרוס רשת ביטחון על ההפקדות של הציבור, ואילו הבנק המרכזי של שווייץ אילץ את בנק קרדיט סוויס להימכר ל-UBS בשל חששות לחוסנו שהובילו למשיכת פיקדונות בהיקף מהותי. בשלב זה לא ברור כיצד יתפתח המשבר, ואם יתפשט לבנקים נוספים, אך כלכלנים מעריכים כי העלייה בעלויות המימון של הבנקים האזוריים והקטנים בארה"ב תוביל לירידה בזמינות האשראי על ידי הבנקים, מה שעלול להכביד על הפעילות הכלכלית. לבנק ירושלים אין חשיפות מהותיות לבנקים אזוריים בארה"ב.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

הנתונים הכלכליים המתפרסמים בישראל ממשיכים להיות חיוביים. סקר מגמות בסקטור העסקי הצביע על המשך התרחבות במרבית ענפי המשק, אך הסקר גם מעיד על ציפייה להתמתנות בפעילות בשלושת החודשים הקרובים. נתוני התעסוקה עדיין חיוביים, ומראים המשך גידול במספר המועסקים וגם גידול בשיעור ההשתתפות בשוק העבודה. שיעור האבטלה בסוף הרבעון עמד על 3.9%, ירידה מתונה מ-4.0% בסוף 2022 (בניכוי עונתיות). הצריכה הפרטית נותרה איתנה יחסית, זאת לפי נתוני הרכישות בכרטיסי האשראי. לעומת אלו, מסתמנת חולשה בייצוא, גם ביצוא התעשייתי וגם בייצוא שירותי היי טק, וניכרת ירידה בגיוסי היי-טק בחו"ל ל-1.7 מיליארד דולר בלבד ברבעון הראשון לעומת 15.6 מיליארד בכל שנת 2022. בנוסף, דווח כי כ-80% מחברות ההזנק שהוקמו בחודשים האחרונים על ידי ישראלים התאגדו מחוץ לישראל. גם בשוק הנדל"ן נראית ירידה ניכרת ומהותית בהיקפי הפעילות. היקף המשכנתאות שניתנו באפריל היה 4.6 מיליארד שקל, נמוך בכ-60% מהיקפי המשכנתאות שנה קודם. ההאטה בשני "קטרי" הצמיחה של המשק הישראלי – מגזרי ההיי-טק והנדל"ן – מביאים את הכלכלנים להעריך כי הפעילות במשק עשויה להתמתן באופן משמעותי ברבעונים הקרובים. לצד השפעות עליית הריבית על הכלכלה המקומית והעולמית, התערור חששות בנוגע למהלכי הממשלה לקידום הרפורמה משפטית וההשפעה האפשרית על הצמיחה הכלכלית. מחלקת המחקר של בנק ישראל פרסמה הערכה ולפיה היה ושינויי החקיקה יגרמו לעליית פרמיית הסיכון של המשק, תיתכן פגיעה של בין 0.8% ל-2.8% בצמיחה בשלוש השנים הקרובות, בהתאם לערוצי ההשפעה השונים ועוצמת הפגיעה. גופים בינלאומיים שונים, ובהם חברות הדירוג וקרן המטבע העולמית, הנמיכו את תחזיותיהם לגבי הצמיחה בישראל בשנת 2023, וציינו כי המחלוקת סביב מהלכי החקיקה פוגעת בהשקעות ובפעילות במשק. חברת הדירוג מודי'ס הפחיתה את תחזית הדירוג של ישראל מחיובית לציבה, ואילו חברת הדירוג S&P הותירה את הדירוג ואת התחזית ברמה יציבה. הגופים השונים פרסמו תרחישים של פגיעה בצמיחה בראיה ארוכת טווח עקב אימוץ המהלכים ללא הסכמה רחבה. בנק ירושלים הינו בנק קמעונאי החשוף בעיקר למשקי הבית בישראל. בשלב זה אין בידי הבנק יכולת להעריך את מידת ההשפעה של תרחיש זה על עסקיו. לפרטים אודות שוק הדיור והמשכנתאות ראה בהמשך הפרק.

המדיניות הפיסקאלית והמניטרית בישראל

ברבעון הראשון ירדו ההכנסות ממסים ב- 8.8% (יחסית לרמה גבוהה אשתקד) כאשר הוצאות הממשלה עלו נומינלית ב- 6.5%. בחודש מרץ, ההכנסות ממסי נדל"ן ירדו ב- 43% לעומת חודש מרץ אשתקד. מתחילת השנה מסתמן עודף תקציבי של 14.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לעודף של 24.1 מיליארד ברבעון הראשון 2022. יעד הגירעון של הממשלה עומד על כאחוז תוצר ומניח הנחה אופטימית של יציבות ברמת ההכנסות ממסים ב- 2023 בדומה ל- 2022. הערכות הכלכלנים הן כי ההכנסות ממסים יהיו קטנות מתחזית האוצר, ובהתאם הגירעון עשוי לגדול לרמות של 2%-3% בשנת 2023.

טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים) על פי פרסום בתחילת אפריל 2023 (שיעורי השינוי באחוזים)

	2024	2023	2022
תמ"ג	3.5	2.5	6.4
צריכה פרטית	4.5	3.5	7.7
השקעה בנכסים קבועים	4.5	1.5	9.7
אבטלה (ממוצע גילאים 25-64)	4.0	4.1	3.3
אינפלציה	2.3	3.9	5.4
גירעון תקציבי (עודף)	0.9	0.9	(0.6)
ריבית בנק ישראל	-	4.75	-

בנק ישראל העלה במרץ את הריבית ב- 0.25% ל- 4.5%, לאחר העלאת ריבית של 0.5% בינואר. בנק ישראל מציין שהאינפלציה רחבה ודביקה, קצב הצמיחה נותר סביב המגמה ארוכת הטווח ושוק העבודה הדוק, וצופה צמיחה של 2.5% השנה ו- 3.5% בשנת 2024. תחזית המאקרו של בנק ישראל מניחה עוד העלאת ריבית אחת של 0.25% לרמה של 4.75% עד רבעון ראשון לשנת 2024.

שוקי ההון והמערכת הפיננסית

שוק המניות בישראל הפגין חולשה על רקע חשש להתקדמות החקיקה משפטית ללא הסכמה רחבה והסלמה ביטחונית. בסוף הרבעון היו ביצועי שוק ההון בישראל נמוכים משמעותית לעומת השווקים בחו"ל, אשר המשיכו לעלות על רקע נתוני מאקרו טובים יחסית והתמתנות באינפלציה אשר איששו את ההערכה לגבי תרחיש של "נחיתה רכה" בפעילות הכלכלית. ברבעון הראשון לשנת 2023 מדד המניות S&P עלה ב- 7.5%, EUROSTOXX עלה ב- 13.7% ו- MSCI של המשקיעים המתעוררים עלה ב- 4.0%. לעומת זאת, מדד תל אביב 35 ירד ב- 3.2%. פער התשואות של אג"ח ישראלי מול ארה"ב אשר בעבר היה שלילי הפך להיות חיובי. בסוף הרבעון אגח ממשלה ל- 10 שנים נסחר בתשואה של 3.75% (לעומת 3.48% בארה"ב), זאת לעומת תשואה של 3.57% בסוף רבעון הרביעי לשנת 2022 (3.87% בארה"ב).

אינפלציה ושע"ח

בחודש מרץ האינפלציה התמתנה ל- 5.0% שנה אחורה, מ- 5.4% בסוף הרבעון הקודם. בניתוח לגבי סביבת האינפלציה נהוג להסתכל על אינפלציית הליבה (המדד ללא אנרגיה ופירות וירקות) אשר עלתה ב- 5.1%, האצה קלה מ- 5.0% בדצמבר 2022. בחודש מרץ מחירי השכירות המשיכו לעלות בקצב של כמעט 7% ומחירי השירותים האחרים בקצב של 4.8%. לעומת זאת, מסתמנת התמתנות במחירי המוצרים.

האינפלציה ברבעון הראשון לשנת 2023 הושפעה גם מהפיחות בשקל. במהלך הרבעון השקל פוחד ב- 2.7% ביחס לדולר, 4.8% ביחס ליורו וב- 3.3% ביחס לסל המטבעות. מדובר בפיחות חריג בהתחשב בעליות בשוקי המניות בחו"ל, אשר כנראה הושפע מעלייה באי הוודאות בתחום הפוליטי והגאו-פוליטי. מודי'ס הורידה את אופק הדירוג של ישראל מחיובי לנייטרלי.

שוק הדיור והמשכנתאות

שוק הנדל"ן הפגין חולשה ברבעון הראשון לשנת 2023. מספר הדירות החדשות שנמכרו בינואר-פברואר היה נמוך ב-39% לעומת אותה תקופה אשתקד. סך הכול עסקאות (כולל יד שנייה) ירדו ב-40% ברבעון הראשון לעומת הרבעון הראשון לשנת 2022 (רמה גבוהה יחסית). היקף המשכנתאות ברבעון הראשון ירד ל-6.3 מיליארד ש"ח בממוצע לחודש, ירידה של 46% לעומת רבעון הראשון לשנת 2022. מחירי הדירות לרכישה ירדו ב-0.2% בסקר של חודש מרץ ועלו ב-12.7% שנה אחורה, (התמתנות מ-14.7% לפני חודש). בסקר האחרון, מחירי הדירות החדשות (למעט דירות במחיר למשתכן) ירדו ב-1.1%, לאחר ירידה מצטברת של 4.9% בשלושת החודשים הקודמים. אם כן, ניתן להניח שמחירי הדירות בשוק המשנה ממשיכים לעלות. ברבעון הרביעי לשנת 2022 מספר התחלות הבנייה ירד לקצב שנתי של 58.9 אלף יחידות, מ-67 אלף ברבעון השלישי ו-73.8 אלף ברבעון השני. ירידה בהתחלות הבנייה לא מפתיעה על רקע העלייה החדה בריבית בנק ישראל אשר מייקרת מאד את עלויות המימון. גם החשש לירידה במחירי הדירות משפיע על ההחלטה לגבי כדאיות התחלת פרויקט בנייה.

בחודש מרץ, מדד תשומות הבנייה עלה ב-3.7% שנה אחורה, התמתנות מ-4.8% בשנת 2022.

ברבעון הראשון לשנת 2023 ביצועי אשראי לדיור במערכת הבנקאית עמד על סך כ-20.3 מיליארדי ש"ח (בבנק 615 מיליוני ש"ח) לעומת תקופה מקבילה אשתקד אשר עמד על סך כ-35.9 מיליארדי ש"ח (בבנק 937 מיליוני ש"ח). שיעור המשכנתאות שניתנו ביחס LTV מעל 60% עמד על כ-45% (בבנק כ-31%), ושיעור החזר ממוצע על המשכנתאות היה כ-29% (בבנק כ-31%), סכום המשכנתא הממוצעת היה כ-950 אלפי ש"ח (בבנק 759 אלפי ש"ח).

לפרטים נוספים ראה [בפרק 3.1 סיכומי אשראי בטבלה 29-התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים](#).

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב- 42.6 מיליוני ש"ח, לעומת 17.8 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של 139%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 13.4%, לעומת 6.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 4 – תמצית דוח רווח והפסד (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
	2023	2022	שינוי כמותי
שינוי באחוזים			
הכנסות ריבית, נטו	176.2	127.5	48.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי	17.6	14.6	3.0
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	158.6	112.9	45.7
הכנסות שאינן מריבית			
הכנסות מימון שאינן מריבית	8.3	(4.7)	13.0
עמלות	31.0	28.4	2.6
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	39.3	23.7	15.6
הוצאות תפעוליות ואחרות			
משכורות והוצאות נילות	62.9	49.2	13.7
אחזקה ופחת בניינים וציוד	30.7	27.5	3.2
הוצאות אחרות	35.8	32.1	3.7
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	129.4	108.8	20.6
רווח לפני מיסים	68.5	27.8	40.7
הפרשה למיסים על הרווח	24.3	10.0	14.3
רווח נקי			
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	44.2	17.8	26.4
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	1.6	-	1.6
המיוחס לבעלי מניות הבנק	42.6	17.8	24.8

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בשנת 2023 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

- הכנסות ריבית נטו** – ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב- 176.2 מיליוני ש"ח, לעומת 127.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 48.7 מיליוני ש"ח (38%). עיקר הגידול נובע מגידול ביתרה הממוצעת של האשראי לציבור (14%) וגידול בפער הריבית בכ-0.56 נקודות האחוז ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.
- הוצאות להפסדי אשראי** – ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו בהוצאות בסך 17.6 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 14.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 3.0 מיליוני ש"ח. עיקר הגידול מעלייה בהיקף מחיקות חשבונאיות באשראי פרטי אחר. שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ, 2023 עומד על 0.48% לעומת 0.44% תקופה מקבילה אשתקד. לפרטים נוספים אודות ניתוח ההוצאות להפסדי אשראי מופיעים בהמשך פרק זה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
- סך הכנסות שאינן מריבית** – ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב- 39.3 מיליוני ש"ח, לעומת 23.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-15.6 מיליוני ש"ח (66%) כמפורט להלן:

הכנסות מימון שאינן מריבית – ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב- 8.3 מיליוני ש"ח, לעומת הפסדים בסך 4.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. במהלך הרבעון נרשמו הכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 14.1 מיליוני ש"ח, בנטרול הכנסות מכירת תיקי אשראי, נרשמו בתקופה המדווחת הפסדים בסך 5.8 מיליוני ש"ח בעיקר מפעילות השקעה בניירות ערך.

לפרטים נוספים אודות מכירות תיקי אשראי ראה להלן בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

- הכנסות מעמלות** – ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-31.0 מיליוני ש"ח, לעומת 28.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-2.6 מיליוני ש"ח (9%), עיקר הגידול נובע מעליה של 2.2 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות בתחום כרטיסים נטענים ועליה בסך 1.0 מיליוני ש"ח עמלות מליווי פרויקטים- בשל עליות בהיקף הפעילות.
4. **הוצאות תפעוליות ואחרות** – ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-129.4 מיליוני ש"ח, לעומת 108.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-20.6 מיליוני ש"ח (19%): משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 13.7 מיליוני ש"ח (28%) הנובע בעיקר מגידול בכוח האדם, מעדכוני שכר תקופתיים ואחרים. אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 3.2 מיליוני ש"ח (כ-12%) הנובע ברובו מגידול בהוצאות פחת בסך 2.5 מיליוני ש"ח.
- הוצאות אחרות גידול בסך 3.7 מיליוני ש"ח (12%) הנובע בעיקר מגידול בהוצאות מחשוב בסך 4.6 מיליוני ש"ח, בהוצאות הנפקת כרטיסים נטענים בסך 3.0 מיליוני ש"ח מנגד נרשם קיטון בהוצאות שיווק ופרסום בסך 3.9 מיליוני ש"ח.
5. **הפרשה למיסים** – שיעור המס האפקטיבי בשנת 2023 הינו 35.5% לעומת 36.0% בתקופה המקבילה אשתקד ו לעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.2%.

הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן

טבלה 5 – הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023		
שיעורי הכנסה			שיעורי הכנסה		
יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	אחוז	יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	אחוז
נכסים נושאי ריבית					
12,729.2	185.6	5.96	14,429.2	276.3	7.88
2,626.4	0.5	0.08	3,468.9	30.1	3.52
803.9	1.9	0.95	1,130.2	5.8	2.07
16,159.5	188.0	4.74	19,028.3	312.2	6.73
התחייבויות נושאות ריבית					
10,519.0	32.0	1.22	12,886.2	97.8	3.07
53.8	0.5	3.77	361.3	1.1	1.22
2,215.6	28.0	5.15	3,225.8	37.1	4.68
12,788.4	60.5	1.91	16,473.3	136.0	3.34
2.83			3.39		

פער הריבית גדל ב-0.56 נקודות האחוז ונכסים נושאי ריבית עלו בשיעור של כ-18%.

לפירוט נוסף ראה [נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגיד](#).

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

טבלה 6 – ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022		
גידול (קטון) בגלל שינוי		
שינוי נטו	מחיר	כמות
נכסים נושאי ריבית		
32.6	58.1	90.7
10.0	23.5	33.5
42.6	81.6	124.2
התחייבויות נושאות ריבית		
18.2	47.8	65.8
12.6	(2.9)	9.7
30.6	44.9	75.5
12.0	36.7	48.7

פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות במגזרי הצמדה השונים

טבלה 7 - פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות הריבית במגזרי הצמדה השונים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
2.76%	3.52%	לא צמוד
4.04%	3.41%	צמוד למדד ⁽¹⁾
1.45%	0.24%	מט"ח וצמוד מט"ח ⁽²⁾
2.83%	3.39%	סך הכול פער הריבית
3.19%	3.76%	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית

טבלה 8 - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (במיליוני ש"ח):

אחוז השייטי		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023		
שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	
מטבע ישראלי לא צמוד^(*)						
72.6%	18.1%	3.65	12,011.8	6.30	14,190.2	סך נכסים נושאי ריבית
212.4%	31.6%	(0.89)	9,461.2	(2.78)	12,452.2	סך התחייבויות נושאות ריבית
27.5%		2.76		3.52		פערי הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
(8.0%)	24.4%	9.72	3247.1	8.94	4,038	סך נכסים נושאי ריבית
(2.6%)	18.2%	(5.68)	2835.3	(5.53)	3,350	סך התחייבויות נושאות ריבית
(15.6%)		4.04		3.41		פערי הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
98.1%	(11.2%)	1.61	900.6	3.19	800	סך נכסים נושאי ריבית
1,743.8%	36.4%	(0.16)	491.8	(2.95)	671	סך התחייבויות נושאות ריבית
(83.4%)		1.45		0.24		פערי הריבית
סך פעילות						
42.0%	17.8%	4.74	16159.5	6.73	19,028	סך נכסים נושאי ריבית
74.9%	28.8%	(1.91)	12788.3	(3.34)	16,473	סך התחייבויות נושאות ריבית
19.8%		2.83		3.39		פערי הריבית

^(*) הגידול בפער הריבית של 0.76 נקודות האחוז הייתה השפעה עיקרית על הגידול בהכנסות הריבית.

השפעת פערי הריביות לפי בסיסי הצמדה

מטבע ישראלי לא צמוד ברבעון הראשון לשנת 2023 חלה עלייה בריבית בנק ישראל מרמה של 3.25% בתחילת השנה לרמה של 4.25% ליום 31 במרץ, 2023. (לאחר תאריך המאזן חלו עליות נוספות) בתקופה המקבילה אשתקד עמדה ריבית בנק ישראל על 0.1%. פער הריבית במגזר הלא צמוד עמד ברבעון הראשון לשנת 2023 על כ-3.52% לעומת 2.76% בתקופה המקבילה. לעליית פער הריבית במגזר זה הייתה השפעה עיקרית על הגידול ברווח המימוני.

יתרת האשראי לציבור בריבית משתנה לא צמודה עמדה בסוף הרבעון על כ-8,469 מיליוני ש"ח מזה הלוואות לדירור בסך כ-4,198 מיליוני ש"ח והלוואות לאנשים פרטיים בסך 1,553 מיליוני ש"ח לעומת יתרת האשראי לציבור בריבית משתנה לא צמודה אשר עמדה בסוף שנת 2022 על כ-8,274 מיליוני ש"ח מזה הלוואות לדירור בסך כ-4,404 מיליוני ש"ח והלוואות לאנשים פרטיים בסך 1,508 מיליוני ש"ח.

מטבע ישראלי צמוד מדד - ברבעון הראשון לשנת 2023 עלה המדד הידוע ב-1.1% לעומת עלייה של 1.2% ברבעון המקביל. פער הכנסות הריבית עמד בתקופת הדוח על כ-3.41% לעומת 4.04% בתקופה המקבילה. השפעת המדד על הכנסות ריבית, ברבעון הראשון לשנת 2023 הייתה גידול של כ-3.6 מיליוני ש"ח לעומת גידול של כ-3.3 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל.

מרווח שיעורי הכנסות הריבית בין האשראי לציבור לבין מקורות הגיוס (פיקדונות הציבור ואג"ח) עמד ברבעון הראשון לשנת 2023 על 3.71% לעומת 4.08% בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לציבור בריבית צמודה עמדה ליום 31 במרץ, 2023 על כ-4,071 מיליוני ש"ח מזה הלוואות לדירור בסך כ-3,719 מיליוני ש"ח.

מט"ח וצמוד מט"ח – פער שיעור הכנסות הריבית במגזר מט"ח וצמוד מט"ח עמד ברבעון הראשון לשנת 2023 על כ-0.24% לעומת 1.45% בתקופה המקבילה אשתקד. מרווח שיעורי הכנסות הריבית בין האשראי לציבור לבין פיקדונות הציבור עמד ברבעון הראשון לשנת 2023 על 2.65% לעומת 2.95% בתקופה המקבילה אשתקד.

היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

טבלה 9 - היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2023			2022		
היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו
ב-1%	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	ב-1%	במיליוני ש"ח
75	75	132.8	74	68	87.3
21	24	42.0	21	29	36.8
4	1	1.4	5	3	3.4
100	100	176.2	100	100	127.5

1 הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.

2 הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים המוצגים בהכנסות שאינן מריבית.

3 היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית.

לפירוט נוסף ראה [נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגיד](#).

התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות

טבלה 10 - התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
84.4	108.1	משקי בית
1.5	4.5	בנקאות פרטית
14.5	29.1	עסקים
0.8	1.5	גופים מוסדיים
26.3	33.0	מגזר ניהול פיננסי
127.5	176.2	סך הכל הכנסות ריבית נטו

(*) כ-61% מהכנסות הריבית נטו מקורם ממשקי בית.

מרווח אשראי ופיקדונות

מרווח מפעילות מתן האשראי - עמד ברבעון הנוכחי על כ-2.9% בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

מרווח הפעילות מתן פיקדונות - עמד ברבעון הנוכחי על כ-0.9% לעומת 0.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים אודות מרווחי אשראי ופיקדונות ראה להלן [בפרק 2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

הוצאות בגין הפסדי אשראי

טבלה 11 - הוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			
סוג האשראי				סוג האשראי			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
0.5	-	7.3	7.8	0.7	-	16.4	17.1
(0.1)	-	(4.0)	(4.1)	-	-	(4.5)	(4.5)
3.9	1.2	5.8	10.9	0.9	(1.9)	6.0	5.0
4.3	1.2	9.1	14.6	1.6	(1.9)	17.9	17.6
2,218.6	9,804.6	1,293.7	13,316.9	3,281.9	9,679.9	1,585.8	14,547.6
0.07%	-	1.02%	0.11%	0.09%	-	3.00%	0.35%
0.70%	0.05%	1.79%	0.33%	0.11%	(0.08%)	1.51%	0.14%
0.78%	0.05%	2.81%	0.44%	0.20%	(0.08%)	4.52%	0.48%

(1) לפרטים נוספים אודות יתרת ההפרשה ראה [ביאור 7](#) ו**ביאור 14** לדוחות הכספיים.

(2) ליום 31.03.23 ההפרשה הקבוצתית כוללת קיטון בהפרשה פרטית, נטו בסך של כ-2.8 מיליוני ש"ח.

(3) במונחים שנתיים.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה, נתוני התקופות המקבילות מוצגים בהתאם להגדרות וכללי המדידה טרם היישום לראשונה. פרטים נוספים אודות השינויים והיישום לראשונה מוצגים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ההפרשה למיסים על הרווח

ההפרשה למיסים הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2023 בסך של 24.3 מיליוני ש"ח לעומת 10.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 35.5% לעומת 36.0% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.2%.
לבנק הוצאו שומות מס חברה עד וכולל שנת המס 2018.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק (לאחר השפעת המס) ברבעון הראשון של 2023 הסתכם בהפסד בסך 3.1 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל אחר בסך של כ-5.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. על רקע תנודתיות הרבה בשווקים, עליות הריבית וגידול בצפיות לאינפלציה נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 2.2 מיליוני ש"ח (כ-3.4 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). בנוסף נרשמו הפסדים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.9 מיליוני ש"ח (כ-1.3 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). בתקופה המקבילה נרשמו הפסדים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 8.9 מיליוני ש"ח (כ-13.5 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) ומנגד נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 3.6 מיליוני ש"ח (כ-5.5 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הראשון של 2023 הסתכם בסך של 39.5 מיליוני ש"ח, לעומת 12.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
תשואת הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק על ההון העצמי הממוצע ברבעון הראשון של 2023 הייתה 12.4%, לעומת 4.3% בתקופה המקבילה אשתקד.
עיקר השינויים מקורם ברווח הנקי וברווח הכולל המוסבר לעיל.

2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2023, הסתכם ב- 20,151.5 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 18,907.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022 גידול של כ-6.6%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הסילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 31 במרץ 2023, הסתכמה ב- 5,287.0 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 4,403.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022, גידול של כ-20%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2023, הסתכמה בכ- 3,962.0 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 3,360.1 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 31 במרץ 2023 ב- 1,325.0 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,043.1 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

טבלה 12 - התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 במרץ		יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2023	שינוי יתרות - %	2022	תנועות שוטפות ⁽¹⁾	
ניירות ערך זמינים למכירה	963.4	26%	970.9	(13.7)	
ניירות ערך למסחר	361.6	(72%)	72.2	287.0	
סך הכל	1,325.0	21%	1,043.1	273.3	

⁽¹⁾ כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

⁽²⁾ כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר והפרשי שער.

עיקר הגידול במהלך התקופה נובע מהגדלת ההשקעה באג"ח של ממשלת ישראל ומק"מ בסך של כ- 91.0 וסך של כ- 157.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

אשראי לציבור

טבלה 13 - התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 במרץ		יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2023	שינוי יתרות - %	2022	ביצועים בתקופה	
אשראי לדיור ⁽¹⁾	9,680	-	9,719	615	
אשראי צרכני סולו	1,552	3%	1,508	267	
סך הכל אשראי לדיור וצרכני	11,232	-	11,227	881	
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁵⁾	1,192	8%	1,108	267	
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן ⁽⁴⁾	1,298	26%	1,032	334	
אשראי עסקי אחר ⁽²⁾	825	(3%)	851	439	
סך הכל אשראי לציבור בחטו	14,547	2%	14,218	1,921	
הפרשה להפסדי אשראי	165	-	161	-	
סך הכל אשראי לציבור נטו	14,382	2%	14,058	-	

⁽¹⁾ לא כולל מיחזורים בביצועים ופירעונות.

⁽²⁾ ליום 31 במרץ, 2023 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 238 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 - 266 מיליוני ש"ח).

⁽³⁾ כולל צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער ומחיקות חשבונאיות.

⁽⁴⁾ סעיף בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן מתייחס למשכנתאות למטרות עסקיות ושיעבוד דירות ונכסים מסחריים.

⁽⁵⁾ סעיף בינוי ונדל"ן - בינוי מתייחס לאשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים.

⁽⁶⁾ כולל מכירת תיקי משכנתאות בהיקף של כ- 498.6 מיליוני ש"ח.

^(*) סווג מחדש.

בניינים וציוד

יתרת בניינים וציוד הסתכמה ביום 31 במרץ 2023 ב-204.3 מיליוני ש"ח לעומת כ-189.6 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

נכסים אחרים

יתרת נכסים אחרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2022 ב-270.2 מיליוני ש"ח, לעומת כ-250.8 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

פיקדונות הציבור

טבלה 14 – פיקדונות הציבור

פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר		יתרה ליום 31		שיעור מסך היתרה	שיעור מסך היתרה
	2022	במרץ 2023	במיליוני ש"ח	שינוי יתרות-%		
11,468.6	12,114.1	6%	80%	82%		
877.2	880.2	-	6%	6%		
1,921.0	1,783.5	(7%)	14%	12%		
14,266.8	14,777.8	4%	100%	100%		

⁽¹⁾ מזה סך של 2.5 מיליארד ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק לעומת 2.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

הגידול ביתרת הפיקדונות (בשיעור של כ-4%) נובע בעיקרו מגידול ביתרת פיקדונות של אנשים פרטיים כתוצאה משינוי תנאי השוק ועליית הריבית במשק.

ליום 31 במרץ 2023 כ-82% מסך פיקדונות הציבור הינם של משקי בית. כ-47% מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה [ביאור 8 פיקדונות הציבור](#).

לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן [בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון](#).

פיקדונות הבנקים

יתרת פיקדונות מבנקים הסתכמו ביום 31 במרץ 2023 בכ-380.3 מיליוני ש"ח לעומת כ-342.9 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

טבלה 15 – אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

יתרה ליום 31		יתרה ליום 31		שינוי יתרות
בדצמבר 2022	הנפקות	פירעונות ⁽¹⁾	במרץ 2023	
במיליוני ש"ח				
באחוזים				
2,476	681	-	3,157	28%
202	-	-	202	-
2,678	681	-	3,359	25%

⁽¹⁾ כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

הגידול ביתרת אגרות החוב (בשיעור של כ-25%) נובע בעיקרו מהנפקות במהלך התקופה. לפרטים אודות הנפקות ראה להלן [פרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים](#)

[לאחר תאריך המאזן](#) ו-[בביאור 17 לדוחות הכספיים](#).

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2023 ב-8.0 מיליוני ש"ח (מזה כ-0.4 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 6.1 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022. (מזה כ-0.5 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2023 ב-11.0 מיליוני ש"ח (מזה כ-0.4 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 9.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022. (מזה כ-0.5 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

התחייבויות אחרות

יתרת התחייבויות אחרות הסתכמה ביום 31 במרץ 2023 ב-340.3 מיליוני ש"ח, לעומת כ-354.4 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 31 במרץ 2023, מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על 4.6 אלפי לקוחות, לעומת 4.7 אלפי לקוחות בסוף שנת 2022. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 31 במרץ 2023 עומד על כ-3.1 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-3.1 בסוף שנת 2022.

הון והלימות הון

טבלה 16 - יחס הלימות הון:

יתרה ליום 31 במרץ 2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	
במיליוני ש"ח		
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון		
1,280.6	1,255.7	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
351.8	347.1	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,632.4	1,602.8	סך הכל הון כולל
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
11,120.9	10,833.2	סיכון אשראי
70.6	31.9	סיכון שוק
1,147.4	1,128.4	סיכון תפעולי
12,338.9	11,993.5	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
1,245.2	1,221.2	⁽¹⁾ הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
38.0	34.8	זכויות שאינן מקנות שליטה
1,283.2	1,256.0	סך הכל הון
1,280.6	1,255.7	⁽¹⁾ הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
באחוזים		
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון		
10.4	10.5	יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון
13.2	13.4	יחס הון הכולל לרכיבי סיכון
9.5	9.5	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
12.5	12.5	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾

⁽²⁾ ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. במסגרת החוזר הובהר כי לאור הניסיון שנצבר והלקחים שהופקו מהתמודדות המערכת הבנקאית עם השפעות משבר הקורונה, עלה הצורך לעדכן את הוראת השעה. החל מיום 1 בינואר 2022 יפוג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר.

דוחות נכסיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

(3) נתונים ליום 31 בדצמבר 2022 כוללים התאמות בגין השפעת יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים.

(4) יעד יחס הלימות ההון, החל מיום 31 בדצמבר 2022, ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדיקטוריון הינו 10.0%, מעל יחס זה קבע הדיקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה 0.15% יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% ושולי הביטחון ליעד זה 0.25%.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מצעירים	היחס המזערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס המזערי הנדרש בין 31.03.20 עד 31.12.21	היחס המזערי הנדרש מיום 1.1.2022 עד 31.12.2023:
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין:
יחס הון כולל ^(*)	12.5%	11.5%	- יחס ההון של הבנק ביום 31.12.21. - יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
תוספת בגין הלוואות	1% מיתרת הלוואות לדיר במועד	1% מיתרת הלוואות לדיר וזאת למעט ^(**) :	
לדיר לחישוב יחס הון	הדיווח	- הלוואות לרכישות דירת מגורים שהועמדו בתקופה שבין 19.03.20 ועד ליום 30.09.21. - הלוואות לדיר לכל מטרה שניתנו החל מיום 19.03.2020.	
עצמי רובד 1 בלבד ^(*)			

(*) ביום 6 באוקטובר, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 – מגבלות למתן הלוואות לדיר ובו בוצעה הבהרה לפיה דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיר מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל.

(**) יתרת הלוואות שניתנו במהלך התקופה כ- 3.4 מיליארדי ש"ח.

ביום 22 במאי, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון בגין מלאי הלוואות הקיים אצלו ביום התחילה, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

להערכת הבנק יישום העדכון צפוי להביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.03% וכ-0.04% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-88.4 מיליוני ש"ח, אשר יפרסו בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

נכון ליום 31 במרץ 2023 העלייה בנכסי הסיכון עומדת על כ-44.2 מיליוני ש"ח, ההשפעה על יחס הון רובד 1 היא ירידה של כ-0.04% וההשפעה על יחס ההון הכולל היא ירידה של כ-0.05%.

ביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים, חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 ו-313 וזאת בעקבות הכניסה לתוקף של הוראה 203A המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. הוראה 203 בדבר "סיכון אשראי – גישה סטנדרטית" עודכנה כך שהושמטו סעיפים שנכללו במסגרת נספח ג' להוראה אשר הסדירו את הגישות הישנות לחישוב החשיפה הנובעת מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ומעסקאות מול צדדים נגדיים מרכזיים.

הוראה 218 בדבר "יחס המינוף" עודכנה כך ששיטת SA-CCR תיושם במלואה למטרות יחס המינוף. בחוזר הובהר כי בכוונת הפיקוח על הבנקים לאמץ בעתיד את הנחיות באזל 3 ליחס המינוף, ובמועד זה יושלמו ההתאמות לחישוב סכום החשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

לעדכון ההוראות כאמור לעיל לא הייתה השפעה מהותית על יחסי ההון ויחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 31 במרץ, 2023.

טבלה 17 – ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפותטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

תרחיש ^(*)	השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום		השפעה על יחס ההון הכולל ליום	
	יתרה ליום 31 במרץ 2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	יתרה ליום 31 במרץ 2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
עלייה של 10% בהון העצמי	1.0	1.0	1.0	1.0
עלייה של 10% במכשירי הון רובד 2	-	-	-	0.2
עלייה של 10% בנכסי הסיכון	(0.9)	(1.0)	(1.2)	(1.2)

(*) השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

השפעה של עלייה בריבית – להערכת הבנק, עלייה בשיעור של 1%, לא תגרום לשינוי מהותי ביחסי ההון של הבנק.

טבלה 18 - התפתחות ההון בשלושת החודשים הראשונים לשנת 2023 (במיליוני שקלים):

הון עצמי	הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	הון סלל	
1,256.0	1,255.7	347.1	1,602.8	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
44.2	44.2	-	44.2	רווח נקי לתקופה ^(*)
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
(13.9)	(13.9)	-	(13.9)	דיבידנד שהוכרז
(3.1)	(3.1)	-	(3.1)	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ^(*)
(1.6)	(1.6)	-	(1.6)	מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	2.5	2.5	שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2
-	-	2.2	2.2	שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2
-	(2.3)	-	(2.3)	אחר
1.6	1.6	-	1.6	זכויות שאינן מקנות שליטה
1,283.2	1,280.6	351.8	1,632.4	יתרה ליום 31 במרץ 2023

* ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות **בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.**

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, **דוח על השינויים בהון** ו-**בביאור 110 – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים.**

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי שעודכנו על מנת להתאימן להוראות באזל. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 מזערי של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי של 12.5%. ליחס הון רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.5%-12.5%, בהתאמה. קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. לאור אי הוודאות הכלכלית הגבוהה והסיכונים הנלווים המחייבים תכנון הון זהיר ושמרני, אישר הדירקטוריון בישיבתו מיום 26 באוקטובר 2021, מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת וקבע שיעד הון רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 10.25% ובישיבתו מיום 16 בנובמבר 2021 קבע שיעד ההון הכולל החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 12.5%. בחודש אפריל 2022 אישר דירקטוריון הבנק את תוספת שולי הביטחון ליעדים אלה. בהמשך לתהליך הבחינה שמבצע בנק ישראל ליחסי ההון של הבנק והחלטתו, במהלך חודש דצמבר 2022, להפחית מדרישות יחס ההון של הבנק, קבע הדירקטוריון בישיבתו מיום 24 בינואר, 2023 על הורדת יחס ההון הנדרש החל מיום 31 בדצמבר, 2022 ל-10.0% מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה עודכנו ל-0.15%. יעד ההון הכולל נקבע על 12.5%. שולי הביטחון עודכנו גם לגבי יעד זה ל-0.25%. תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי הבנק. יעדי ההון השמרניים שנקבעו מסמכים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, פרופיל הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות והינו בעל פרופיל סיכון נמוך יחסית, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% מתיק האשראי של הבנק מובטח בביטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים יחסית, וכן, חלה בשנת 2021 התמתנות בפרופיל הסיכון של האשראי הצרכני המתבטא, בין היתר, בירידה בשיעורי הכשלים. כמו כן, בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון מערכתי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתאבון הסיכון שאותגר ע"י מגוון תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות, בהתאם להנחיות בנק ישראל. כאמור לעיל בגין התפשטות הקורונה, הבנק ביצע שורה של מבחני קיצון בהם מבחני קיצון המבוססים על התרחיש האחד שקבע בנק ישראל ובו תנאי מאקרו קיצוניים, בפרט לשיעור האבטלה. לשיעור האבטלה השפעה על פוטנציאל ההפסד של הבנק, שעיקרו, באירועי הקורונה, נובע מהשפעת האבטלה על סיכון האשראי של הבנק. הבנק נקט גם תרחישים קיצוניים על מנת לקבוע את תוספת ההפרשה שלו בגין הקורונה. שמרנות זו נועדה להבטיח עמידתו בכל היעדים. גם תחת תרחישים אלה נמצא כי פוטנציאל הפגיעה ביעדי ההון של הבנק היא מזערית. בהתאם לכך, נשמרו יעדי הון של הבנק והבנק גם לא הפעיל את ההקלות שניתנו ע"י בנק ישראל. תכנון ההון של ה-ICAAP לימד כי לבנק יש הון מספק על פי התכנית העסקית שלו, כדי לעמוד בהון הנדרש ממנו וביעדי ההון שקבע, גם לאחר שאלה אותגרו ע"י שורה של מבחני קיצון שעודכנו עקב משבר נגיף הקורונה. הבנק זיהה מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר והיציאה ממנו ובהתאם לכך עדכן את הערכת חלק מגורמי הסיכון **ראה להלן בפרק 3.4 – סיכונים אחרים.** למטרת קביעת משקלי הסיכון, משתמש הבנק בדירוגי חברת הדירוג – Standard and Poor's Rating Group.

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

הון רובד 2

טבלה 19 – הון רובד 2

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	יתרה ליום 31 במרץ 2023	
במיליוני ש"ח		
202.1	204.6	כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO*
-	-	מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים אחרים
145.0	147.2	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי
347.1	351.8	סך-הכל הון רובד 2

* כתבי התחייבות נדחים הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן.

[לפרטים נוספים ראה פרק 1.6- נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.](#)

יחס מינוף

טבלה 20 – יחס מינוף

יתרה ליום 31 במרץ			יתרה ליום 31 בדצמבר
2023	2022	2022	
1,280.6	1,137.8	1,255.7	הון עצמי רובד 1
20,309.1	17,579.2	19,051.7	סך חשיפות מאזניות
629.4	803.7	715.9	חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)
26.2	-	13.6	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
(1.3)	(5.0)	(0.3)	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1
20,963.4	18,377.9	19,780.9	סך החשיפות
6.1%	6.2%	6.3%	יחס מינוף
4.5%	4.5%	4.5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדד משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%.

ביום 1 בנובמבר 2020 לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5% בבנקים הגדולים (לעומת 6% טרם הוראת השעה) ול-4.5% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5% טרם הוראת השעה).

עם תום תוקף הוראת השעה, ביום 31 בדצמבר 2021, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הבנק לא ניצל הקלה זו.

תאריך בנקאי	היחס המזערי הנדרש ביום	היחס המזערי הנדרש בין 31.12.2021 עד	היחס המזערי הנדרש מיום 01.01.2024 עד 30.06.2024:
בינוני וקטן	5%	4.5%	הנמוך מבין:
			- יחס המינוף של התאגיד ביום 31.12.23. - יחס המינוף המזערי של התאגיד טרם תקופת הוראת השעה.

מדיניות חלוקת דיבידנדים

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 26 באוקטובר, 2021 (ראה אסמכתא מס' 2021-01-160020), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

ביום 20 במרץ, 2023 פרסם הבנק דו"ח מידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בסך 13.9 מיליוני ש"ח בגין רווחי הרבעון הרביעי לשנת 2022. הדיבידנד בסך של כ-0.19 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ביום 16 באפריל 2023, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 27 במרץ, 2023.

2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים.

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

(1) **מגזר משקי הבית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסים נטענים ללקוחות הבנק⁽¹⁾, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחסכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך.

מרבית לקוחות הבנק המשותיים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.

(2) **מגזר בנקאות פרטית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) **מגזר עסקי** – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות.

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות סקטור הנדל"ן וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה.

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

- מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.

- מגזר עסקים בינוניים וגדולים⁽²⁾ – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

(4) **מגזר מוסדיים** – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

(5) **מגזר ניהול פיננסי** – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונדליות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל, פעילות רכישה, מכירה ושירותי תיקי אשראי.

⁽¹⁾ במסגרת פעילות מוצר easyway, הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר קארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.

הפעילות הנוכחית ממוקדת בהנפקת כרטיסים נטענים לאוכלוסיית Unbanked של תושבים ישראלים ותושבים זרים המהווה חלופה פשוטה ואיכותית לחשבון בנק. שיווק הכרטיסים מבוצע באמצעות מספר מפיצים אשר התקשרו עם הבנק בהסכמי הפצה ומהווים גם את הקו הראשון ללקוח בהיבטים השירותיים. לבנק עשרות אלפי לקוחות פעילים אשר העבירו ברבעון הראשון של שנת 2023 מחזור עסקאות של כ-603 מיליוני ש"ח והניבו לבנק הכנסות של 6.2 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון.

⁽²⁾ מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה [ביאור 13 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 21 – מידע על מבזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023								
פעילות בישראל								
סך הכל	מגזר ניהול פיננסי ³	גופים מוסדיים	עסקים בינתיים וגדולים ²	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מסקי בית ⁴		
						מזה: אחר	מזה: לזכור	סה"כ מסקי בית
104.9	4.1	-	2.9	15.9	0.1	33.8	48.1	81.9
33.3	-	1.5	2.4	5.9	4.1	19.4	-	19.4
38.0	28.9	-	0.4	1.6	0.3	3.9	2.9	6.8
176.2	33.0	1.5	5.7	23.4	4.5	57.1	51.0	108.1
39.3	10.6	-	2.9	9.1	0.9	13.0	2.8	15.8
17.6	(0.4)	-	1.2	0.8	-	17.9	(1.9)	16.0
129.4	3.1	0.6	2.7	8.3	2.2	71.0	41.5	112.5
24.3	14.6	0.3	1.8	8.3	1.0	(6.8)	5.1	(1.7)
44.2	26.3	0.6	2.9	15.1	2.2	(12.0)	9.1	(2.9)
(1.6)	-	-	-	-	-	-	-	(1.6)
42.6	26.3	0.6	2.9	15.1	2.2	5.0	9.1	(4.5)
78.3	2.1	0.3	1.4	4.6	1.4	46.9	21.6	68.5
51.1	1.0	0.3	1.3	3.7	0.8	24.1	19.9	44.0
77.1	27.0	0.8	3.9	17.5	2.6	3.4	22.0	25.4
14,547.6	237.8	-	524.7	2,428.9	13.7	1,662.6	9,679.9	11,342.5
14,777.8	-	880.1	877.9	905.6	2,643.4	9,470.8	-	9,470.8
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022								
92.4	3.3	-	2.0	11.3	-	30.1	45.7	75.8
8.6	-	0.8	0.8	0.3	1.5	5.2	-	5.2
26.5	23.0	-	-	0.1	-	0.8	2.6	3.4
127.5	26.3	0.8	2.8	11.7	1.5	36.1	48.3	84.4
23.7	(3.6)	-	2.9	8.9	0.9	10.0	4.6	14.6
14.6	3.3	-	0.1	0.8	0.2	9.0	1.2	10.2
108.8	2.8	0.6	2.1	7.4	2.0	60.7	33.2	93.9
10.0	6.1	0.1	1.3	4.3	0.1	(8.4)	6.5	(1.9)
17.8	10.5	0.1	2.2	8.1	0.1	(15.2)	12.0	(3.2)
58.6	2.1	0.2	1.0	3.9	1.0	34.2	16.2	50.4
50.2	0.7	0.4	1.1	3.5	1.0	26.5	17.0	43.5
50.7	11.2	0.5	3.0	10.2	1.0	1.9	22.9	24.8
13,316.9	200.7	-	274.4	1,576.7	7.9	1,452.6	9,804.6	11,257.2
13,202.4	-	889.4	1,412.9	867.4	2,321.5	7,711.2	-	7,711.2

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

שינויים עיקריים ברווח הנקי:

מגזר משקי בית

במגזר משקי בית הסתכם בהפסד בסך 4.5 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון לשנת 2023 בהשוואה להפסד של 3.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתת מגזר הלוואות לדיור – הסתכם הרווח הנקי בסך של 9.1 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון לשנת 2023 בהשוואה לרווח של 12.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון ברווח נובע מעלייה בהוצאות התפעוליות בעקבות העלייה בהיקף הפעילות. בתת מגזר אחר – נרשם הפסד של 12.0 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון לשנת 2023 בהשוואה להפסד בסך 15.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון בהפסד נובע מגידול בסך ההכנסות בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד בעיקר בגין גידול ביתרות האשראי, מרווחי הפאסיבה ועמלות הכספומטים והכרטיסים הנטענים. מנגד, בסעיף הוצאה להפסדי אשראי נרשם גידול בהוצאות כתוצאה מעלייה בהיקף המחיקות החשבונאיות. בנוסף נרשם גידול בהוצאות התפעוליות בתת מגזר זה בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות. יציין, כי עיקר הגידול בהוצאות במגזר זה נובע מגידול בביצועים כאמור, ואילו ההכנסה ממכירת תיקים נרשמה במגזר ניהול פיננסי. לפרטים אודות פיצול פעילות האשראי הצרכני והנפקת מניות – ראה [בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן](#). התוצאות הכספיות של המגזרים מושפעות גם מייחוס ההוצאות העקיפות. לפרטים נוספים אודות היקף ההוצאות העקיפות בכל מגזר ומפתחות ההקצאה ראה [בביאור 13 מגזרי פעילות בדוחות הכספיים](#).

מגזר בנקאות פרטית

ברבעון הראשון לשנת 2023 נרשם במגזר זה רווח בסך של 2.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 0.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות ריבית, נטו.

מגזר עסקי (עסקים קטנים וזעירים, עסקים בינוניים וגדולים)

ברבעון הראשון לשנת 2023 נרשם רווח נקי במגזר זה בכללותו בסך של 18.0 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 10.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקרו מגידול בהכנסות ריבית בעקבות עלייה ביתרות האשראי וכן גידול בהכנסות שאינן מריבית, בעיקר בגין גידול בתחום ליווי הפרויקטים.

מגזר גופים מוסדיים

ברבעון הראשון לשנת 2023 נרשם במגזר זה רווח בסך 0.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 0.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר ניהול פיננסי

ברבעון הראשון לשנת 2023 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 26.3 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 10.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – עיקר הגידול נובע מעלייה בהכנסות מניהול נכסים והתחייבויות של הבנק על רקע הגידול במאזן הבנק, עלייה בשיעור הריבית בשוק ועלייה בשיעור האינפלציה. כמו כן, ברבעון הראשון לשנת 2023 נרשמה במגזר זה הכנסה בגין מכירת תיק אשראי בסך של כ-14 מיליוני ש"ח.

מגזר זה כולל תיק אשראי שנרכש המגובה בביטחונות תזרים הלוואות רכב שיתרתן ליום 31 במרץ, 2023 עומדת על סך של כ-240 מיליוני ש"ח.

[לפרטים נוספים ראה לעיל בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.](#)

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם ברבעון השני לשנת 2022 תוספת להון בסך של כ-59.5 מיליוני ש"ח, ברבעון השלישי לשנת 2022 רשם תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי לשנת 2022 רשם תוספת של כ-4.8 מיליוני ש"ח, כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-68.8 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך, צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח. (סכום התוספת להון המצטבר בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם והפרמיה המשולמת בגינתו), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות.

הערכת הבנק בדבר הזרמת ההון הצפויה ובדבר יכולתו של הבנק להציע אשראי לציבור הינה מידע צופה פני עתיד, מידע זה יכול שלא להתממש בשל שינויים עשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה.

ליום 31 במרץ, 2023 סך האשראי נטו בחברה הבת עומד על כ-1,675 מיליוני ש"ח לעומת כ-1,662 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2022. סך ההלוואה לחברה האם עומדת על כ-1,469 מיליוני ש"ח לעומת 1,486 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2022 וההון העצמי של החברה עומד על כ-190 מיליוני ש"ח לעומת 174 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של החברות המוחזקות למעט האמור לעיל.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מנהל את עסקיו ואת סיכוניו בהתאם לעקרונות וסטנדרטים בינלאומיים מקובלים המותווים ע"י בנק ישראל ובהתאם למסגרת ניהול ובקרת הסיכונים שנקבעה ע"י הדירקטוריון, המעוגנת במסמכי המדיניות לניהול ובקרת הסיכונים המהותיים להם חשוף הבנק. מסמכים אלה מגדירים את העקרונות לניהול הסיכונים, בקרתם ואופן מזעורם ואת תיאבון הסיכון (תקרות החשיפה המותרות) על פי קביעת הדירקטוריון, באופן התואם את דרישות בנק ישראל. הבנק פועל כך שתהליכי ניהול ובקרת הסיכונים יהלמו את פרופיל הסיכונים המהותיים לפעילות הבנק. תהליכי ניהול הסיכונים מתייחסים למכלול הסיכונים המהותיים לבנק בשגרה ובקיצון כך שלצד הסיכונים הפיננסיים המצויים בפעילויות העסקיות: אשראי, שוק, ריבית ונדילות, קבע הבנק מסגרת לטיפול בסיכונים הבקרה הפנימית, ובכללם: סיכונים תפעוליים, סיכונים טכנולוגיים, סיכונים סייבר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים משפטיים, סיכון מיקור חוץ, סיכונים רגולציה, סיכונים ציות, אכיפה והגנות, איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור, סיכונים מוניטין, המשכיות עסקית וסיכון אסטרטגי- עסקי. מסמכי המדיניות לניהול הסיכונים השונים כוללים כלים, תהליכים, מערכות וממשל תאגידי, וקביעת קווי ההגנה המאפשרים ניטור של פרופיל הסיכון ואופן התפתחותו לנכונת תאבון הסיכון, בקרה ודיווח, בכל מצב טבעי: שגרה, התרעה (התקרבות לתאבון הסיכון או פוטנציאל לשינוי בפרופיל הסיכון של הבנק) ומצב קיצון. היבט זה קיבל משנה חשיבות החל משנת 2022 עקב השינויים ברמת המאקרו, והתגברות הפוטנציאל להתממשות איומים שאינם בשגרה היכולים לשנות את פרופיל הסיכונים של הבנק ולהשפיע על יכולת עמידתו ביעדיו העסקיים, כפי שתואר

[בפרק 15 לוח זה.](#)

רמת הסיכון של הבנק לא השתנתה באופן מהותי במהלך הרבעון הנוכחי, יחסית לשנת 2022, והבנק ממשיך בביצוע הערכות מצב שוטפות, על מנת לאתר התפתחות בפרופיל הסיכון שלו, תוצאת התממשות האיומים, לו תתרחש. כחלק מהערכות המצב הגביר הבנק את השימוש במבחני קיצון ובניתוחי רגישות, על מנת להעריך את פוטנציאל הפגיעה של עליית הריבית על הכשלים והמחיקות במלאי תיק המשכנתאות, שכן, לעליית הריבית במשק השפעה על ההחזר החודשי ועל יחס ההחזר של הלקוחות, שעלה מחודש אפריל 2022 בכ- 12 נקודות אחוז. במקביל, איפשר הבנק ללקוחותיו להאריך את תקופת ההלוואה, כדי להקטין את יחס ההחזר, וקבע חיתום באמצעות יחידות המטה ללקוחות בעלי יחס החזר הגבוה מ- 35%. בחודש פברואר 2023, אפשר הבנק ללקוחותיו להאריך את ההלוואות בריבית משתנה על מנת להקל על לקוחותיו שההחזר החודשי שלהם עלה עקב שורת העלאות הריבית האחרונות. נדגיש כי תוצאות מבחני הקיצון שהבנק מבצע מתחילת המשבר לימדו כי גם בהנחות מחמירות, לא נשקפים הפסדים גבוהים לבנק מתיק המשכנתאות, וגם המצב בפועל, כפי שמתבטא ברמת המחיקות בתיק איננו מצביע בשלב זה על התממשות פוטנציאל הסיכון. תוצאות מבחן הקיצון שביצע הבנק בשיטת התרחיש האחיד, בהתאם להנחיות בנק ישראל במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023, אוששו מסקנה זו. הבנק ממשיך לעקוב אחר התפתחויות פרופיל הסיכון שלו, כשדירקטוריון ונהלת הבנק מקבלים סקירות מאקרו שוטפות ומבצעים הערכות סיכון שוטפות. הבנק משתמש בניתוחי רגישות ובמבחני קיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל השפעת השינוי בגורמי המאקרו על פעילותו העסקית, המתבטאת בתקופה האחרונה, בין היתר, בירידה בביקושים למשכנתאות.

בשל אי הוודאות, תכנית העבודה של הבנק לשנת 2023 מביאה בחשבון אפשרות להתפתחות כשלים ומחיקות בתיק המשכנתאות, גם אם לא נחזו בפועל, כתוצאה מההשפעה המצטברת של עליות הריבית הרצופות. כחלק מכך, הגדיל הבנק את הפרשות בשיטת ה- CECI בתיק המשכנתאות, בהתבסס על תוצאות מבחני הקיצון שערך בתנאים מחמירים, גם אם לא התממשו כאמור לעיל, בפועל.

לעליית הריבית עד עתה השפעה מועטה יחסית גם על פעילות הבנק במתן אשראי לנדל"ן והבנק בוחן השפעה זו באופן שוטף בהתבסס על ניתוח גורמי הסיכון בפעילות הנדל"ן וניתוח פרופיל הסיכון של הלווים הגדולים שלו, שמרביתם הם בתחום הנדל"ן. כפי שצינו בסוף שנת 2022, השפיעה אי הוודאות על פעילות האשראי הצרכני של הבנק שאינו מגובה בבטחונות. במהלך המחצית השנייה של שנת 2022 גדל שיעור המחיקות מאשראי זה, בעיקר, עקב הרעה במצב הלקוחות המדורגים נמוך, בהתאם לדירוג לשכת האשראי עימה פועל הבנק והגידול בשיעור חדלי הפירעון בבנק באופן דומה לדיווחים על עלייה במספר התיקים של חדלי הפירעון הנפתחים בכלל המערכת. הרבעון הראשון של שנת 2023 מאופיין בהמשך מגמה זו וכתוצאה גידול בהיקף מחיקות חובות ראה [טבלה 34](#). הבנק נוקט צעדים על מנת להגביל את חשיפתו ללקוחות אלה באמצעות מערך החיתום שלו. עליית הריבית במשק טומנת בחובה פוטנציאל סיכון כשל אשראי, וכן, סיכון ריכוזיות אשראי (בדומה לשיעור האבטלה) בגין פוטנציאל השפעתו על מספר רב יחסית של לקוחות. עם זאת, לעליית הריבית הייתה השפעה חיובית ביותר על יכולת גיוס הפקדונות של הבנק, שהגיעה במהלך השנה האחרונה לשיא, בעיקר, עקב יכולת הבנק להציע ללקוחותיו ריבית גבוהה על הפקדונות, לעיתים, הגבוהה במערכת. יכולת זו גם הגדילה את מוניטין הבנק בציבור.

דירקטוריון הבנק קובע את העקרונות לניהול הסיכונים המהותיים לפעילותו במסמך מדיניות ובפרט, הוא קובע את תיאבון הסיכון שמגדיר את רמת הסיכון אליה הבנק מוכן להיות חשוף במהלך עסקים רגילי ובעת מצב קיצון. הגדרת תיאבון הסיכון כוללת מערכת של מבלות כמותיות ואיכותיות ברמת הנהלת דירקטוריון הבנק. קביעת תאבון הסיכון הינו אחד מההיבטים המרכזיים במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים, שכן הוא נועד לתמוך באסטרטגיית הבנק ובתכנית העסקית שלו והוא משמש כבסיס להקצאת המשאבים וההון וכן, להיות מקושר לתוכנית התגמול של הבנק. הבנק מקפיד לנטר את התפתחות פרופיל הסיכון וההון שלו לנכונת תיאבון הסיכון שנקבע, התפתחויות ברמת המאקרו, הרגולציה, היעדים

העסקיים, וזאת, בכל מצב טבעי, כולל התממשות או פוטנציאל התממשות אירוע קיצון כדוגמת אירוע הקורונה או תרחישי ייחוס אחרים (רעידת אדמה, אירוע בטחוני ואירועי מאקרו). במהלך השנה האחרונה בחן הבנק את השפעת תרחישי ייחוס אלה, ובפרט, תרחיש רעידת אדמה (שהמודעות לפוטנציאל התממשותו עלתה בתקופה האחרונה עקב רעידות האדמה בטורקיה ובאיזורים סמוכים שחלקן הורגשו בישראל בתדירות גבוהה יחסית לעבר), ביצע תרגיל סייבר (תרגיל כופרה), קבע ביצוע מספר תרגילי המשכיות עסקית במהלך שנת 2023, בתוכם, גם תרגיל רעידת אדמה, על מנת לחזק את איתנות הבנק, גם באירועי איום כאלה.

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על יעדיו העסקיים שנקבעו בתוכנית האסטרטגית ותוכנית העבודה, נכסיו של הבנק והמוניטין שלו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, לאפקטיביות הבקורות המתבצעות כחלק מטיפול בסיכונים השונים, כמו גם להתפתחות המאקרו ולאירועי טבע, יש השפעה על פרופיל הסיכון ואופן התפתחותו, רמתו, והפוטנציאל להתממשותו. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת [בטבלת גורמי הסיכון](#) בהמשך פרק זה הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו. ברבעון הנוכחי, לנוכח היציבות בפרופיל הסיכון של הבנק, לא בוצע שינוי בטבלת גורמי הסיכון.

כפי שציינו לעיל, הגביר הבנק את תדירות ביצועם של מבחני קיצון וניתוחי רגישות כחלק מהערכת הסיכון במצב הנוכחי. ריענון התכנית האסטרטגית שבוצע באוקטובר 2022 והאיתגור שליווה אותה, לימדו כי אסטרטגיית הבנק ממוקדת, תואמת את חוזקות הבנק וכי בידי הבנק כלים להתמודד עם האיומים היכולים להשפיע על מימושה. באופן דומה, תכנית העבודה של הבנק המאוחדת על ידי חטיבת הסיכונים נבחנה תחת שורה של ניתוחי רגישות להנחות התכנית שתוצאותיהן העידו כי תכנית העבודה והיעדים העסקיים שלה ניתנים לביצוע תחת עמידה ביחסי ההון ובתאבון הסיכון שנקבע. ברבעון הראשון של שנת 2023, השלים הבנק את ביצועו של התרחיש האחד של בנק ישראל, הקובע תנאי מאקרו בקיצון, ולאחר בחינת התוצאות, עולה כי גם בתרחיש זה הבנק ימשיך לשמור על איתנות, ומידת פגיעת התרחיש לא תהווה איום על חוסנו. תרחישי הקיצון שביצע הבנק בתרחיש האחד בקשר עם תיק האשראי שלו הגדילו את הפרשות הבנק באופן משמעותי במהלך התרחיש יחסית למצב בפועל, בפרט, בכל הקשור לתיק האשראי למשכנתאות המהווה את חלקו הארי של התיק. שמרנות זו נדרשת להערכת הבנק, בוודאי לאחר התפתחות תנאי אי הוודאות במדינה ובמשק בשנה האחרונה.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023, נשמרה הרמה הנמוכה של הכשלים בתיק המשכנתאות ושיעור ההפרשה הצפויה (מכפלת שיעור הכשל, PD, בשיעור ההפסד בעת כשל הנובע מאי גבייה, LGD) נמצאת ברמה נמוכה היסטורית כאשר מדדי הסיכון כמו PTI (יחס ההחזר) ו-LTV (שיעור המימון) שומרים על יציבות ברמת התיק הכולל וכן, ברמת תתי התיקים השונים הנבחרים על ידי הבנק: החברה הערבית, החברה החרדית והמגזר הכללי. הירידה ברמת הכשל ושיעור ההפסד הצפויים בתיק האשראי הצרכני ברבעונים שקדמו לרבעון השלישי של שנת 2022 נבלמה כאמור לעיל, ושיעורי הכשל עולים גם ברבעון הנוכחי, אך עדיין נמצאים בסף המחיקות שקבע הבנק לשנת 2023. הבנק שומר כל העת על עמידה ביחס ההון שקבע הדירקטוריון, וממשיך לנהל ולתכנן את ההון לאופק תכנון ארוך טווח בתהליכים מוסדרים ובהתאם ליעדי ההון ושולי הביטחון המעודכנים שנקבעו, תוך תשומת לב ונקיטת משנה זהירות לאירועים שצוינו לעיל, שמרביתם, הם אירועים חיצוניים שאינם בשליטת הבנק, אולם יש להם פוטנציאל השפעה על פרופיל הסיכון שלו ועל תכנון ההון.

הבנק ממשיך במהלך השוטף לקידום תכנית העבודה שלו לטיפול בסיכון תפעולי, סיכון מעילות והונאות, טיפול בסיכון מיקור חוץ וסיכונים בקרה פנימית נוספים תוך מתן דגש להמשך טיפוחה של תרבות לניהול סיכונים, חיזוק תהליכי ההערכה העצמית ותהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים. הבנק פועל בתכנית עבודה סדורה לשמירה על רמה גבוהה של ניהול סיכון אבטחת מידע וסייבר כולל תרגול התמודדות עם אירועי סייבר. כחלק מכך, הבנק ביצע בחודש אפריל תרגיל להתמודדות עם אירוע כופרה, וזאת, לנוכח התגברות האיומים בעולם ובמדינה, כולל תקיפות מוסדות בגבולות מדינת ישראל. בין היתר, עקב המצב הגאופוליטי כחלק מהטיפול בסיכון זה, עדכן הבנק בשנת 2022 את רמת סיכון אבטחת מידע וסייבר בטבלת גורמי הסיכון, כדי לשקף את התגברות האיומים. עדות להתגברות האיומים ניתן למצוא בתקיפת ה-DDOS (תקיפת עומס) שבוצעה בחודש אפריל על ידי גורמים עוינים על הבנקים במדינה כחלק מאירועי OPISRAEL. כחלק מתקיפה זו הותקף גם הבנק במתקפת עומס. לבנק לא נגרם נזק מהותי באירוע זה. בנוסף, אושרה במהלך הרבעון הראשון של השנה מתודולוגיה חדשה לקביעת תאבון סיכון סייבר, המתבססת על מגוון נרחב של גורמי סיכון ובקורות שיש להם השפעה על פרופיל הסיכון הסייבר. הבנק ממשיך במהלך לחיזוק תרבות הציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור, תוך הקצאת המשאבים הנדרשת, קביעת תאבון סיכון נמוך מאוד, חיזוק מהלכי הבקרה בקו הראשון והשני ושורה של תהליכים נוספים בהתאם לתכנית עבודה סדורה. הבנק פועל באופן מלא בהתאם להנחיות בנק ישראל בקשר עם הסנקציות המוטלות על בנקים רוסיים וכן, פועל בהתאם לציפיותיו בקשר עם ניהול סיכון ההוגנות. לבנק פעילות זניחה במטבעות דיגיטליים, המתבצעת תוך שמירה על תאבון סיכון נמוך מאוד.

למידע נוסף אודות הסיכונים ואופן ניהולם ראה גם את הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2022 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלוואו או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלוואים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן, ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

מגזר משקי הבית, לקוחות בפעילות בינלאומית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.

מגזר עסקי וליווי פרויקטים בנדל"ן (הנמצאת באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן) כפופים לחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים.

מגזר מוסדיים וניהול פיננס- כפופים לחטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים, כ-90% מהפעילות, אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומדיניות אשראי המאפשרות על ידי הדיסקרטורין בתדירות שאינה פוחתת מתדירות שנתית. מדיניות האשראי ותאבון הסיכון הותאמו בשנה האחרונה להתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, כולל מצב המאקרו, ובפרט, בגין השפעת עליית הריבית על סיכון תיקי האשראי. כחלק ממהלך זה עודכנו בתחילת הרבעון השני וכן, לקראת שנת 2023, מגבלות תיק המשכנתאות של הבנק, במטרה להקל על לקוחות הבנק בכל הקשור ליחס ההחזר, שהוא גורם דומיננטי ביכולת הלקוח לעמוד בהחזר ההלוואה, ולהקטין את הסיכונים לכשל של הלוואה. בנוסף, קבע הבנק תהליך חיתום ידני המתבצע במטה הבנק ללקוחות שיחס ההחזר החודשי שלהם גבוה מסף שנקבע על ידי ההנהלה, על סמך תרחישים שבחנו את השפעת עליית הריבית על יחס ההחזר העתידי של הלקוח.

בחודש פברואר 2023 פנה הבנק ללקוחותיו המתקשים בהחזר המשכנתא, עקב עליית הריבית, במטרה לאפשר להם לפרוס את הלוואתם ולהקל על יחס ההחזר שלהם.

במהלך הרבעון הראשון שמר תיק המשכנתאות של הבנק על רמה דומה של גורמי ומדדי הסיכון בתיק (כולל מחזורים, קבוצות רכישה והלוואות לכל מטרה), יחסית לתחילת השנה: יחס ה- **PTI** הממוצע במלאי התיק נע סביב ערך של - 29%, שיעור ה- **LTV** הממוצע בתיק עומד על כ-54% ושיעור הכשלים והמחיקות נמוך מאוד.

מדיניות ניהול סיכונים אשראי קובעת את קווי ההגנה האחרים לניהול, בקרה וביקורת על סיכון זה, את עקרונות ומגבלות ניהול הסיכון, הכלים להפחתת הסיכון וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן, מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור, דרכי הניטור של פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון שנקבע, המודלים והמערכות המשמשות לניהול ובקרת הסיכונים והעקרונות לניהול הסיכון בעת קיצון.

מסמך מדיניות האשראי המאושר על-ידי דירקטוריון הבנק, מתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, כולל המגבלות והביטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמצער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים, כאשר תיק האשראי למשכנתאות מפולח לפי המגזרים העיקריים הפועלים בו שיש להם השפעה על פרופיל סיכון התיק הכולל (החברה הערבית, החרדית והמגזר הכללי) ומתייחסת לפיכך, להיבטי ריכוזיות האשראי. השפעת היבטים אלה על הפעילות הקמעונאית של הבנק נבחנים גם לאור שינויים ברמת המאקרו כמו שיעור הריבית והאינפלציה.

הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולמצער את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ותהליך הגבייה והנהלים הרלוונטיים למעקב ולבקורות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את קו ההגנה הראשון וביחידות הבקרה הייעודיות, כולל פעילות הבקרה המתבצעת על ידי הקו השני לפעילות הבנק, פונקציית ניהול הסיכונים. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן לפיתוח כלים ממוחשבים, מודלים לדירוג וחיתום אשראי ודוחות בקרה שיסייעו בניהולו היעיל של התיק וסגמנטים שלו. כמו כן, הוכנסו שיפורים בתהליכי הגבייה והוטמע מנגנון לגבייה דיגיטלית. ברבעון השני של שנת 2022, עם הטמעת מערך חיתום צרכני חדש, המבוסס על טכנולוגיה מתקדמת ומודלים לחיתום מבוססי שיטות סטטיסטיות מתקדמות, עדכן הבנק את תהליך החיתום, קבע ריבית דיפרנציאלית לפי דירוג הלקוח, ובכך, הוא מאפשר מתן הצעות ערך טובות יותר ללקוחות בתהליך מהיר יותר וניתוח רחב יותר של רמת הסיכון בתיק הצרכני ובתתי התיקים שלו. במערך החיתום החדש עודכנו הבקורות על מנת לעקוב באופן שוטף אחר התפתחות פרופיל הסיכון של הביצועים החדשים וביצועי מודל החיתום (תהליך בדיקה בדעבד, **BACKTESTING**). לכניסת מודל החיתום החדש יש משמעות גם מהיבטי הוגנות ואיסור אפליה שכן הדירוג מתבצע ברוב המקרים על ידי "מכונה" כאשר סכום ההלוואה וכן הריבית, נקבעים על ידי טבלת החלטה המאושרת בהנהלת הבנק (בהתאם לתאבון הסיכון שקובע הדיסקרטוריון), ובכך, פוטנציאל האפליה קטן באופן משמעותי.

לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי, הבנק עושה שימוש במספר מערכות ממוחשבות. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה לקו ההגנה הראשון וכן לקו השני והשלישי, לאיתור ובקרת סיכונים אשראי. בנוסף, הגביר הבנק את יכולות הבקרה וניהול תיקי האשראי שלו, באמצעות פיתוח מגוון דוחות המנטרים את פרופיל הסיכון של התיק, לנוכח היעדים העסקיים ותאבון הסיכון. חלק לא מבוטל מדוחות אלה מופק בתדירות יומית, ומאפשר, ניהול דינאמי של התיק, ובנוסף, מאפשר ניטור זה זיהוי מהיר של שינויים ברמת הסיכון של תיקי האשראי, לו יתרחשו בסביבת אי הוודאות הנוכחית והמתמשכת. עמדת הבנק היא כי הגברת תדירות הבקרה על פרופיל הסיכון, והעשרת דוחות הבקרה לגורמי ומדדי סיכון נוספים, מהווה נשא מהותי ביותר בעידן הנוכחי. רכישת תיקי אשראי צרכני אותם מבצע הבנק לפי האסטרטגיה שלו, מתבצעת בתהליך מוסדר, הבוחן את כל היבטי ההלוואות בצ'ק ליסט בהתאם לטיפול הבנק במוצר חדש, כולל בחינה קפדנית של איכות התיק והסיכונים הכרוכים בפעילות. הצ'ק ליסט המלווה אותה, נתון לאישור הנהלת ודירקטוריון הבנק. הבנק השלים הסדרה בנהלים ובמדיניות ייעודית את כל היבטי הטיפול במכירות תיקי משכנתאות, המתבצעים בהתאם להנחיות בנק ישראל.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לווים התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפריקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפריקטים, כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודלי דרוג המתבססים על מאפייני הלקוח בעת בקשת האשראי, בשילוב עם מידע המגיע מלשכת האשראי עמה עובד הבנק במסגרת חוק נתוני האשראי. המודלים מתוקפים ומנטרים בהתאם למדיניות הבנק לתיקוף מודלים (סיכון מודל). כאמור לעיל, המהלך לעדכון המודלים באשראי הצרכני המתבסס על שיטות סטטיסטיות מתקדמות, מהווה חלק מראיית דירקטוריון והנהלת הבנק לשכלל את כלי המדידה, הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי והתאמת ריבית העסקה לסיכון הלקוח, ובכך, לתת ערך עסקי גבוה ככל שניתן והצעות ערך טובות יותר ללקוחות הבנק. לשם מזעור סיכון האשראי, הנהלה שמה דגש על תהליכים שוטפים לניתוח הנתונים ולשיפור המדידה והבנק המשיך במהלך השנה לפתח דוחות ייעודיים המאפשרים ניתוח פרופיל הסיכון של תיקי האשראי וסגמנטים שלו בהתאם לגורמי הסיכון המשפיעים על פרופיל הסיכון. הבנק דורש שיעבוד בטחונות עבור סוגי אשראי מסוימים בהתאם למדיניות האשראי שאושרה. הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן, כאשר מקדמי הביטחון שנקבעו לערכו של השעבוד יחסית להלוואה נקבעו בשמרנות בהתאם להנחיות בנק ישראל ומידת השמרנות של הנהלת ודירקטוריון הבנק, מה שממזער באופן משמעותי את פוטנציאל הסיכון ככל שמחירי הדירור ירדו. כמו כן, מתקבלים בבנק בטחונות נוספים: שעבוד רכב, פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי הישענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטחונות מותאמים לנסיבות ההלוואה ולאיטנותו הפיננסית של הלווה. בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטחונות ולעדכון ערכם.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי – קווי ההגנה

הבנק אימץ במסמך המדיניות עקרונות לניהול ובקרת סיכונים המבוססים על מעגל פיקוח ושלושה "קווי הגנה". מעגל הפיקוח כולל את הדירקטוריון ואת ועדותיו הרלוונטיות (ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים וועדת ביקורת), וכן את ההנהלה. קו ההגנה הראשון כולל את נוטלי ומנהלי הסיכון, כגון ועדת האשראי הפנימית, מנהל החטיבה הקמעונאית, סקטור הנדל"ן, מוסמכי האשראי ויחידת הגבייה. קו ההגנה השני כולל את פונקציות ניהול הסיכונים בחטיבת הסיכונים בראשות מנהל חטיבת הסיכונים שמשמש כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק והיא אחראית למתן חוות דעת בלתי תלויה על עסקאות אשראי העולות לאישור ועדת האשראי הפנימית, לטיפול במסמך מדיניות האשראי, למעקב אחר חובות מהותיים בהתאם להוראה 314A של בנק ישראל, ולתהליכי הערכת סיכונים בקרה פנימית בפעילות האשראי כולל מתן האשראי והגבייה, וזאת, באמצעות מחלקת סיכונים תפעוליים. בתחילת שנת 2022 ביצע הבנק שינוי ארגוני, כאשר מחלקת ציות ואיסור הלבנת הון הועברה לאחריות חטיבת הסיכונים. המחלקה אחראית לבקרת טיפול הבנק בסיכונים ציות, איסור הלבנת הון, הוגנות ומניעת אפליה בעת הטיפול באשראי והיא אחראית בין היתר, להשלמת ביצוע בקרות ותהליכי הערכה לעמידת הבנק בהוראות הרגולטוריות ובפרט, בסיכון ההוגנות ומניעת אפליה שהבנק מייחס להם חשיבות מרובה. בנוסף, כולל הקו השני גם את אגף הכספים של הבנק ואת החטיבה המשפטית האחראית למתן חוות דעת במהלך חיי עסקת האשראי, מעת חיתומה. קו ההגנה השני אחראי לפיכך, לבקרת מכלול הסיכונים הכרוכים בפעילות האשראי של הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון ציות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, הוגנות וסיכונים נוספים, באופן התואם את הוראות בנק ישראל. הקו השלישי כולל את הביקורת הפנימית. ראה גם את הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2022 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

ריכוזיות אשראי

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי במטרה לצמצם את פוטנציאל סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים. מרבית תיק האשראי הינו הלוואות לדירור ואנשים פרטיים - לא לדירור, יחד עם זאת, אשראי זה מכוזר בין סגמנטים שונים, מגזרים שונים ואזורי מגורים שונים. לאי הוודאות הנכחית פוטנציאל השפעה על התפתחות סיכון זה, בעיקר, עקב השפעת רמת האבטלה ככל שתגדל והעלייה בשיעור הריבית על רמת הסיכון של האשראי הקמעונאי והבנת הבנק כי ריכוזיות נמוכה בעת שגרה, יכולה להתפתח לרמת ריכוזיות גבוהה יותר בעת קיצון, עקב פוטנציאל השפעת חלק מגורמי המאקרו הללו על חלקים גדולים מהאוכלוסייה הקמעונאית. לפיכך, הבנק בוחן באופן שוטף את חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים ברמה של תתי תיקים (שכן, יתכן והשפעת גורמי המאקרו תהיה שונה בין המגזרים השונים), ומבצע ניתוחי תרחישים וניתוחי רגישות כולל תרחישים לחישוב ההפרשה בגינם. בנוסף, מבצע הבנק שורה של תרחישי קיצון הבוחנים את השפעת גורמי הסיכון, כמו האבטלה ושיעור הריבית, על פרופיל הסיכון של התיק, בעיקר, בכל הקשור להפרשה הצפויה (הכלכלית) מהתיק במונחי PD (שיעור הכשל) ו-LGD (שיעור ההפסד בהינתן כשל). תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק, בין היתר, במסמך הסיכונים הרבעוני באמצעות ניתוחי קיצון המתבססים על הערכות מומחה של הבנק, וכן, לפי התרחיש האחד של בנק ישראל (הכולל תנאי מאקרו בתנאי קיצון, שהשפעתם נבחנת על ידי הבנק לפי מתודולוגיה סדורה) הפועלים, בין היתר, על תיק המשכנתאות של הבנק (הכולל גם ענף משקי אנשים פרטיים - הלוואות לדירור), על תיק האשראי הצרכני, ועל תיק הנדל"ן בו נבחן גם היקף האשראי הניתן ללווים או קבוצת לווים. [טבלה מספר 22](#) להלן מלמדת על יציבות פרופיל הסיכון של תיק האשראי של הבנק, כאשר ערכי סך כל הנכסים שאינם מבצעים של הציבור שומרים על ערך דומה לזה של הרבעון הקודם, כאשר הערך בתיק המשכנתאות אף נמצא בירידה קלה. באופן דומה מלמדת [טבלה מספר 24](#) על ירידה בסך הפיגורים של תיק המשכנתאות, הנמדדים באמצעות עומק הפיגור.

טבלה 22 - ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור (במיליוני שקלים):

יתרת סיכון אשראי ליום							
31 בדצמבר 2022				31 במרץ 2023			
מסחרי	דיר	פרטי	טה"כ	מסחרי	דיר	פרטי	טה"כ
סיכון אשראי בדירוג ביצועי אשראי^(א)							
3,348.4	9,411.5	1,453.6	14,213.5	3,019.8	9,487.5	1,437.7	13,945.1
סיכון אשראי מאזני							
643.9	1,420.6	81.1	2,145.6	853.1	1,344.5	83.9	2,281.5
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)							
3,992.3	10,832.1	1,534.7	16,359.1	3,872.9	10,832.0	1,521.6	16,226.5
סך סיכון אשראי בדירוג ביצועי אשראי							
סיכון אשראי שאינם בדירוג ביצועי אשראי:							
5.4	155.9	110.2	271.5	5.3	115.1	85.0	205.4
א. לא בעייתי							
6.4	-	20.3	26.7	7.9	-	18.0	25.9
ב. בעייתי צובר							
18.8	112.5	1.7	133.0	16.6	116.0	1.5	134.1
ג. בעייתי לא צובר							
30.6	268.4	132.2	431.2	29.8	231.1	104.5	365.4
סך הכל סיכון אשראי מאזני							
4.1	-	0.1	4.2	4.1	-	0.1	4.2
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)							
34.7	268.4	132.3	435.4	33.9	231.1	104.6	369.6
סך סיכון אשראי שאינם בדירוג ביצועי אשראי							
2.4	-	10.9	13.3	2.8	-	8.6	11.4
מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר							
4,027.0	11,100.5	1,667.0	16,794.5	3,906.8	11,063.1	1,626.2	16,596.2
סך סיכון אשראי כולל של הציבור^(א)							
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:							
18.8	112.5	1.7	133.0	16.6	116.0	1.5	134.1
א. חובות לא צוברים							
-	-	-	-	-	-	-	-
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו							
18.8	112.5	1.7	133.0	16.6	116.0	1.5	134.1
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור							

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מוגבלות חבות של לווה.

טבלה 23 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ							
2022				2023			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
יתרת אשראי לציבור לא צובר לתחילת שנה	16.6	116.0	1.5	134.1	5.7	123.1	17
אשראי שסווג כלא צובר במהלך הרבעון	2.2	18.7	0.2	21.1	4.1	15.6	-
אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית	-	(20.0)	-	(20.0)	-	(18.4)	(18.4)
אשראי שנמחק חשבונאית	-	-	-	-	-	-	-
אשראי שנפרע	-	(2.2)	-	(2.2)	-	(1.9)	(0.1)
אחר	-	-	-	-	-	-	-
יתרת חובות לא צוברים ליום 31 במרץ	18.8	112.5	1.7	133.0	9.8	118.4	1.6
*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש							
יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לתחילת שנה	-	6.9	1.5	8.4	-	8.5	1.7
תוספות במהלך הרבעון	-	1.3	0.2	1.5	-	0.9	-
אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית	-	(0.1)	-	(0.1)	-	-	-
אשראי שנמחק חשבונאית	-	-	-	-	-	-	-
אשראי שנפרע	-	(0.1)	-	(0.1)	-	-	(0.1)
אחר	-	-	-	-	-	-	-
יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לסוף תקופה	-	8.0	1.7	9.7	-	9.4	1.6

טבלה 24 - הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ 2023							
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)							
בפיגור של 90 ימים או יותר							
סכום הפיגור	בפיגור של 30 ועד 89 ימים	90 ימים ועד 6 חודשים	15 ועד 15 חודשים	מל 15 ועד 33 חודשים	מל 33 ועד 90 ימים	סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽¹⁾
סכום הפיגור	0.4	1.1	2.1	1.3	7.7	12.2	-
יתרת חוב רשומה	21.0	33.8	27.6	11.5	7.0	79.9	4.1
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	0.1	0.9	0.7	0.3	0.2	2.1	0.1
יתרת חוב נטו ליום 31 במרץ 2023	20.9	32.9	26.9	11.2	6.8	77.8	4.0
יתרת חוב נטו ליום 31 בדצמבר 2022	19.2	36.2	23.7	12.0	11.7	83.6	3.4

⁽¹⁾ הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעונו, ללא ויתור על ההכנסה.

⁽²⁾ הלוואות לדיור בפיגור מהוות כ-1.0% מתוך האשראי לדיור.

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכונים האשראי

בתקופת הדוח נרשמה עלייה בהפרשה הקבוצתית בסך של כ-7.8 מיליוני ש"ח המורכבת מעלייה בהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-6.0 מיליוני ש"ח ומהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של כ-1.0 מיליוני ש"ח. בנוסף נרשמה עלייה בהפרשה בגין אשראי מסחרי ורכישות תיקים בסך כ-0.8 מיליוני ש"ח. הגידול בהפרשה הקבוצתית בתקופת הדוח נובע בעיקרו מעלייה ביתרות האשראי ביחס לתחילת השנה, עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות ומאקרו כתוצאה מהשינויים בסביבה הכלכלית. [לפרטים נוספים ראה פרק 4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים.](#)

טבלה 25 - תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי CECL

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ							
2022				2023			
מסחר	דיור	פרטי	סך הכל	מסחר	דיור	פרטי	סך הכל
יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021							
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה							
18.9	44.7	93.7	157.3	6.7	36.7	61.8	105.2
(0.1)	0.1	3.4	3.4	3.6	2.6	4.8	11.0
0.9	0.9	2.6	4.4	0.3	(1.4)	1.0	(0.1)
יתרת חובות לא צוברים ליום 31 במרץ ⁽²⁾							
19.7	45.7	99.7	165.1	10.6	37.9	67.6	116.1

(*) בנוסף, על פי ההוראה החדשה, בוטלו הכנסות ריבית בהלוואות לדיור בפיגור מעל 90 יום בסך של כ-3.6 מיליוני ש"ח.

לפרטים אודות הרכב והתפתחות ההוצאות להפסדי אשראי ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.](#)

⁽¹⁾ עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות.

⁽²⁾ מזה: יתרה של 0.5 מיליוני ש"ח בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני ליום 31 במרץ, 2023.

טבלה 26 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

ליום 31 בדצמבר 2022				ליום 31 במרץ 2023				
סה"כ	אחר	דיור	מסחרי	סה"כ	אחר	דיור	מסחרי	
ניתוח אימת האשראי לציבור								
0.94%	0.10%	1.19%	0.56%	0.91%	0.11%	1.16%	0.57%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
								שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר
1.02%	0.65%	1.19%	0.66%	1.01%	0.79%	1.16%	0.65%	מיתרת האשראי לציבור
1.16%	1.27%	1.19%	0.97%	1.13%	1.39%	1.16%	0.89%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
								שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת
2.60%	6.78%	2.38%	1.15%	2.99%	8.34%	2.77%	1.06%	האשראי לציבור
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח								
								שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת
0.55%	3.68%	0.09%	0.43%	0.49%	4.58%	(0.08%)	0.21%	של אשראי לציבור
								שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של
0.17%	1.61%	-	-	0.35%	3.04%	-	0.09%	האשראי לציבור
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור								
1.14%	6.08%	0.50%	0.66%	1.15%	6.29%	0.49%	0.63%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
								שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
121%	6247%	42%	118%	126%	5865%	42%	109%	שאינו צובר
								שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת האשראי לציבור
112%	928%	42%	101%	114%	794%	42%	97%	שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
								שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות
654%	376%	-	(19,600%)	332%	209%	-	732%	החשבונאיות נטו

הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב במסגרתו נדרש, בין היתר, ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי (ASU 2016-13). ביום 29 בנובמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כולל שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור. ההוראה קבועת כי על התאגידים הבנקאיים ליישם את התקן החדש החל מיום 1 בינואר 2022. המודל החשבונאי שיושם עד מועד תחולת ההוראה היה מבוסס על התהוות הפסד ראשוני בפועל – תוך הבאה בחשבון של הפסדים שהתהוו אך טרם נתגלו כבעייתיים במסגרת ההפרשה הקבוצתית. המודל החשבונאי החדש הוא צופה פני עתיד. בהתאם למודל החדש יש להכיר בהפסד הצפוי לאורך כל חיי ההלוואה כבר במועד מתן ההלוואה, משמע יש לתת ביטוי לאפשרות שהלווה יגיע למצב של חוסר יכולת לפרוע את חובו לאורך כל מח"מ ההלוואה. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של הבנק, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, מבטיח כי לבנק יש הפרשות מספקות כנגד אירועים בעתיד, תומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ובחזקת הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. לפרטים נוספים ראה [באור 1 לדוחות הכספיים](#). הבנק מפעיל את מודל ה- CECL על פי ההנחיות של בנק ישראל. כחלק מחישוב ההפרשה, נדרש הבנק לחשב את המקדם ההיסטורי של ההפרשות, לפני שיעודכן לעתיד על פי מח"מ ההלוואה, שינויים איכותיים במדיניות האשראי ובאופן ניהול סיכונים האשראי, שינויים כמותיים בפרופיל הסיכון של התיק והשפעות אפשריות של תנאי המאקרו על ההפרשות בעתיד. לחישוב המקדם ההיסטורי בחר הבנק בשיטה שמרנית, **REMAINING LIFE**, כאשר שיטה זו איננה מביאה בחשבון את מלוא השיפור המשמעותי שחלו בהפרשות התיק הצרכני והרמה הנמוכה של ההפרשות בתיק המשכנתאות במהלך השנים האחרונות. כחלק מבדיקות מודל ה- CECL מתגבר הבנק את החישוב בשיטה זו באמצעות שיטה אלטרנטיבית, המתבססת על הנחות פחות שמרניות. נקודה זאת, והעובדה כי חישובי המודל מלווים בבקורות מקיפות ופעולות תיקוף, מבטיחים כי הבנק ביצע הפרשה שמרנית יחסית לפרופיל הסיכון שלו. על התהליך לחישוב ה- CECL הוטלו בקורות רבות, הכוללות תיקוף המודלים בהם משתמש הבנק לצורך החישובים ובקורות **SOX**. הבנק בוחן באמצעות בקורות אלה את שמרנות התוצאה לנוכח התוצאות בפועל, השינוי בתנאי המאקרו, בפרופיל הסיכון הנוכחי של התיק ופרמטרים נוספים.

טבלה 27 - להלן השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי:

יחידה ליום 31 בדצמבר 2021	השפעת של הוראות CECL	יחידה ליום 1 בינואר 2022
במיליוני ש"ח		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
1. מאזן		
אשראי לציבור	12,197.3	12,194.5
סך הכל ההפרשה להפסדי אשראי:	(113.2)	(106.1)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- תיק מסחרי	(10.0)	(6.4)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- הלוואות לדיוור	(54.5)	(38.5)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- אנשים פרטיים אחר	(48.7)	(61.2)
אשראי לציבור נטו	12,084.1	12,088.4
התחייבויות אחרות - הפרשה להפסדי אשראי חוץ מאזני	(3.4)	(2.2)
2. הון עצמי		
יתרת עודפים לפני השפעת המס	906.0	911.5
השפעת המס	-	(1.9)
יתרת עודפים, לאחר השפעת מס	906.0	909.6
3. הלימות הון ומינוף		
יחס הון עצמי רובד 1	10.7%	10.7%
יחס הון כולל	14.2%	14.2%
יחס המינוף	6.3%	6.3%

לפרטים נוספים ראה [ביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

טבלה 28 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ 2023						
הפסדי אשראי ⁽¹⁾						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ^{(2) (3)}
ציבור - מסחר						
1.4	-	0.2	6.3	10.5	1,677.1	1,693.0
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾						
4.2	-	1.7	10.2	12.5	1,306.6	1,319.1
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן						
14.9	0.7	(0.3)	2.3	6.3	716.6	722.9
שירותים פיננסיים						
-	-	-	-	-	292.0	292.0
אחרים						
20.5	0.7	1.6	18.8	29.3	3,992.3	4,027.0
סך הכל מסחרי ⁽⁷⁾						
47.1	-	(1.9)	112.5	112.5	10,832.1	11,100.5
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר						
99.7	11.9	17.9	1.7	22.1	1,534.7	1,667.0
אנשים פרטיים - אחר						
167.3	12.6	17.6	133.0	163.9	16,359.1	16,794.5
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	1,343.5	1,343.5
בנקים בישראל וממשלת ישראל						
167.3	12.6	17.6	133.0	163.9	17,702.6	18,138.0
סך הכל פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	73.4	73.4
בנקים וממשלות בחו"ל						
-	-	-	-	-	20.9	20.9
אחרים בחו"ל						
167.3	12.6	17.6	133.0	163.9	17,796.9	18,232.3
סך הכל						

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות ⁽²⁾ - 14,832.3 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,242.2 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 8.0 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,149.8 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדיר אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 90.6 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 93.2 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 238.0 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 12.1 מיליוני ש"ח.

⁽⁸⁾ החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

יתרה ליום 31 במרץ 2022						
הפסדי אשראי ^(*)						
יתרת הפרשה	מחיקות	הוצאות בגין	מזה: סיכון	מזה: סיכון	מזה: דירוג	סיכון אשראי
להפסדי	חשבונאיות	הפסדי	אשראי לא	אשראי	ביצוע אשראי	כולל ^(*)
אשראי	נטו	אשראי	צובר	בעייתי ^(*)	⁽⁴⁾	
ציבור - מסחרי						
0.4	-	(0.1)	5.9	10.3	1,689.1	1,760.5
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾						
2.0	-	0.2	1.3	2.9	811.0	814.0
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן ^(*)						
7.1	0.4	3.3	2.6	2.6	428.3	430.9
שירותים פיננסיים						
1.1	-	0.9	-	-	301.6	301.6
אחרים ^(*)						
10.6	0.4	4.3	9.8	15.8	3,230.0	3,307.0
סך הכל מסחרי ^(*)						
41.0	-	1.2	118.4	118.4	11,269.5	11,499.7
אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג						
67.6	3.3	9.1	1.6	14.4	1,316.3	1,382.7
אנשים פרטיים - אחר						
119.2	3.7	14.6	129.8	148.6	15,815.8	16,189.4
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	738.2	738.2
בנקים בישראל וממשלת ישראל						
119.2	3.7	14.6	129.8	148.6	16,554.0	16,927.6
סך הכל פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	115.7	115.7
בנקים וממשלות בחו"ל						
-	-	-	-	-	24.6	24.6
אחרים בחו"ל						
119.2	3.7	14.6	129.8	148.6	16,694.3	17,067.9
סך הכל						

^(*) סווג מחדש.

- ⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות ⁽²⁾ - 13,428.5 מיליוני ש"ח, אג"ח - 860.4 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 4.0 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,775.0 מיליוני ש"ח.
- ⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- ⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- ⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- ⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- ⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדירוג אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 166.9 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 127.2 מיליוני ש"ח.
- ⁽⁷⁾ כולל הלוואות המוגבות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 266 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 7.0 מיליוני ש"ח.
- ⁽⁸⁾ החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022						
הפסדי אשראי ^(*)						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ^(*)	מזה: דירוג ביצוע אשראי ^(*)	סיכון אשראי כולל ^(*)
1.2	-	0.6	5.3	9.5	1,783.4	1,798.2
2.5	-	0.6	9.9	12.6	1,042.7	1,055.3
15.9	(0.1)	11.6	1.4	6.5	752.2	758.7
-	-	-	-	-	294.6	294.6
19.6	(0.1)	12.8	16.6	28.6	3,872.9	3,906.8
49.0	-	9.2	116.0	116.0	10,832.0	11,063.1
93.7	24.9	56.8	1.5	19.6	1,521.6	1,626.2
162.3	24.8	78.8	134.1	164.2	16,226.6	16,596.2
-	-	-	-	-	810.6	810.6
162.3	24.8	78.8	134.1	164.2	17,037.2	17,406.8
-	-	-	-	-	39.7	39.7
-	-	-	-	-	24.0	24.0
162.3	24.8	78.8	134.1	164.2	17,100.9	17,470.5

(*) סווג מחדש.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות ⁽²⁾ - 14,498.8 מיליוני ש"ח, אג"ח - 679.8 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 6.1 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,285.8 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוס מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 180.5 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 103.4 מיליוני ש"ח.

(7) כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 266 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 13.2 מיליוני ש"ח.

(8) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

מאפייני וסיכוני תיק הלוואות לדיור

לקוחות הבנק בתחום הלוואות לדיור נמנים עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה. ככלל עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק כאשר כ-47% מהאשראי ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

מתחילת השנה הבנק הגדיל את הביצועים שלו תוך שמירה על פרופיל סיכון מתון המתבטא ברמת כשל והפרשות נמוכים וההולם כמובן את תיאבון הסיכון שלו. בביצועי הלוואות לדיור ללא מחזורים ברבעון הראשון לשנת 2023 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-31%, גבוה במעט יחסית לרבעון הקודם עקב מגמת עליית הריבית. הערך הממוצע נמצא בגבולות המגבלות שנקבעו, והבנק איננו מבצע הלוואות ביחס החזר להכנסה הגבוה מ-40%. שיעור ה-LTV של הביצועים ברבעון הראשון עמד על כ-50%, וחלה עלייה באחוז הביצועים המתבצעים ב-LTV הנמוך מ-60%. הביצועים ברבעון האחרון אופיינו בהמשך המגמה להארכת תקופת ההלוואה, באופן דומה למערכת הבנקאית. ניתוח הבנק מעלה כי מגמת הארכה של תקופת ההלוואה יש בה כדי לסייע עם לקוחות הבנק, לנוכח העלייה במחירי דיור והרצון לשמור על יחס החזר, בהתאם למדיניות הבנק, שאיננו גורם להרעה במצב הלקוחות. יתרת חוב נטו (בניכוי הפרשה להפסדי אשראי) של ההלוואות לדיור בפיגור מעל ל-90 ימים ליום 31 במרץ, 2023 עומדת על 77.8 מיליון ש"ח, לעומת יתרה של 83.6 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022 ראה לעיל [בטבלה 24 בדבר הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314](#). החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא לפרטים נוספים ראה [ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית](#). במהלך שנת 2020 לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלוויים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים. ליום 31 במרץ, 2023 קיימים סכומים זניחים של אשראי לדיור בגינו נדחו תשלומים. למידע נוסף על סיכונים בתיק ההלוואות לדיור, ראה בדוח נדבך 3 על הסיכונים ליום 31 במרץ, 2023, הנמצא באתר האינטרנט של הבנק וכן [ביאור 7 ו-ביאור 14](#) לדוחות הכספיים.

במסגרת ניהול סיכוני אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי תאבון סיכון על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס ההחזר מההכנסה (PTI) שהוא להערכת הבנק גורם עיקרי המשפיע על הכשל, מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה, וכן, יכולת המימוש של הנכס במקרה של כשל. הבנק מנטר באופן שוטף וברמה של תתי תיקים את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע, כשהוא עוקב אחר את התפתחות הפרמטרים הללו והשפעתם על רמת הסיכון של תיק המשכנתאות או של סגמנטים שונים שלו באמצעות דוחות בקרה שחלקם מופקים ברמה יומית. ראיית הבנק היא כי הרעה בפרופיל סיכון האשראי של תיק המשכנתאות אינו נובע מגורם אחד בהכרח, וכי הקשר בין הגורמים אינו בהכרח ליניארי, ולפיכך, הוא מבצע ניטור אחר השפעתם של כלל גורמי הסיכון השונים על התיק. כחלק מההיערכות למגמת השינוי בריבית, בחן הבנק את השפעת שינוי של אחוז בריבית הפריים על יחס ההחזר של תיק המשכנתאות. בחינה זו העלתה כי שינוי של 1% בריבית תעלה את יחס ההחזר הממוצע בתיק בשיעור של 2%, כך שברמת יחס ההחזר הממוצע של התיק, השינוי בשיעור הריבית והמשך עלייתה, לא יביא לשינוי מהותי ביחס ההחזר הממוצע בתיק והוא יישאר בערכים הנעים סביב 30% בהתאם למדיניות הבנק, כפי שהוצג לעיל. רמת ההון שהבנק שומר בהתאם להוראות בנק ישראל, כמו גם רמת ההפרשות השמרנית שקבע בשיטת ה-CECL מבטיחה להערכת הבנק, את איתנות התיק, גם לו יתפתחו תנאים שאינם בשגרה. הניטור מתבסס על ניתוח הביצועים לנוכח המערך הרחב של המגבלות (תאבון הסיכון) שקבע הדירקטוריון, בהתבסס על גורמי הסיכון המשפיעים על איכות התיק. מהלך זה של ניטור פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון מתבצע בתדירות גבוהה והוא נשען על יכולת הבנק לנהל את הסיכון בתיק המשכנתאות, לנטר סגמנטים שונים שעלו על מנת לעקוב אחר התפתחות הסיכון, כולל השפעת האינפלציה והריבית. בחודש דצמבר 2020 בנק ישראל עדכן את מגבלת תמהיל רכיב הפריים במשכנתאות (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. שינוי זה הביא לעליה בשיעור הפירעונות המוקדמים ומחזורים בשיעור גבוה יחסית. הבנק מנטר באופן שוטף את הפירעונות המוקדמים והמחזורים שבתיק המשכנתאות שלו, ונמצא במהלך לשדרוג מודל הפירעונות הקיים באמצעות כלים סטטיסטיים מתקדמים. חלקו הראשון של מהלך זה הסתיים במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 בהצלחה. לפרטים נוספים ראה [ביאור 14 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 29 - התפתחות ביצועי האשראי לדיוור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/3/2022	30/6/2022	30/9/2022	31/12/2022	31/03/2023	
914	748	640	488	615	ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)
23	22	1	1	-	ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)
937	770	641	489	615	סה"כ ביצוע (במיליוני ש"ח)
64%	(18%)	(17%)	(24%)	26%	אחוז השינוי ביחס לרבעון קודם
57%	58%	59%	58%	53%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
290	297	280	308	308	תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)
6,506	6,358	6,486	6,213	6,524	הכנסה לנפש בממוצע (בש"ח)
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס (LTV)⁽²⁾
68%	68%	71%	76%	77%	60%-0%
32%	32%	29%	24%	23%	75%-61%
-	-	-	-	-	מעל 75% ⁽³⁾
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים⁽⁴⁾
28%	28%	30%	30%	31%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
100%	99%	100%	100%	100%	40%-0%
-	1%	-	-	-	מעל 40% ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
					התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)
42%	44%	41%	41%	42%	0-500
37%	35%	38%	35%	36%	500-1,000
21%	21%	21%	24%	22%	מעל 1,000
821	837	822	834	963	סכום הסכמים ממוצע
					הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
34	20	26	12	29	מספר הלוואות
101	60	77	33	78	סכום כולל (במיליוני ש"ח)

⁽¹⁾ הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).

⁽²⁾ הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

⁽³⁾ נמוך מ-1%.

טבלה 30 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיר (במיליוני שקלים):

יטרה ליום 31 במרץ 2023							שיעור	
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)							ההחזר	
10 שנים		3 חודשים עד					מההכנסה	
סך הכל	ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	שנה	עד 3 חודשים	הקבועה	שיעור מימון
3,222.5	221.6	406.9	757.3	707.0	805.7	324.0	עד 40%	45%
31.4	19.4	9.6	-	-	2.0	0.4	50%-40%	
15.4	11.1	3.1	-	-	0.2	1.0	80%-50%	
9.1	7.3	1.8	-	-	-	-	מעל 80%	
3,278.4	259.4	421.4	757.3	707.0	807.9	325.4	סך הכל	
2,958.1	374.3	354.3	712.6	764.2	534.2	218.5	עד 40%	60%-45%
36.8	21.7	8.1	3.8	1.9	1.3	-	50%-40%	
36.6	21.4	9.1	4.0	0.5	1.6	-	80%-50%	
17.3	9.9	7.0	0.4	-	-	-	מעל 80%	
3,048.8	427.3	378.5	720.8	766.6	537.1	218.5	סך הכל	
2,942.3	155.6	227.0	894.5	934.6	560.3	170.3	עד 40%	75%-60%
18.5	9.3	5.1	1.2	0.2	1.4	1.3	50%-40%	
17.2	7.2	5.3	1.4	-	3.3	-	80%-50%	
5.3	5.3	-	-	-	-	-	מעל 80%	
2,983.3	177.4	237.4	897.1	934.8	565.0	171.6	סך הכל	
359.2	24.7	14.3	82.0	151.5	51.7	35.0	עד 40%	מעל 75%
6.2	2.2	2.0	0.6	-	-	1.4	50%-40%	
2.7	1.7	1.0	-	-	-	-	80%-50%	
1.3	0.3	1.0	-	-	-	-	מעל 80%	
369.4	28.9	18.3	82.6	151.5	51.7	36.4	סך הכל	
9,679.9	893.0	1,055.6	2,457.8	2,559.9	1,961.7	751.9	סך הכל	

⁽¹⁾ כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

⁽²⁾ שיעור המימון ושיעור ההחזר מההכנסה הקבועה מוצגים למועד מתן האשראי המקורי ואינם משקפים שינויים בשווי הנכס, בשווי האשראי ובהכנסה הקבועה.

תהליך מתן אשראי לדירור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדירור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו). הבנק מבצע אשראי לחברה החרדית ולחברה הערבית, כמו גם למגזר הכללי, בהתאם למדיניות חיתום סדורה, ותחת תהליך בקרה וניתוח של יחידות שונות בבנק בקו הראשון ובקו השני.

מכירת תיקי אשראי לדירור

הבנק מספק שירותי ניהול ותפעול בגין שני סוגי הלוואות:

- א. תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשות את חלק התיק ההלוואות שנרכש על ידו, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות עבור עצמו, לרבות חלק התיק ההלוואות שנתרו בבעלותו. היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 31 במרץ 2023 כ-2,585.1 מיליוני ש"ח (מזה כ-2,552.7 מיליוני ש"ח בהלוואות לדירור). לבנק אין סיכון אשראי על חלק ההלוואות שנמכרו.
- ב. הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הביטחון והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 31 במרץ 2023 עומדת על סך של כ-261.1 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

ביחס להלוואות לדירור, אשר נמכרו לגופים מוסדיים בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, נציין, כי בתאריך 6 באוקטובר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 3298 בנושא מכירת הלוואות לדירור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדירור. עיקרי ההוראה קובעים עקרונות לביצוע עסקת מכירה; סעיף 12 קובע כי התאגיד הבנקאי אינו רשאי לבצע בחירה סלקטיבית של ההלוואות ה"טובות" (Cherry picking) או של הלוואות "גרועות" (Lemon picking), סעיף 16 להוראה קובע כי תאגיד בנקאי ישמר לפחות 10% מכל הלוואה בעסקת המכירה, תיק ההלוואות יכלול הלוואות הנמצאות בתיק התאגיד הבנקאי 12 חודשים לפחות, טרם המכירה, סעיף 17 קובע כי סכום ההלוואות לדירור שימכור התאגיד הבנקאי, בתוספת הלוואות לדירור באחריות הגוף המוסדי בעסקת הסינדיקציה, לא יעלה על 10% מיתרת התיק ההלוואות לדירור (להלן "שיעור המגבלה"); עם זאת, קיימת אפשרות לחרוג מהאמור בכפוף לאישור המפקח על הבנקים. בנק ישראל אישר, ביחס לבנק, שיעור מגבלה של 25%. הבנק מוכר תיקים אלה בהתאם להנחיות בנק ישראל. נכון ליום 31 במרץ, 2023 היקף מכירת תיקי הלוואות לדירור כשיעור מיתרת התיק ההלוואות לדירור (כולל התיק המנוהל) עומד על כ-20.9%.

בסך הכל מכר הבנק בשנת 2022 תיקים בהיקף של 1,216.9 מיליוני ש"ח.

ביום 6 במרץ 2023, מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדירור שסכומם הכולל כ-554 מיליון ש"ח, הבנק הכיר ברווח (לפני מס) של כ-14.1 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, בגין עסקה זו.

הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממימוש האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך שמטרתה ניהול מיטבי של ההון ומימוש פוטנציאל הצמיחה של הבנק ובכונתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות, ככל שתהיינה.

יש לציין כי במקביל למכירת תיקי האשראי המשיך הבנק להציג צמיחה בתיק האשראי לדירור (תוך עמידה במגבלות ההון), כך שלמכירות הנ"ל הייתה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשעה שלא הייתה להן השפעה שלילית מהותית על הכנסות הריבית העודפת. כמו כן הבנק הכיר ברווח ברוטו ממכירת תיקי האשראי לדירור בסך כ-247 מיליוני ש"ח בשנים 2019-2023. בנוסף, בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשים את חלק התיק ההלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול.

כמו כן, בשל העובדה שכ-96% מתיק הלוואות לדירור של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 75% משווי הנכס להערכת הבנק למכירת תיקי האשראי אין השפעה מהותית על סיכון האשראי של הבנק.

טבלה 31 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור שנמכר (במיליוני שקלים):

התפלגות הלוואות לדירור ליום 31 במרץ 2023		שיעור החזר מהכנסה קבועה	שיעור מימון
הלוואות לדירור במאזן הבנק	הלוואות לדירור שנמכרו על יד הבנק		
57.9%	33.6%	עד 50%	עד 45%
0.5%	0.3%	מעל 50%	
58.4%	33.9%	סך הכל	
41.1%	31.0%	עד 50%	45-60%
0.5%	0.6%	מעל 50%	
41.6%	31.6%	סך הכל	
-	30.6%	עד 50%	75%-60%
-	0.3%	מעל 50%	
-	30.9%	סך הכל	
-	3.8%	עד 50%	מעל 75%
-	-	מעל 50%	
-	3.8%	סך הכל	
2,552.7	9,679.9	סך הכל	

⁽¹⁾ כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

⁽²⁾ שיעור המימון ושיעור החזר מההכנסה הקבועה מוצגים למועד מתן האשראי המקורי ואינם משקפים שינויים בשווי הנכס, בשווי האשראי ובהכנסה הקבועה.

ליום 31 במרץ, 2023 שיעור הלוואות בפיגור בתיק ההלוואות לדירור שנמכר עומד על 1.1% בהשוואה לשיעור של 1.0% מההלוואות לדירור במאזן הבנק.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור

טבלה 32 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ			יתרה ליום 31 בדצמבר
2023			2022
הלוואות צרכניות סולו	1,552.5	1,253.6	1,508.0
אשראי קמעונאי אחר ⁽¹⁾	33.3	40.1	34.2
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1,585.8	1,293.7	1,542.2
מזה: לא בעייתיים	1,563.8	1,279.3	1,522.7
בעייתי לא צובר	1.7	1.6	1.5
בעייתי צובר	20.3	12.8	18.0
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1,585.8	1,293.7	1,542.2
שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1.4%	1.1%	1.3%
(1) הרכב			
יתרות עו"ש בחובה	5.2	6.3	6.0
אחר (רכב וכרטיסי אשראי)	28.1	33.8	28.2
סה"כ אשראי קמעונאי אחר	33.3	40.1	34.2

טבלה 33 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר
	2022	2023	2022
שיעור מסה"כ			
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1,585.8	1,293.7	1,542.2
לפי תקופה ממוצעת שנתורה לסיום ההלוואה			
עד שנה	4%	3%	4%
משנה עד 3 שנים	20%	23%	19%
מ- 3 שנים עד 5 שנים	32%	35%	30%
מ- 5 שנים עד 7 שנים	26%	32%	32%
מעל 7 שנים	18%	7%	16%
אחר (1)	-	1%	-
לפי גודל חבות לווה (באלפי ש"ח)			
עד 10	3%	4%	3%
מ 10 עד 20	8%	8%	8%
מ 20 עד 40	18%	22%	18%
מ 40 עד 80	35%	40%	37%
מ 80 עד 120	19%	20%	19%
מ 120 עד 150	12%	5%	10%
מ 150 עד 300	7%	2%	5%
מעל 300*	-	1%	-
לפי סוג האשראי			
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה	98%	99%	99%
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה	2%	1%	1%
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות או להקטין את תשלומי הקרן	-	-	-
אחר	-	1%	-
ביטחונות			
נכסים פיננסיים בבנק	1%	1%	1%
ביטחונות אחרים	1%	1%	1%
ללא בטחונות	98%	98%	98%
הכנסה קבועה לחשבון			
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון(2)	90%	90%	90%
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	10%	10%	10%

(1) כולל יתרת חובה עו"ש וכרטיסי אשראי לפירעון מיידי.

(2) כניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי יאפשר לבנק ניטור שוטף של מאפייני סיכון הלקוח.

טבלה 34 - מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר) (במיליוני שקלים):

לשנה שהסתיימה ביום 31	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2022	2023
מחיקות חשבונאיות	7.3	16.4
בביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	(4.0)	(4.5)
מחיקות חשבונאיות נטו	3.3	11.9
שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה*	1.06%	3.00%
* במונחים שנתיים אפקטיביים		

טבלה 35 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31/3/2022	30/6/2022	30/9/2022	31/12/2022	31/03/2023
267	195	339	240	238
ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)				
שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של הלוואה				
עד 6 שנים	62%	49%	49%	45%
מעל 6 שנים	38%	51%	51%	55%
תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים)	6.1	6.8	6.8	7.0
שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח)				
עד 50	30%	28%	31%	28%
בין 50 ל 60	9%	8%	7%	5%
בין 60 ל 70	13%	6%	7%	6%
בין 70 ל 80	5%	10%	6%	3%
מעל 80	43%	48%	50%	57%
סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)	55	57	49	59

* להסבר אודות השינויים בתקופת הדוח ראה להלן [בפרק מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק](#).

מאפייני תיק האשראי וחיתום האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו

הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן, ללקוחות שמנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר, באמצעות ערוצים דיגיטליים ומוקדים או באמצעות סניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן ההלוואה בבנק. מערכת חיתום האשראי כוללת את כללי מדיניות האשראי ואת מודל הדירוג ועל בסיסם מתקבלת המלצה לאישור האשראי. החל מעליית מאגר נתוני האשראי לאויר, הבנק מסתמך בנוסף לאמור לעיל, גם על המידע המתקבל מהמאגר ודירוג האשראי המתקבל מהשלכה עמה פועל הבנק. בתחילת הרבעון השלישי לשנת 2022 השיק הבנק מודל חיתום חדש (כחלק ממערכת החיתום שלו) מבוסס לימוד מכונה (MACHINE LEARNING) המסתמך על שורה של פרמטרים, ביניהם דירוג לשכת האשראי, יחס ההחזר, ההכנסה ועוד. בהסתמך על דירוג הלקוח, קובעת טבלת ההחלטה שערכיה נקבעו על פי מדיניות הבנק ותאבון הסיכון שאושר על ידי הדירקטוריון, את שיעור הריבית של הלקוח ואת תקופת הפירעון של ההלוואה. מודל החיתום מאפשר לבנק לשפר את הצעת הערך ללקוחות, ולעקוב אחר דירוג הלקוח גם לאחר מתן ההלוואה. הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד. מערך החיתום החדש של הבנק כמו גם מודל הדירוג נתונים למהלכי בקרה שוטפים ומקיפים. כחלק מתהליכים אלה מחשב הבנק את שיעור הכשל הכלכלי, PD, ואת שיעור ההפסד בהיתן כשל, LGD (שיעור אי הגבייה) ומשתמש בהם כדי לחשב את ההפרשה הצפויה (ההפרשה הכלכלית) בביצועים החדשים, בהסתמך על סולם הדירוג של המודל החדש.

הבנק ממשיך לבצע באופן שוטף עדכונים ושיפורים במערכת החיתום שלו.

טבלאות מספר 32 ו-33 לעיל המתייחסות לאשראי לפרטיים שאינו לדירוג מלמדות על המשך המגמה של מתן הלוואות ארוכות יותר ללקוחות הבנק. נדגיש, כי הלוואות אלה ניתנות ללקוחות בדירוג אשראי בינוני ומעלה, והן פועלות כדי להקטין את יחס ההחזר של לקוחות אלה, וכן, על עלייה במלאי התיק, עם כניסת מערך החיתום של הבנק המאפשר מתן הצעות ערך טובות יותר ללקוח, החל מיולי 2022. ההלוואה הממוצעת הניתנת ללווה היא בערך גבוהה יותר. שיעור המחיקות של הבנק מאשראי זה נמצא בעלייה ברבעון האחרון, מהסיבות שפורטו לעיל. [טבלה מספר 35](#) להלן מציגה מגמה דומה בביצועי האשראי לפרטיים שאינו לדירוג: הלוואות ניתנות לתקופה ארוכה יותר יחסית לעבר (7 שנים לעומת כ-5.9 שנים ברבעון המקביל של שנת 2022), ובערך ממוצע של הלוואה גבוהה יותר.

נכון ליום 31 במרץ 2023 יתרת החובות בגין אשראי שאינו לדירוג לגביהן בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, עמד על סך של כ-34.3 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו עמד על סך של כ-18.9 מיליוני ש"ח, מספר הלווים אשר עבורם בוצעו השינויים להלן עומד על כ-764. ברבעון הראשון לשנת 2023 57% מהביצועים היו בהלוואות מעל 80 אלפי ש"ח בהשוואה ל-39% ברבעון המקביל אשתקד.

הלוואות צרכניות סולו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, התקופה הממוצעת של ההלוואה הינה 6 שנים וסכום ההחזר החודשי לרוב נמוך יחסית ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית.

כמו כן, הרוב המוחלט של ביצועי האשראי הצרכני סולו מאופיין ביחס החזר הלוואה מבוקשת להכנסה הכוללת בשיעור של עד 20%. בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, הבנק בוחן גם את היחס בין סך ההחזר של כלל התחייבויות הלקוח לבין סך ההכנסה הכוללת של הלקוח.

הבנק מנהל מיזם למתן אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את בסיס הלקוחות שלו.

פיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון

בבנק מבוצעים תהליכי בקרה וניטור הסיכון המדווחים להנהלה ולדירקטוריון באופן שוטף וביניהם:

- (1) דיווח ממצאי בקרות חיתום וניהול האשראי. דיווח זה מתבצע על ידי יחידת בקרת אשראי בחטיבת הסיכונים (קו ההגנה השני). ממצאי הבקרות עולות לדיון וועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. חיתום וניהול האשראי. בקרות והערכות סיכון בקשר עם תהליכי מתן האשראי מדווחות באמצעות מחלקת סיכונים תפעוליים בחטיבת הסיכונים וכן, על ידי יחידת הפיקוח בחטיבה הקמעונאית. בקרות בקשר עם ציות, איסור הלבנת הון וכן, הוגנות ואשראי יזום מדווחות באמצעות קצינת הציות של הבנק, וכן, על ידי יחידת הפיקוח בחטיבה הקמעונאית. לבנק מודל הפעלה לביצוע בקרות קו ראשון וקו שני, כאשר בחלק מסניפי הבנק, הוצבו קציני פיקוח במשרה מלאה.
 - (2) מעקב ודיווח על שיעורי הפיגור וההפרשה מהפעילות, מעקב זה מתבצע בתנאי שגרה ובקיצון, באמצעות דוחות בקרה שוטפים וכן, על ידי מבחני קיצון המתבצעים ע"י הבנק.
 - (3) דיווח על מאפיינים ומגמות בתיק האשראי ועמידה בכל המגבלות שנקבעו במדיניות האשראי. דיווח זה מתבצע בחלקו ברמה היומית, עוקב אחר הביצועים בחיתום, ואחר דירוג החיתום של הלקוחות ברמת ערוץ ביצוע. תוצאות העמידה בתאבון הסיכון (פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון) וכן, תוצאות מבחני הקיצון, מוצגות במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק העולה לאישור ההנהלה, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.
- כאמור לעיל, מערך החיתום הצרכני המעודכן של הבנק מלווה בדוחות בקרה נוספים על מנת להבטיח כי הביצועים השוטפים מתבצעים לפי מדיניות הבנק ובהתאם לשיעורי הכשל ותמהיל התיק שנקבעו ע"י מודל הדירוג החדש. תיק המשכנתאות של הבנק נמצא בבקרה בתדירות שאיננה נמוכה מאחת לחודש. הבקרה כוללת דוחות לגבי הביצועים ומלאי התיק, מעקב אחר גורמי הסיכון כולל לפני ואחרי מכירות תיקים, ניתוח החברות בתתי התיקים, שיעורי הכשל, ההפרשה הצפויה והמחיקות החשבונאיות.

מאפייני אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הפעילות בתחום בינוי ונדל"ן מיועדת לליווי פרויקטי בניה למגורים בישראל ומעניקה מעטפת מימון מלאה ללקוח הכוללת בעיקר מימון רכישת קרקעות והקמת פרויקטים למגורים, פרויקטים בתחום ההתחדשות העירונית, ההלוואות מזנין להשלמת חלק מההון העצמי לפרויקט וכן העמדת ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הליווי בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיר, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחזרים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם מספר חברות ביטוח למימון משותף של פרויקטים. במסגרת מימון פרויקט לבנייה מעמיד הבנק מסגרת אשראי כספי למימון הבניה, ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות ובטוחות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט אשר על פי רוב, מונפקות על ידי חברת הביטוח השותפה במימון הפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח כאמור (להלן: "מודל האופרטור"), מייצר לבנק ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות. שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח, כולל מספר סוגי אשראי או בטוחות המועמדים על ידי: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה ופינוי בינוי; ומתן אשראי כספי על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר גם על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטוחנות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרויקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על פי שיקול דעת הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד הרגולטורית. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח במתן אשראי כספי (מודל האופרטור) ובהנפקת פוליסות על פי חוק המכר (דירות) כאמור לעיל. הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים וליכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן עבור קרקעות הזמינות לבנייה עד 24 חודש מיום מימון הקרקע. נכון ליום 31 במרץ, 2023 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 32% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק.

הבנק מנהל נכון ליום 31 במרץ, 2023 סך של 256 פרויקטים בהיקף כולל של כ-11 אלפי יחידות דיור, מהם כ-136 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים. כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-10.9 מיליארדי ש"ח, מזה כ-1.7 מיליארדי ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים.

נכון ליום 31 במרץ, 2023 האשראי שניתן לפרויקטים בבניה פעילה באזור מרכז הארץ מהווה 48% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 7% בירושלים רבתי ו-45% בשאר הארץ. במהלך תקופת הדוח חל שינוי בהיקף ובתמהיל החשיפות בעיקר כתוצאה מגידול בביצועי אשראי למטרת רכישת קרקעות המיועדות לפרויקטי נדל"ן למגורים,

כמפורט בנתוני [טבלה 36 להלן](#). הבנק ערך ניתוח מעמיק של האשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן לפי שלבי הביצוע והסגמנטים השונים ברמה פרטנית ובתרחיש של הרעה בשוק הנדל"ן. [לפרטים נוספים ראה טבלה 13 בפרק 2.3](#).

התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי:

טבלה 36 – התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי (במיליוני שקלים):

שערור	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					יתרה ליום 31 במרץ 2023				
	מזה:	סך הכל	מסגרות	לא	אשראי	מזה:	סך הכל	מסגרות	לא	אשראי
שינוי	אשראי	סיכון	לא	אשראי	אשראי	שינוי	אשראי	לא	אשראי	אשראי
בסיכון	אשראי	אשראי	מנוצלות	ערביות	לציבור	בסיכון	אשראי	מנוצלות	ערביות	לציבור
האשראי	אשראי	אשראי	מנוצלות	ערביות	לציבור	האשראי	אשראי	מנוצלות	ערביות	לציבור
%	במיליוני ש"ח									
										אשראי
										לרכישת
										קרקעות
5.6%	-	530.9	49.8	28.9	452.2	-	560.5	29.9	26.4	504.2
										לבינה
										ליווי פרויקטים
(4.6%)	9.3	923.1	270.7	225.9	426.5	10.3	880.5	168.8	169.8	541.9
										למגורים
(35.2%)	-	284.4	103.4	0.5	180.5	-	184.4	93.2	0.6	90.6
										קבוצות רכישה
12.7%	0.2	59.8	10.7	-	49.1	0.2	67.4	12.3	-	55.1
										אחר
(5.9%)	9.5	1,798.2	434.6	255.3	1,108.3	10.5	1,692.8	304.2	196.8	1,191.8
										סך הכל

נכון ליום 31, במרץ 2023 סך סיכון האשראי לתחום הבינוי קטן בשיעור של כ-6% ביחס ליום 31 בדצמבר, 2022. הקיטון נובע מאשראי הניתן לליווי פרויקטים למגורים ולקבוצות רכישה. במהלך תקופת הדו"ח חל גידול ביתרת האשראי לציבור בפרויקטים למגורים בליווי פעיל לצד קיטון במסגרות האשראי הלא מנוצלות, ביתרת הערביות וביתרת האשראי לציבור בפרויקטים של קבוצות רכישה.

יתרת האשראי לציבור בתחום פעילות בנדל"ן, הניתן למטרות עסקיות בשעבוד דירות ונכסים מסחריים, גדלה בשיעור של כ-26% ביחס ליום 31 בדצמבר 2022. עיקר הגידול נובע מהצמיחה של שוק הנדל"ן והמשכנתאות. לעניין השפעת ההוראה של הפיקוח על הבנקים בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV). השפעת ההוראה על הבנק אינה מהותית, לפרטים נוספים [ראה בביאור 10 לדוחות הכספיים](#).

מאפייני אשראי עסקי אחר

בתחילת שנת 2022 החל הבנק להעניק אשראי עסקי למימון פעילות חברות מימון העוסקות במתן אשראי. הפעילות מתמקדת בחברות בצמיחה המציעות אשראי בתחומים בהם לבנק יש מומחיות, בעדיפות לחברות בהן קיימת פעילות סינגרגית לפעילות הבנק עם פוטנציאל לשינוי פעולה. בנוסף, בשלהי שנת 2022 החל הבנק להעניק אשראי לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה. פיתוח פעילות האשראי לעסקים קטנים ובינוניים בא כמענה לתחרות בקווי העסקים הקיימים, בשל הרצון של הבנק להרחיב את פעילות האשראי העסקי בצורה זהירה ומדורגת, תוך הגדלת הפיזור בפעילות הבנק וקבלת ביטחונות הולמים לסיכון. בשלב ראשון הוחלט להתחיל את פעילות האשראי העסקי לתאגידים ועוסקים מורשים במסגרת הקרן להלוואות לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה. האשראי יתפרס בין עסקים בשלבי חיים שונים ביניהם עסקים בצמיחה במגוון ענפים, בעדיפות לעסקים פעילים אך גם לעסקים בהקמה.

במדיניות האשראי לחברות מימון ולעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה נקבעו העקרונות למתן האשראי וגידור הסיכונים, הבטוחות הנדרשות, מסגרת הפעילות ותאבון הסיכון. פעילות האשראי העסקי להלן, הינה בסכומים נמוכים ואינה מהותית לפעילות הבנק.

[לפרטים נוספים ראה טבלה 13-התפתחות תיק האשראי.](#)

להערכת הבנק, יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 31 במרץ, 2023 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות, מכסה את ההפסד הצפוי.

חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)⁽¹⁾

חלק א – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמון מביניהם:

טבלה 37 – חשיפות עיקריות למדינות זרות (במיליוני שקלים)⁽²⁾:

יתרה ליום 31 במרץ 2023			
המדינה	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽⁴⁾	סך הכל
ארצות הברית	272.8	-	272.8
אחרות	72.6	-	72.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	345.4	-	345.4
מזה: סך החשיפות למדינות ה-4 (PIGS)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות ה-5 (LDC)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות סילות	3.0	-	3.0
יתרה ליום 31 במרץ 2022			
המדינה	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽⁴⁾	סך הכל
ארצות הברית	194.8	21.1	215.9
אחרות	76.8	-	76.8
סך כל החשיפות למדינות זרות	271.6	21.1	292.7
מזה: סך החשיפות למדינות ה-4 (PIGS)	0.5	-	0.5
מזה: סך החשיפות למדינות ה-5 (LDC)	0.4	-	0.4
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות סילות	3.3	-	3.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022			
המדינה	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽⁴⁾	סך הכל
ארצות הברית	325.1	-	325.1
אחרות	82.7	-	82.7
סך כל החשיפות למדינות זרות	407.8	-	407.8
מזה: סך החשיפות למדינות ה-4 (PIGS)	0.5	-	0.5
מזה: סך החשיפות למדינות ה-5 (LDC)	0.1	-	0.1
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות סילות	3.4	-	3.4

⁽¹⁾ על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

⁽²⁾ סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

⁽³⁾ סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

⁽⁴⁾ החשיפה למדינות ה-4 (PIGS) כוללת את המדינות: פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.

⁽⁵⁾ החשיפה למדינות ה-5 (LDC) (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.

⁽⁶⁾ לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות פגומים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב – המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי
חלק ג – החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נדירות לתקופת הדיווח אינה מהותית

חשיפות⁽²⁾ אשראי למוסדות פיננסיים⁽³⁾ זרים

טבלה 38 – חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (במיליוני שקלים):

סך חשיפת אשראי			
ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר	
2023		2022	
דרוג אשראי חיצוני ⁽⁴⁾			
AAA עד AA		59	
A+ עד A		43	
BBB עד BBB-		141	
ללא דרוג		-	
סך הכול חשיפה		173	

1. פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין חשיפה לסיכונים אשראי חוץ מאזני, במוסדות פיננסיים זרים.
 2. לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי, בגין מוסדות אלה.
 3. מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
 4. על פי חברת הדרוג S&P.
- היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה ושווייץ.
- ליום 31 במרץ, 2023 חשיפת הבנק לבנקים בארה"ב הינה בסך של כ- 43 מיליוני ש"ח. החשיפה הינה לבנק יחיד בדירוג AA-. הכספים המופקדים בבנק זה מיועדת לפעילות השוטפת. לבנק אין חשיפה לבנקים אזוריים בארה"ב.
- הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.
- הבנק מקיים ניטור שוטף של המוסדות הפיננסיים מולם הוא עובד ובמידת הצורך פועל לצמצום החשיפה מולם ככל שניתן. ככלל, רמת החשיפה של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה מצומצמת למדי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים, סיכונים אקלים וסיכונים מעבר ואופן ניהולם

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בעיקר בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי, בין היתר, לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי, פעילות זו מעוגנת במדיניות ייעודית, מנוטרת ע"י הבנק ומדווחת באופן שוטף. בנוסף, ההשקעות שהבנק מבצע בתיק האג"ח הקונצרני בנוסטרו הינן בחברות אשר חשיפתן לסיכון סביבתי זניחה. דיווח על השפעת הסיכון הסביבתי על פעילות הבנק מוגש במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק.

בהתאם להנחיות בנושא גילוי לציבור הנובעים משינויי אקלים שפורסמו לאחרונה על ידי מספר גופים בעולם, נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון את הצורך להרחיב הגילוי בנושא זה בדוח הדירקטוריון וההנהלה ובדוח האחריות התאגידית כדי לשקף שינויים מהותיים בסיכונים הסביבתיים אליהם הבנק חשוף. הוראות החוזר ייושמו החל מהדוח הכספי לשנת 2021. בנוסף, במהלך חודש דצמבר 2022 הורחבו דרישות הגילוי שנקבעו כאמור על ידי הכללת דוגמאות לגילוי כמותי ואיכותי בנוגע לניהול סיכונים אקלים.

ביום 22 בנובמבר, 2020, אומצה על-ידי דירקטוריון הבנק מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים.

כחלק מהמדיניות, נקבעו שלושה עקרונות בבחינת הסיכון הסביבתי הפוטנציאלי במתן אשראי:

- סיווג ענפי – שקלול החשיפה לסיכון סביבתי פוטנציאלי, בהתאם לענף הרלוונטי;
- סיווג קבוצות הלווים – הבנק שואף להימנע ממתן אשראי ללקוחות אשר בפעילותם יכולים לחשוף את הבנק לסיכון סביבתי;
- סוג הבטוחה – הבנק שואף להימנע מהישענות על בטוחות המגלמות חשיפה לסיכון סביבתי.

כמו כן, כחלק מהמדיניות, הבנק סיגל לעצמו מדיניות הימנעות מחשיפה לסיכונים סביבתיים הבנויה משני שלבים:

- זיהוי הסיכון טרם ביצוע העסקה – הכולל וידוא המידע הנאסף;
- זיהוי הסיכון במהלך ניהול האשראי – במידה ונקבעו התניות לאשראי, על מנהלי האשראי לוודא עמידה בהתניות אלו לפני פתיחת שלב קרקע/בנייה לליווי הפרויקט/מתן אשראי.

דוגמא לעבודה לפי המדיניות במתן אשראי לסקטור הנדל"ן, כאשר רכיב הסיכון הפוטנציאלי העיקרי הוא זיהום הקרקע עליה מוקמים פרויקטים לבניה למגורים שהבנק מספק ליזמים שלהם, כלקוחות הבנק, שירותים בנקאיים. הבנק מנטר את הנושא בשני שלבים:

- שלב אישור העסקאות ביחידה לניתוח סיכונים אשראי – שלב הדורש בדיקת נאותות סביבתית, תסקיר סביבתי במידת הצורך, קביעת תנאים מתלים ועוד;
 - שלב מתן השירותים הבנקאיים ביחידת הבחינה – בחינה האם עמדו בתנאים המתלים והכנסתם לחוזה ההתקשרות.
- במקרים בהם קיים חשש לחשיפה לסיכון סביבתי, הבנק בוחן את העסקה ושוקל את צעדיו לאור החשיפה, והוא איננו מבצע עסקאות ליווי או מיזמים עד אשר הנושא נבדק. בתקופת הדיווח, הבנק או כל נושא משרה בו לא היו צד להליך משפטי או מנהלי מהותי בקשר עם איכות הסביבה.
- יוזמות בהיבטי איכות סביבה, אקלים ומעבר לכלכלה דלת פחמן מוצגות לעיל בפרק פעילויות מהותיות נוספות בהיבטי ESG שנעשו בשנת 2022.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית. המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכונים סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכונים סליקה בפעילותו עבור עצמו ואולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכונים סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה שאינם במקביל לתשלום (Non-DVP - Non Delivery Versus Payment). היקף עסקאות אלו מזערי.

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות, לאחר בחינה של איכותם הפיננסית של המוסדות במהלך השנה לא התמשו סיכונים סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון – הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול רוב הבנקים מולם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא סכום החשיפה נטו ועל-ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של נספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

לתיאור נוסף של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים אשראי, ראה את דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2022 ומידע נוסף על הסיכונים.

3.2 סיכון שוק

סיכון השוק הוא הסיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

התוצאות העסקיות, השווי ההוגן של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי ניירות ערך בארץ ובחו"ל ובמדדים כלכליים נוספים. בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך והמנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבע הדירקטוריון. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שער מטבע (Forward). העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים שוק, ראה את דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2022 ומידע נוסף על הסיכונים.

הרבעון הראשון לשנת 2023 התאפיין בהמשך שינוי בפרופיל סיכון השוק והריבית של הבנק, זאת, עקב העלייה בשיעור הריבית והאינפלציה, לאחר תקופה ארוכה שבה שיעוריהם היו נמוכים ויציבים. העלייה בשיעור הריבית הביאה לעלייה בגיוס הפיקדונות של הבנק, לעלייה בשיעור הפרעונות המוקדמים, הנובעים בעיקר מהעלייה בהיקפי המחזורים הפנימיים בתיק וביצוע פריסה מחדש על מנת להפחית את ההחזר החודשי ולעלייה בהכנסות מהריבית. הבנק מנטר את הפעילות ואת מצב המאקרו בקפידה, שכן חוסר הוודאות מתבטא בשווקים וככל שתימשך, קיים סיכוי כי פוטנציאל לאירועים נוספים מסוג זה, יתמשש בפועל.

VaR

הבנק מכמת את סיכוני השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR.

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע אחת לחודש על כלל התיק, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99 ולתקופות זמן היסטוריות שונות. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות VaR לתיק הכולל (בנקאי ונוסטרו) ולתיק למסחר בנפרד. ערך ה- VaR של הבנק שומר על רמה נמוכה יחסית למגבלה שנקבעה, כאשר גם המגבלה שקבע הדירקטוריון היא נמוכה ועומדת על 4% מהון רובד 1. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים, עם דגש על מודלים המתבססים על תרחישים לאמידת הסיכון בעת קיצון. במדיניות הבנק לשנת 2023 בוצע שינוי בתאבון הסיכון והוא נקבע בהסתמך בין היתר, על תרחישים שונים לתאזוזת בגורמי הסיכון של הבנק בתיקים השונים. לתרחישים אלה שנקבעו למצב שגרה ולמצב קיצון, יכולת להתמודד עם המגבלות של מודל ה- VaR, הנובעות מההסתמכות שלו על הקשרים בין גורמי הסיכון בתיק הבנק (הקורלציות) והיכולת המוגבלת של המודל להתמודד עם אירועי קיצון. הסיכון הנמדד על-ידי VaR מתייחס לנזק הפוטנציאלי מהחזקת הפוזיציות המאזנית והחוץ מאזנית ובכלל זה הפוזיציות של התיק למסחר החשופות לסיכוני שוק. הבנק מבצע תהליך Back-Testing לתוצאות ה-VaR. תוצאות ה- Back-Testing במהלך התקופה הנסקרת נמצאו תקינות.

תוצאות ה- VaR לרבעון הראשון של שנת 2023 המוצגות [בטבלה 39](#) להלן מלמדות על ערך הנמצא במרחק סביר מהמגבלה שקבע הדירקטוריון, כאשר ערכו בסוף תקופת הדיווח גבוה במעט מערכו ברבעון המקביל של שנת 2022, ודומה לערכו ברבעונים האחרונים. העלייה בערכו, יחסית לרבעון המקביל של שנת 2022, נובעת בחלקה הארי מתנדטיות השווקים בשנה האחרונה.

טבלה 39 - אומדן ה-VaR (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31 במרץ 2023		31 במרץ 2022		
סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	
במיליוני ש"ח				
חשיפה בפועל	27.7	34.1	23.9	23.9
מגבלת הבנק	50.0	50.0	45.0	45.0

⁽⁴⁾ מגבלת ה-VaR של הבנק מהווה כ-4% מהון רובד 1 של הבנק, בהתאם להון רובד 1 של הבנק בתחילת שנת הדיווח.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות הנובע מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי שינוי הריבית המשתנה של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד מהמגזרים. שינויים אלה עלולים לפגוע ברווחיות ו/או להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות בתחום האשראי עקב הוראות בנק ישראל שמגבילות את היקף ההלוואות לדיור בריבית משתנה ובתיק הנוסטרו. חשיפה קיימת גם במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך.

הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נמדדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים המבטאים תזוזות שונות בעקום הריבית. כמו כן, עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות (בעיקר, הלוואות המשכנתא להן תקופת פירעון ארוכה יותר מאשר לתיקי האשראי האחרים של הבנק), להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי. ערכי מדדי סיכון הריבית נמוכים יחסית להון רובד 1 של הבנק, עומדים בתאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון, ומעידים על רמה נמוכה של סיכון ריבית, כפי שעולה מנתוני [טבלה 41](#) המציגה את תוצאות השפעת תרחישים שונים הפועלים על עקום הריבית (תזוזות מקבילות שלו וגם תזוזות שאינן מקבילות, המבטאות תזוזה של העקום או לאורך העקום) על השווי הכלכלי (השווי ההוגן של הבנק). במהלך שנת 2022 וברבעון הראשון לשנת 2023, עם עליית הריבית במשק, חלה עלייה מהותית בשיעור הפיקדונות בריבית משתנה ובמקביל ירידה מתונה בשיעור הפיקדונות צמודי מדד כאשר בסה"כ התרחשה עליה משמעותית בהיקף פיקדונות ממשיקי הבית. בעקבות ההסטה בתיק הבנקאי בתיק הפאסיבה לפיקדונות בריבית משתנה הצטמצם העודף של הנכסים על התחייבויות בריבית משתנה וכתוצאה החשיפה (החשבונית, בממוני רווח והפסד) בטווח הקצר קטנה, וכן ההכנסות מריבית כתוצאה מעליית ריבית של 1% כפי שמוצג בנתוני [טבלה מספר 42](#). לעליית הריבית והמשך המגמה של עליית הריבית ישנה השפעה חיונית על הכנסות הריבית נטו של הבנק.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. האירועים בשווקים בשנת 2022 ובתחילת שנת 2023 הביאו לניהול פוזיציה דינאמי, תוך הערכות מצב והערכות מאקרו, והקפדה על עמידה במגבלות שנקבעו לסיכון הריבית.

לשיעור הפירעון המוקדם בתיקי האשראי של הבנק השפעה על תזרימי הנכסים וההתחייבויות של הבנק, ומכאן, על מח"מ התיק הבנקאי של הבנק. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת הפירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית. הנחות הבנק לגבי שיעור הפירעון המוקדם מתבססות על הערכות מומחה, שהן בוודאי חיוניות בעת שהשווקים תנודתיים, העולות לאישור וועדת נכסים והתחייבויות הפועלת בראשות מנכ"ל הבנק. במקביל, נמצא הבנק בתהליך לפיתוח מודל לחיזוי פרעונות מוקדמים במשכנתאות שיהיה כלי מסייע בידי הוועדה. מודל לחיזוי פרעונות מוקדמים באשראי הצרכני פותח ברבעון הרביעי לשנת 2024.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1 נקודת האחוז בשיעור הריבית נמוכה וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפירעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה. בנוסף, יש להביא בחשבון את מגמת עליית הריבית שלא חווית בשנים האחרונות, שיש לה השפעה על שיעור הפירעונות והמחזורים בתיק המשכנתאות, כפי שמתרחש בפועל במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023.

מידע נמוי על סיכון ריבית – ניתוח רגישות

טבלה 40 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022			יתרה ליום 31 במרץ 2022			יתרה ליום 31 במרץ 2023			שווי הוגן מתואם ⁽¹⁾
שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	
1,040.9	33.2	1,074.1	852.6	(2.5)	850.1	1,031.2	30.2	1,061.4	מזה: תיק בנקאי
1,036.8	36.5	1,000.3	842.1	(2.8)	839.3	1,023.9	33.5	1,061.4	

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 16' לדוחות הכספיים](#).

טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מתואם⁽¹⁾ על הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ 2023			יתרה ליום 31 במרץ 2022			יתרה ליום 31 בדצמבר 2022		
שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
שינויים מקבילים								
גידול מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	(5.3)	(57.5)	(1.7)	(5.8)	(7.5)	(33.8)	(3.7)	(37.5)
גידול מיידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז	(0.6)	(6.2)	(0.5)	(0.6)	(1.1)	(3.7)	(0.4)	(4.1)
קיטון מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	5.8	67.9	9.5	6.4	15.9	42.0	4.2	46.2
שינויים לא מקבילים								
התללה ⁽²⁾	(3.1)	(45.8)	(61.5)	(2.4)	(63.9)	(44.8)	(3.6)	(48.4)
השטחה ⁽³⁾	1.9	34.1	61.7	1.1	62.8	38.1	2.8	40.9
עליית ריבית בטווח הקצר	(0.5)	10.3	49.9	(1.2)	48.7	21.0	0.7	21.7
ירידת ריבית בטווח הקצר	0.4	(8.6)	(41.4)	1.0	(40.4)	(17.5)	(0.6)	(18.0)

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

⁽²⁾ התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

⁽³⁾ השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

טבלה 42 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית (במיליוני שקלים):

31 במרץ 2023			31 במרץ 2022			31 בדצמבר 2022		
הכנסות		הכנסות מימון	הכנסות		הכנסות מימון	הכנסות		הכנסות מימון
ריבית, נטו	שאינן מריבית	סך הכול	ריבית, נטו	שאינן מריבית	סך הכול	ריבית, נטו	שאינן מריבית	סך הכול
שינויים מקבילים								
עלייה במקביל של 1%	4.1	20.7	45.7	0.7	46.5	2.7	20.0	22.8
מזה: תיק בנקאי	(1.7)	14.9	45.7	(1.7)	44.1	(1.2)	20.0	18.8

לפירוט נוסף אודות ההנחות שישמשו לחישוב השווי ההוגן של ראה [ביאור 16 לא לזוחות הכספיים](#).

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים. במסגרת ניהול סיכונים השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה הצמוד והמט"ח באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

החשיפה לסיכון האינפלציה רחוקה ממגבלת הדירקטוריון, בין היתר, בגין אי הוודאות שעדיין קיימת בנוגע להתפתחות האינפלציה. [ראה טבלה מספר 43](#).

כפי שצוין לעיל, עקב התנדטיות בשווקים ואי הוודאות לגבי התפתחות האינפלציה, פועל הבנק באופן דינאמי לעדכן את חשיפותיו, בהתאם למצב בפועל. השפעת תרחישים שונים בעקבות שינויים בשיעור מדד המחירים לצרכן היא נמוכה מאוד.

טבלה 43 - מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר (במיליוני שקלים):

מגבלה 2023	חשיפה בפועל ליום 31 במרץ 2023
צמוד (אחוז מהון רובד 1)	55%
במט"ח ובהצמדה למט"ח	10 מ' \$ +/-
	14.1%
	0.6

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד (ליום 31 במרץ, 2023 – 916.1 מיליוני ש"ח).

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול רווח הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח רווח באופן שוטף בישיבות של הועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

טבלה 44 - ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 31 במרץ 2023 (במיליוני שקלים):

	מטבע ישראלי			מטבע חוץ		
	צמוד למדד			פרטים שאינם		
	לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	כספיים	סך הכל
נכסים	14,630.3	4,149.0	623.7	334.1	414.2	20,151.3
התחייבויות	13,829.1	3,861.3	702.4	421.7	53.8	18,868.3
מכשירים נגזרים	55.4	(204.2)	67.2	81.6	-	-
סך הכל כללי	856.6	83.5	(11.5)	(6.0)	360.4	1,283.0

טבלה 45 - ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾ (במיליוני שקלים):

השפעת התרחיש ליום 31 במרץ	השפעה חיובית מקסימלית של התרחיש בשלושה החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022	השפעה שלילית מקסימלית של התרחיש בשלושה החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022	תרחיש
14.9	24.4	-	עלייה של 3% במדד
(14.9)	-	(28.8)	ירידה של 3% במדד

(1) נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד דצמבר 2022.

(2) ליום 31 במרץ 2023 אין בשפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

(3) כולל השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 31 במרץ 2023 נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-112.4 מיליוני ש"ח.

הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק. השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה לשינויים בשער מט"ח ומטבע אינה מהותית.

טבלה 46 - רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

מנימום שנת 2023		מקסימום שנת 2023		ליום 31 במרץ 2023		
אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	תרחיש
(0.9)	0.4	1.3	3.8	(0.9)	2.5	התחזקות של 10%
(1.3)	(3.8)	0.9	(0.4)	0.9	(2.5)	החלשות של 10%

במהלך התקופה המדווחת ההשפעה של שינוי בשער החליפין על השווי ההוגן אינה מהותית מאחר והבנק אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח (הפעילות בכל אחד ממטבעות חוץ, בנפרד, אינו עולה על 5% מסך המאזן). יחד עם זאת, מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, בטבלה לעיל, המבוסס על שערך במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערך כל מכשיר, ובשערים היציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך מחדש התיק המנוהל במטבע חוץ, הכולל פעילות בנקאית כמו: משכנתאות, הלוואות, פיקדונות ופעילות בניירות ערך זרים (רכיב האופציות בתיק אינו מהותי ומכאן שגם שינוי בשער החליפין אינו משפיע באופן מהותי על השווי הכלכלי של הבנק), בשער חליפין המשקף עליה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, ראה [ביאור 15 לדוחות הכספיים](#).

סיכון מחיר מניות וקרנות חוב

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכונים שוק), הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 50 מיליוני ש"ח להשקעה בקרנות סל על מדדי מניות ומניות בחו"ל. יתרת ההשקעה ליום 31 במרץ 2023 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-11.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-16.6 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2022. כמו כן, הבנק קבע מסגרת לקרנות חוב של 150 מיליוני ש"ח, ויתרת ההשקעה בקרנות חוב המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל ליום 31 במרץ 2023 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-68.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-69.9 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2022. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2022.

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הינו הסיכון לפגיעה בהון וביציבותו הנובעת מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם, באופן בלתי צפוי בתוך פרק זמן קצר מבלי שיגרם הפסד מהותי והיכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) הממומנות על-ידי מקורות לטווח קצר.

הבנק חשוף לסיכונים נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים, ובפערי תזרים קטנים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה [ביאור 8 לדוחות הכספיים](#).

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 31 במרץ 2023 על 146%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

הבנק מודד את יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio – LCR) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221. יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

- שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets – HQLA) בתנאי קיצון (מונה).
- סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים (מכנה).

על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף. הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה.

טבלה 47 - יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31 בדצמבר 2022	31 במרץ 2023	
202%	218%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים הנדרשים. ליום 31 במרץ 2023 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בבנק ב-835 מיליוני ש"ח כ-4.5% מפיקדונות הציבור בהשוואה ל-635 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

יחס מימון יציב (NFSR)

הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III. החל מיום 31 בדצמבר, 2021 נכנסה לתוקפה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס המימון היציב נטו), בהתאם להוראה חישוב יחס מימון יציב המוגדר כסכום המימון היציב הזמין חלקי סכום המימון היציב הנדרש, שיחושב על פני סך המטבעות ושלא יפחת מ-100%. יחס מימון יציב נטו בהתאם, להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222, עמד ליום 31 במרץ 2023 על 136%.

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ-67% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור ולכל מטרה המאופיין בתקופות לפדיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הנספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון. כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-82% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-47% מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מיליון ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפיקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים.

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך שמירת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק גם מציע שירות בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים.

לבנק יכולת לקבל הלוואה Overnight מבנק ישראל במקרי חירום. כמו כן הבנק יכול דרך עסקאות SWAP להעביר נזילות ממט"ח לשקלים ולהיפך.

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים, אך נמצאת במעקב שוטף.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2022, המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

3.4 סיכונים אחרים

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות הבנקאיות השונות ומובנים בכל תהליכי העבודה בבנק. הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית, מיקור חוץ, הגנת הפרטיות ואבטחת מידע וסייבר. פוטנציאל החשיפה לסיכונים תפעוליים גדל בעת אירוע הקורונה, עקב השינוי באופן הפעילות ובפרט, עקב אי הוודאות המעבר לעבודה מהבית. בהתאם לכך גדלה החשיפה למספר סיכונים כגון: המשכיות עסקית, סיכונים טכנולוגיים המידע מידע וסייבר, הגנת הפרטיות וסיכונים מעילות והונאות. הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים, ומבצע סקרי ותהליכי הערכה באופן שוטף המשולבים לתוך מפת סיכונים כוללת של הפעילויות העיקריות בבנק, ובנוסף, מבצע תהליך ארגוני להפקת לקחים מאירועי כשל או אירועים של כמעט כשל. מסגרת הטיפול של הבנק בסיכון תפעולי עודכנה במהלך השנה הנוכחית כדי שתתאים להנחיות באזל משנת 2021, והבנק פועל לפי תכנית עבודה סדורה לטפל בכל היבטי הסיכון התפעולי מתוך תפיסה של ראייה רחבה, הכוללת את מכלול סיכונים הבקרה הפנימית, כפי שהוזכרו לעיל.

מוקדי הסיכון התפעולי

הסיכונים התפעוליים המהותיים עימם מתמודד הבנק הם סיכונים המצויים בכל גוף פיננסי. בשנים האחרונות התרבו הסיכונים מבחון, בעיקר בהיבט סיכונים סייבר והבנק משקיע משאבים רבים להגנת משאבי הבנק מפני גורמים עוינים ופועל עפ"י הנחיות בנק ישראל תוך סיוע של יועצים חיצוניים. מוקדי הסיכון העיקריים כאמור לעיל, הינם סיכונים סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית והתאוששות מאסון, סיכונים מערכות מידע לרבות כשל מערכות, מעילות והונאות ומיקור חוץ.

הפחתת הסיכון התפעולי

הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. מסגרת זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים: הפעילויות המבוצעות בבנק מעוגנות בנהלים המבוססים על הוראות בנק ישראל, הניסיון המצטבר בבנק ובסיוע יועצים/מומחים חיצוניים. זאת על מנת לשפר ולייעל את שיטות העבודה, תהליכי הבקרה הפנימיים ולמנוע טעויות אנוש.

הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי. ביצוע בקורות רוחביות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך. ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים מקיפים ואינטגרטיביים ככל הניתן וגיבוש תכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר בכמה של פעילויות וקווי עסקים. יצירת מפת סיכונים כוללת של הבנק, המבטא את סיכונים הבקרה הפנימית השונים להם חשוף הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון טכנולוגי, רגולציה, איסור הלבנת הון ומימון טרור, מעילות והונאות, סייבר, הגנת הפרטיות ועוד, בכל אחד מהתהליכים העסקיים המהותיים לפעולת הבנק. הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים, כולל תהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים והקמת פורומים לזיהוי ומיפוי סיכונים תפעוליים וסיכונים בקרה פנימית וטיפול בהם.

הטמעת יכולות לניתוח מתמשך של תרחישי קיצון עבור הסיכון התפעולי וסיכונים הבקרה הפנימית הנוספים. יישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדש – המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תוכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורומים הנדרשים ברמת ההנהלה או דירקטוריון הבנק, וזאת, בהתאם למדיניות ייעודית של הבנק לטיפול במוצר חדש/פעילות חדשה או שעודכנה באופן מהותי. איסור מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד וביצוע הפקת לקחים – הבנק אוסף נתונים על אירועי כשל תפעולי שאירעו וגרמו לנזק תפעולי בפועל או שהיה בהם פוטנציאל להפסד תפעולי. באירועים מהותיים או רוחביים מבוצע תחקיר והפקת לקחים של כל הגורמים המעורבים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על אירועים תפעוליים בהם נגרם הפסד מהותי ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד.

מפת הסיכונים התפעוליים, תכניות ההפחתה של הסיכונים ודיווח אירועי הפסד וכמעט הפסד – מנוהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים. מינוי רפרנטים חטיבתיים לניהול סיכונים תפעוליים – לשם שיפור והטמעה של ניהול הסיכון התפעולי בכל יחידות הבנק. פרק ייעודי במסמך הסיכונים הרבעוני במסגרת דיווח על אירועי הכשל שאירעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים, כולל סיכונים טכנולוגיים, סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית וסיכונים בקרה פנימית נוספים ומצב ההתקדמות בישום תכנית ההפחתה.

הבנק רוכש מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח נכסים וביטוח סייבר אשר מקנה כיסוי ביטוחי מורחב לנזקים בגין פשעי מחשב ולכשלים בתחום הטכנולוגי. הבנק קבע מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת לנהל ולמזער את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים והוא פועל לפי מסגרת ברורה לטיפול בסיכון זה,

המתבססת על קביעת קווי ההגנה השותפים למהלך, פורומים יעודיים, תאבון סיכון ומגבלות שנקבעו ועל תהליכי הערכה שהבנק ממשיך להרחיב, כולל תהליכי הפקת לקחים. תהליכי ההערכה של הבנק כוללים כיסוי של סיכון תפעולי וסיכויי בקרה פנימית נוספים, כגון: המשכיות עסקית, סיכון מודל, מוניטין, סיכויי מערכות מידע ומעילות והונאות. הבנק ממשיך במהלכים ובתהליכים לשדרוג יכולות הבקרה שלו בשגרה ובחרום, תוך המשך הניטור ושדרוג הטיפול בסיכויי בקרה פנימית. כחלק מראיה זו, נמצא הבנק במהלך שוטף לבחינה ותרגול של תכניות החירום שלו.

להלן סיכונים אלה:

סיכון המשכיות עסקית - הבנק נדרש לשמור על רציפות מתן שירות ותפקוד, גם בעת צמצום הגעת עובדים למתקני הבנק, והגנה על עובדי הבנק ומניעת הדבקה. נדרשות תשומת לב גבוהה לניהול סיכון המשכיות עסקית מול ספקים אשר עובדים עם הבנק. לאחר מגפת הקורונה (בה פעל הבנק במתכונת המשכיות עסקית, בהתאם למתווה תרחיש ייחוס מגיפה) הבנק ממשיך לשדרג את יכולות ההמשכיות העסקית שלו לטווח תרחישי ייחוס נוספים, בהם תרחיש מלחמה ותרחיש רעידת אדמה, ובהתאם לדרישות בנק ישראל. תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק קבעה מבנה ארגוני בחרום ואת הפעולות שיש לבצע בהתאם להתפתחות האירועים בפועל, בעיקר בכל הקשור להערכת הסיכון. הבנק מקפיד לתרגל את התכנית שלו, לפי תכנית תרגיל סדורה.

רעידות האדמה שהתרחשו לאחרונה בטורקיה, ושחלקן הורגשו גם בישראל (בתדירות גבוהה יחסית לעבר), הגבירו את תשומת הלב לסיכון זה. הבנק נערך לביצוע תרגיל במהלך הרבעון הקרוב, וחיידך את ההנחיות לעובדי הבנק בנוגע להתנהגות הנדרשת בעת רעידת אדמה. ברבעון האחרון, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות העבודה ההיברידית המשלבת עבודה בבית ובאתרי הבנק וגובשה באופן ההולם את הנחיות וציפיות בנק ישראל. לעקרונות מדיניות זו חשיבות בכל הקשור ליכולת ההמשכיות העסקית של הבנק, בעיקר, בגין המשאבים שהושקעו והעקרונות שנקבעו בעת הקורונה, המאפשרים לעובדי הבנק וליחידות הנדרשות לגיבוי (לו נמנעה פעילותן באתר הראשי) לעבוד מהבית.

סיכון סייבר ואבטחת מידע - הבנק, כמו יתר התאגידים במערכת הבנקאית בישראל חשוף לאיומי סייבר הולכים ומתפתחים. התממשות עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, לגניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. במהלך שנת 2022, כתוצאה מהתגברות האיומים ועל אף הרמה הגבוהה והשקעת המשאבים הנרחבת שמבצע הבנק לטיפול בסיכון זה, העלה הבנק את דירוג הסיכון בטבלת גורמי הסיכון לבינוני גבוה.

בשל התרחבות הסיכונים, בנק ירושלים פעל להתאים את מבנה אגף הגנת הסייבר ואבטחת המידע, תוך הקצאת המשאבים הנדרשים לטיפול בסיכון. ראיית הבנק היא כי סיכון זה הוא אחד מהסיכונים המהותיים לפעילות הבנק שפוטנציאל הנזק ממנו יכול להיות גבוה ולפיכך, הוא פועל בהתמדה להפחתת סיכויי סייבר ומשקיע משאבים רבים בתחום, של הגנת הסייבר ואבטחת המידע.

כל מוצר חדש, מערכת חדשה או שינוי בתהליך ובפעילות עובר בדיקות מקיפות של יחידת הגנת הסייבר ואבטחת מידע. מתקיימות בקורות, ביצוע סקרי סיכונים, סקרי אבטחה וחידרות, הטמעה של מוצרי אבטחת מידע מתקדמים, ניטור שוטף 24/7 ועוד, כל זאת למול הצורך לתת מענה למטרות וליעדי הבנק העסקיים.

הבנק פועל לעמידה בתקנות חוק הגנת הפרטיות כך שכל מאגרי המידע בבנק מופו והוגדרו מחדש ועבור כל מאגר נבחנה עמידה בהוראות החוק. בשנים האחרונות הוטמעו בבנק כלים חדשים להתגוננות בפני התקפות קיברנטיות וננקטים אמצעי ההגנה בפני דלף מידע ושמירת נתוני הלקוחות. בנוסף, לבנק קיימים שני עותקי שמירה של נתונים ואתר מחשב חלופי, אשר נועדו לאפשר לבנק את ההמשכיות העסקית וחזרה לפעילות תקינה תוך זמן קצר. כמו כן, הבנק נוקט הסדרי ביטוח בפני נזקים אפשריים בגין אירועי סייבר.

לאור האיומים הגיאופוליטיים המתמשכים, מלחמת רוסיה אוקראינה, וכן, העלייה בשימוש באמצעים הדיגיטליים, בשימוש בענן ושימוש במיקור חוץ, קיימת להערכת הבנק עלייה בסיכון המובנה להתקפות סייבר מצד גורמים עוינים. אגף הגנת הסייבר ואבטחת המידע פועלת באופן שוטף ורציף. מתקיימת עמידה מלאה בביצוע סקרי סייבר למערכות בסיכון גבוה כנדרש במדיניות הבנק וברגולציה. מתבצעות פעילות ענפה של הדרכה והסברה לעובדים, בין היתר באמצעות תרגול דיוג (פישנינג) ואירועי כופרה וכן, אירועים נוספים, בהתאם לתרחישי הייחוס של הבנק, והבנק מקפיד לבצע תרגולי סייבר (שחלקם משולבים עם אירועים וסיכונים אחרים, כגון, סיכון הנזילות), וכן, היה שותף לתרגיל שביצע בנק ישראל למערכת הבנקאית. מתקיים קשר שוטף למול יחידת הסייבר הפיקוחית וגורמים לאומיים לגבי אירועים מיוחדים. ניתן דגש מיוחד לשירותי מודיעין נוספים עליהם הבנק מנוי. פעילות הבנק בתחום אבטחת מידע וסייבר, וכן, בענן, מעוגנת במסמכי מדיניות מפורטים, הקובעים את העקרונות לניהול ובקרת סיכונים אלה, את קווי ההגנה השותפים לטיפול בסיכון, ואת הדיווחים הנדרשים, כולל לחברי ההנהלה, מנכ"ל הבנק ודירקטוריון הבנק. הבנק בוחן סיכון זה גם באמצעות פורומים המשמשים אותו לניתוח תרחישי קיצון.

הפעילות מתבצעת בהתאם לתאבון סיכון שעוגן במסמך המדיניות. במהלך הרבעון האחרון נמצא הבנק בתהליך להגדרה של תאבון סיכון רחב לסיכון הסייבר הכולל גורמי סיכון רבים יותר מעבר המשפיעים על פרופיל הסיכון, כולל התחשבות באפקטיביות הבקורות בהתאם לפעילות השוטפת של הבנק ותרחישי הייחוס. אגף הסייבר, בשיתוף פעולה עם היחידות העסקיות ומחלקת סיכונים תפעוליים נמצאים בשלבים מתקדמים להסדרת מערך לטיפול באנומליות, באמצעות חוקים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות היכולות להתריע על פוטנציאל לאירוע שאיננו בשגרה.

סיכוני טכנולוגיית המידע – טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול תקין של הבנק. סיכוני טכנולוגיית המידע נובעים מפעילותן השוטפת של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רוחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרויקטים ומערכות). סיכוני טכנולוגיית המידע כוללים גם סיכוני סייבר ואבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. מנהל חטיבת המשאבים וחדשנות טכנולוגית אחראי על ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע בבנק. הבנק נערך ועמד באתגר הטכנולוגי בימי הקורונה להבטיח פעילות טכנולוגית רציפה של עובדים מהבית. הסיכון מנוהל על ידי חטיבת המשאבים והטכנולוגיה כאשר בקרת הסיכון מתבצעת בחטיבת הסיכונים המשמשת כקו שני לפעילות. במהלך שנת 2022 הציב הבנק בקר סיכונים בקו הראשון בהתאם למכתב המפקח על הבנקים בנושא זה. במהלך הרבעון הנוכחי אישר הבנק את אסטרטגיית המחשוב, הנתונים והדיגיטל שלו, הקובעת את העקרונות ליצירת תשתית טכנולוגית מתאימה לעמידה בצרכיו העסקיים של הבנק כפי שעולה מהאסטרטגיה העסקית שלו. עיקר התכנית קובע תהליכי מודרניזציה המאפשרים לבנק ליצור תשתית טכנולוגית ודיגיטלית הפועלת בשכבה "מעל" למערכות הליבה של הבנק.

מעילות והונאות – לבנק מדיניות ייעודית לטיפול בסיכון זה, המתבססת על ציפיות והנחיות בנק ישראל. המדיניות קובעת את העקרונות לטיפול בסיכון, הטיפול באירוע או פוטנציאל לאירוע, דרכי הדיווח, ניטור אנומליות באמצעות חוקים עסקיים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות. בפרט, קובעת המדיניות את כל אמצעי המזעור הקיימים בבנק למניעת מעילות והונאות. במהלך השנה הנוכחית סיים הבנק ביצוע סקר למיפוי מוקדי הסיכון הפוטנציאליים העיקריים בפעילותו והוא ממשיך במהלך השנה הנוכחית ולפי התכנון, גם במהלך שנת 2023 בביצוע סקרי עומק במקומות הנדרשים, על מנת לוודא כי אמצעי הבקרה והמזעור הקיימים בבנק מספקים, לנוכח תוצאות הסקרים. תוצאות הסקרים ישולבו במפת הסיכונים הכוללת של הבנק.

ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור – הבנק פועל בהתאם להנחיות בנק ישראל לטיפול בסיכונים אלה, בהתאם לתאבון הסיכון שקבע הבנק במסמך המדיניות לטיפול בסיכונים אלה. הפעילות מתבצעת לפי תכנית עבודה סדורה במטרה להמשיך ולשדרג את אופן הטיפול בסיכונים אלה, את תהליכי הערכת הסיכון, והטיפול של קווי ההגנה בליקויים ככל שהתגלו. תכנית העבודה של הבנק לשנת 2023 נותנת דגש להמשך המהלכים להטמעת סיכון ההוגנות ביחידות הבנק, לשדרוג הבקורות של הקו הראשון (הקווים העסקיים) והקו השני (יחידת הציות ואיסור הלבנת הון בחטיבת ניהול הסיכונים), בין היתר, באמצעים טכנולוגיים, ולמהלכי הדרכה הנדרשים כדי להגביר באופן שוטף את המודעות לטיפול בסיכונים אלה. במהלך הרבעון המשיכה יחידת הציות לבצע בקרה לעמידת הבנק בהנחיות בנק ישראל בקשר עם הסנקציות שהוטלו על בנקים ברוסיה ואוקראינה, הבנק מקפיד לעמוד במלוא ההנחיות והציפיות של בנק ישראל בנושא זה.

מדדי חשיפה לסיכון תפעולי:

הבנק הגדיר את תאבון הסיכון עבור סיכונים תפעוליים. ההגדרה כוללת מגבלה על שיעור סיכון גבוה מתוך כלל הסיכונים (כלומר כמה סיכונים גבוהים הבנק מוכן להכיל), מגבלה על מספר הסיכונים התפעוליים שהוערכו ברמה גבוהה, מגבלה על הפסד כספי שנתי בגין סיכונים תפעוליים, מגבלה על הנזק בגין תרחיש קיצון תפעולי. ברמה פרטנית הוגדרה מגבלה על תלויות ציבור במדיניות, ומגבלה על זמינות המערכות המשפיעות על השירות ללקוח.

לפרטים נוספים אודות הסיכון התפעולי ראה דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

מעילות והונאות

הורחבו פעולות הבקרה למניעת מעילות והונאות, ויושמו פעולות הסברה להגברת מודעות עובדים לאירועים מסוג זה. הבנק קבע מדיניות ייעודית לטיפול בנושא זה הקובעת את עקרונות הטיפול כולל הקמת פורום ייעודי לטיפול בחוקי הניטור ודרכי הטיפול במעילות והונאות.

כאמור לעיל, הבנק נמצא במהלך מתקדם להסדרת מערכת ייעודית לניטור אנומליות והקמת מוקד לטיפול בהתרעות.

לפרטים נוספים אודות הסיכון התפעולי וסיכונים אחרים ראה דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים לשנת 2022.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה – סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.

נכון ליום 31 במרץ 2023, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשות הינה אפשרית (Reasonably Possible) או אינה קלושה.

סיכונים הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שתוטל על התאגיד סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית למכלול הוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק, או על נהלים הפנימיים.

כחלק מניהול סיכון הציות מגובשת המדיניות לניהול הסיכון האמור, מבוצע מיפוי של סיכונים הציות, מטופלים מקרים של הפרות ציות, וכן מתנהל פיקוח שוטף על יישום מכלול הוראות החוק הנהלים והרגולציה החלים על הבנק.

ניהול סיכון הציות מיושם בהתאם להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין החלים על הבנק בהקשר זה, ובכלל זה בהתאם להוראה 308.

למידע נוסף על ניהול סיכון הציות ראה דו"ח מפורט על הסיכונים, באתר האינטרנט של הבנק במסגרת האכיפה הפנימית, מנוהל סיכון ה-FATCA וסיכון ה-CRS.

על פי הוראות תקנות ה-FATCA, הבנק מינה (Responsible Officer) RO אשר אחראי על הטמעת התקנות בבנק, להוות איש הקשר מול רשויות המס ולתת הצהרות שונות בשם הבנק. מנהל הציות של הבנק משמש גם כ-RO לעניין ה-FATCA.

בעקבות פרסום חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, אומץ בבנק ירושלים מנגנון אכיפה מנהלית, אשר חוסה תחת דיני ניירות ערך.

בהתאם לעקרונות שהותוו על-ידי רשות ניירות ערך, גיבש הבנק תוכנית אכיפה פנימית מקיפה אשר נועדה למזער את חשיפת הבנק לסיכון כי יוטלו על הבנק סנקציות כספיות או אחרות בגין אי ציות של הבנק ו/או עובדיו להוראות הדינים החלים עליו.

ניהול סיכונים הציות בבנק מתבצע ע"י קצינת הציות, הכפופה ישירות למנהל חטיבת הסיכונים, מנהל הסיכונים הראשי.

כאמור לעיל, הבנק קבע את המהלכים וההליכים הנדרשים כדי להטמיע תרבות תומכת בסיכון התנהלות (Conduct Risk) המבטא את הסיכון של הבנק בקיום התנהלות שאינה הוגנת, ראויה ושקופה מול מחזיקי העניין השונים בבנק (ספקים, בעלי מניות, לקוחותיו וכו'). הסיכון ההתנהלותי הינו סיכון מתפתח והבנק פועל בהתאם לציפיות והוראות בנק ישראל בנושא.

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצל" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעותו. על הבנק חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקן 411, חוזרים שונים ועוד.

ניהול הסיכון בבנק מתבצע ע"י קצינת הציות. הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות קצין הציות הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק. תפקידיו כוללים, בין היתר, ביצוע בקורות אחר דיווחים על פי סוג וגודל הפעולה ודיווחם לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקורות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי הפרופיל שלהם, מתן ייעוץ שוטף לסניפים בתחום זה ובביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם.

לשם יישום החוק והטמעה של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות במטה וקציני פיקוח בסניפים (להלן: "הנאמן"), אשר מהווים כתובת מקצועית ראשונה לעובדי הסניף או היחידה בהם הם עובדים בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור, ומשמשים כגורם מבקר מטעם קצין הציות.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכונים אלו ונוספים, ראה דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים לשנת 2022.

3.5 השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים ואת השפעתו על פרופיל הסיכון של הבנק. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את פרופיל הסיכון של הבנק (היכול להיות מושפע בגין התפתחויות חיצוניות, כגון, שינוי מאקרו, וכן, מהפעילות העסקית של הבנק, חדשה או קיימת), לנוכח אפקטיביות הבקורות, קרי, את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו. כאמור בפרק זה לעיל, מבצע הבנק מגוון תרחישי קיצון, כולל בשיטת התרחיש האחד, וכן, ניתוחי רגישות, שנועדו לאתגר את פרופיל הסיכונים של הבנק ואת גורמי הסיכון.

הערכת הסיכון של הבנק מתבצעת ברמה רבעונית, ונתונה לאישור הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון. במהלך הרבעון הנוכחי, כמו במהלך השנה הנוכחית, הגבירו ההנהלה והדירקטוריון את תדירות הערכת הסיכונים שהם מבצעים, תוך בחינה של השינוי בפרופיל הסיכון של הבנק לנוכח המגבלות (תאבון הסיכון) שקבעו במדיניות הבנק, וזאת, עקב העלייה באי הוודאות כפי שצויין בפרק זה, בין היתר, בגין השינוי בשיעור הריבית.

כאמור לעיל, טבלת גורמי הסיכון עודכנה במהלך שנת 2022 בכל הקשור לסיכון הסייבר ורמתו עלתה לבינונית גבוהה, וזאת, בשל העלייה ברמת הסיכון ובאיומי הסייבר, ועל אף ההשקעה המרובה של הבנק בבקורות ובניטור הסיכון והרמה הטובה של איכות הניהול שלו, וכן, עודכנה הטבלה ברבעון הרביעי של השנה את הטבלה בכל הקשור לסיכון האסטרטגי, עם אישורה של תכנית המחשוב, הנתונים והדיגיטל, התומכת בתכנית האסטרטגית העסקית של הבנק, שרועננה בחודש אוקטובר 2022 ושאתגורה, באמצעות ניתוחי רגישות ומבחני קיצון לנוכח האיומים הנוכחיים העלתה כי אסטרטגיה זו ממוקדת ויציבה.

הבנק ממשיך לנטר באמצעות הערכות מצב שוטפות של ההנהלה והדירקטוריון ובאמצעות קווי ההגנה שלו את התפתחות הסיכונים הללו ואת פוטנציאל השפעתם, לנוכח, העלייה באי הוודאות תוצאת המצב הכלכלי, הפוליטי והבטחוני. ברבעון הנוכחי, החליט הבנק להעלות את רמת גורם הסיכון של שוק וריבית לנוכח העלייה בתנודתיות בשווקים ועל אף תאבון הסיכון הנמוך של הבנק ומדיניות ההשקעות השמרנית שלו. טבלה מספר 52 מציגה את גורמי הסיכון של הבנק, נכון למועד פרסום דוח זה, ללא שינוי לעומת 31 בדצמבר, 2022.

טבלה 48 - ריכוז השפעת גרמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי:

גורם הסיכון	הערכת הסיכון
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	בינונית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה
השפעה כוללת של סיכונים שוק	נמוכה
סיכון ריבית	נמוכה
סיכון אינפלציה	נמוכה
סיכון שערי חליפין	נמוכה
סיכון מחירי מניות ואג"ח	נמוכה
סיכון נזילות	נמוכה
סיכון תפעולי (כולל, סיכון מודל וסיכון מעילות והונאות)	בינונית- גבוהה
סיכונים טכנולוגית המידע	בינונית
סיכונים אבטחת מידע וסייבר	בינונית- גבוהה
סיכון משפטי	נמוכה
סיכון רגולטורי	בינונית
סיכון מוניטין	בינונית
סיכון אסטרטגיה	בינונית
סיכון ציות	בינונית
סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	בינונית
סיכון אכיפה פנימית	נמוכה

לפרטים נוספים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

פרק 4 – מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

הפרשה להפסדי אשראי

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי". הכללים חדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי, תוך מתן שקיפות רבה יותר בהתייחס לסיכון האשראי. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#). מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחיזוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים. הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ככלל, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון של אומדני פירעון מוקדם בהתאם לשיטות כמותיות שגיבש הבנק, ותוך התחשבות בצפי לביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה, ככל שרלוונטי. הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בגין הלוואות מבוססת ככלל על יתרת החוב הרשומה.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים לרבות גורמים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה.

מידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים (תהליך המכונה "סגמנטציה"). תמצית גישת הבנק לסגמנטציה הינה כדלקמן: הבנק מפלח את האשראי לציבור לאנשים פרטיים – הלוואות לדיר, אנשים פרטיים – צרכני, נכס מסחרי, ליווי פרויקטים, קבוצות רכישה, רכישת תיקים, שירותים פיננסיים ועסקי אחר.

ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי, כדלקמן:

אמידת ההפרשה נעשית ככלל בשיטת שיעור ההפסד (Loss-rate). תהליך זה מבוסס בראשיתו על ממוצע הפסדי העבר בתיק, המיוצג על ידי מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), ככלל, בכל ענף משקי ב-10 שנים האחרונות. הפסדי העבר מותאמים בהמשך התהליך בגין שורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון שינויים במדיניות האשראי, ריכוזיות תיק האשראי, מדד LTV, שינויים בהיקף האשראי ובסיווג ותנאים נוספים. תהליך זה נועד להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס עשויים להיות שונים מהתנאים ששררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. בשלב הבא משלב הבנק תחזיות סבירות וניתנות לביסוס לשנה אחת, ולאחריה שב על פני שנה אחת למידע ההיסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי.

ההפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת בגין מחויבויות אשר אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק, ומבוססת על אותה הסגמנטציה שתוארה לעיל, תוך התחשבות במקדמי ניצול של הפריטים החוץ מאזניים השונים (היינו, מקדמי המרה לאשראי). הפרשה זו מוצגת במאזן במסגרת התחייבויות אחרות.

תהליך זה מלווה בשיקול דעת משמעותי ובהנחות מומחה, על מנת לשקף את מיטב ציפיות ההנהלה והערכותיה באשר להפסדי האשראי הצפויים.

היערכות הבנק כללה, בין היתר, גיבוש מתודולוגיות לחישוב אומדן ההפרשה להפסדי אשראי, ביצוע שינויים והתאמות במערכות המידע, עדכון בקורות ויישום דרישות הגילוי בהתאם לכללים החדשים. מטבע הדברים, גם לאחר תחילת היישום לראשונה של ההוראות החדשות יימשך טיוב ופיתוח הליך אמידת ההפרשות להפסדי אשראי ובהתאמה, יכול ופעולות אלה יחייבו שינויים מסוימים בהליך המדידה. כמו-כן, אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת. יובהר כי הכללים החדשים אינם משנים את סיכון האשראי הגלום בתיק האשראי של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר המדיניות החשבונאית בנושא הפסדי אשראי ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2022.

לפירוט ההשפעה הכמותית ראה [ביאורים 7 ו-14 בדוחות הכספיים](#).

4.2 בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות הפיקוח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה- SEC וה- PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות המפקח קובעות:

- (1) תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחם.
- (2) בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית. הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

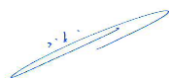
במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2023 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

תרומות ופעילות קהילתית

הבנק מחויב, מזה שנים רבות, לפעול ולתרום למען הקהילה, והינו פועל לעידוד התנדבות ומודעות חברתית בקרב עובדיו, המעצימות אותם ומחזקות את תחושת הגאווה והשייכות לבנק. הבנק שם דגש על תחומים שההשקעה בהם תשפיע על העתיד באופן משמעותי לטובת החברה בישראל, בדגש על אוכלוסיות מוחלשות כגון אנשים עם מוגבלות, נוער בסיכון, ומקלטי נשים. בשנים האחרונות העמיק הבנק באופן משמעותי את היקף התנדבות העובדים בפעילויות משותפות עם העמותות להן הוא תורם ומקיים עמן מגוון פעילויות על פני השנה. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, אוכלוסיות מוחלשות, בעלי מוגבלויות ועוד. במהלך שנת 2022 הבנק החליט להשתתף, בפרויקט "גדולים במדים" של עמותת יד לילד המיוחד ואימץ יחידה בבסיס חיל האוויר, תל נוף. זהו שיתוף פעולה מיוחד המשלב תרומה כספית לצד קשר שוטף עם היחידה וקיום פעילויות משותפות יחד והכל במטרה לתת הזדמנות לצעירים אלו לממש את הפוטנציאל שלהם דרך תרומה משמעותית לחברה, ושרות בצה"ל.

נכון לסוף שנת 2022 תקציב התרומות של הבנק עמד על סך 750 אלפי ש"ח ובשנת 2023 גדל תקציב התרומות והוא עומד כעת על סך 900 אלפי ש"ח.

לפרטים נוספים [ראה בפרק 1.3 - סביבה, חברה וממשל](#).

יאיר קפן

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

23 במאי, 2023

הצהרה (certification)

אני, יאיר קפלן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2023 (להלן: "הדוח").
 - ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנקללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 - ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 - ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"). וכן:
 1. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 2. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 3. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 4. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 - ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יאיר קפלן
מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

23 במאי, 2023

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2023 ("להלן: "הדוח").
 - ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 - ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 - ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
 1. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 2. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 3. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 4. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 - ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים

וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

23 במאי, 2023

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים - תוכן עניינים

87	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ
88	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
89	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
90	תמצית מאזן מאוחד
91	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד
92	תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס, 2023 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
23 במאי, 2023

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
	2022	2023	ביאור	
בדצמבר 2022				
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
906.7	188.0	312.2	2	הכנסות ריבית
311.5	60.5	136.0	2	הוצאות ריבית
595.2	127.5	176.2	2	הכנסות ריבית, נטו
78.8	14.6	17.6	7,14	הוצאות בגין הפסדי אשראי
516.4	112.9	158.6		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
77.2	(4.7)	8.3	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
116.9	28.4	31.0	4	עמלות
30.6	-	-		הכנסות אחרות
224.7	23.7	39.3		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
221.9	49.2	62.9		משכורות והוצאות נילות
112.6	27.5	30.7		אחזקה ופחת בניינים וציוד
155.5	32.1	35.8		הוצאות אחרות
490.0	108.8	129.4		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
251.1	27.8	68.5		רווח לפני מיסים
87.2	10.0	24.3		הפרשה למיסים על הרווח
				רווח נקי
163.9	17.8	44.2		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
0.50	-	1.60		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
163.4	17.8	42.6		המיוחס לבעלי המניות
				רווח בסיס ומדולל למניה (בש"ח)
2.32	0.25	0.60		רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

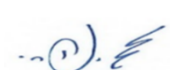
אלכסנדר זלמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי

יאיר קפלן

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

23 במאי, 2023

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
	2022	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		ביאור	
163.9	17.8	44.2	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
0.5	-	1.6	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
163.4	17.8	42.6	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	
-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר:	
			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	
(56.5)	(13.5)	(3.4)		
12.8	5.5	(1.3)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים	
(43.7)	(8.0)	(4.7)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים	5
14.9	2.7	1.6	השפעת המס המתייחס	
(28.8)	(5.3)	(3.1)	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים	
135.1	12.5	41.1	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
0.5	-	1.6	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
134.6	12.5	39.5	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	

ראה גם [ביאור 5- רווח \(הפסד\) כולל אחר מצטבר](#).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 במרץ			
	2022	2023	ביאור	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
נכסים				
3,360.1	2,920.3	3,962.0		מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,043.1	932.0	1,325.0	6	ניירות ערך ⁽¹⁾
14,218.1	13,316.9	14,547.6	7,14	אשראי לציבור
(160.6)	(116.6)	(165.6)		הפרשה להפסדי אשראי
14,057.5	13,200.3	14,382.0		אשראי לציבור, נטו
189.6	173.7	204.3		בניינים וציוד
6.1	4.0	8.0	12	נכסים בגין מכשירים נגזרים
250.8	233.0	270.2		נכסים אחרים
18,907.2	17,463.3	20,151.5		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
14,266.8	13,202.4	14,777.8	7	פיקדונות הציבור
342.9	308.7	380.3		פיקדונות מבנקים
-	1.1	-		פיקדונות הממשלה
2,677.6	2,484.4	3,358.9		אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
9.5	9.0	11.0	12	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
354.4	314.9	340.3		התחייבויות אחרות ⁽²⁾
17,651.2	16,320.5	18,868.3		סך כל ההתחייבויות
1,221.2	1,142.8	1,245.2		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
34.8	-	38.0		זכויות שאינן מקנות שליטה
1,256.0	1,142.8	1,283.2		סך כל ההון
18,907.2	17,463.3	20,151.5		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששוועבדו [ראה ביאור 6 – השקעות בניירות ערך](#).

(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאוחד לימים 31 במרץ 2023, 31 במרץ 2022 ו-31 בדצמבר 2022 בסך 1.7 מיליוני ש"ח, 2.6 מיליוני ש"ח ו-1.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל הון עצמי	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	עודפים (גירעונות) שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	פרמיה וקרנות הון	הון המניות הנפרע
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022 (בלתי מבוקר)							
1,256.0	34.8	1,221.2	994.8	(34.9)	261.3	134.0	127.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)							
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
-	1.6	(1.6)	-	-	(1.6)	(1.6)	-
44.2	1.6	42.6	42.6	-	-	-	-
(13.9)	-	(13.9)	(13.9)	-	-	-	-
(3.1)	-	(3.1)	-	(3.1)	-	-	-
1,283.2	38.0	1,245.2	1,023.5	(38.0)	259.7	132.4	127.3
יתרה ליום 31 במרץ 2023							
1,126.7	-	1,126.7	906.0	(6.1)	226.8	99.5	127.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)							
התאמה ליתרת פתיחה, בשל השפעת היישום לראשונה							
3.6	-	3.6	3.6	-	-	-	-
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר יישום לראשונה							
1,130.3	-	1,130.3	909.6	(6.1)	226.8	99.5	127.3
17.8	-	17.8	17.8	-	-	-	-
(5.3)	-	(5.3)	-	(5.3)	-	-	-
1,142.8	-	1,142.8	927.4	(11.4)	226.8	99.5	127.3
יתרה ליום 31 במרץ 2022							
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2022 (מבוקר)							
1126.7	-	1126.7	906	(6.1)	226.8	99.5	127.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021							
התאמה ליתרת פתיחה, בשל השפעת היישום לראשונה							
3.6	-	3.6	3.6	-	-	-	-
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר יישום לראשונה							
1130.3	-	1130.3	909.6	(6.1)	226.8	99.5	127.3
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
68.8	34.3	34.5	-	-	34.5	34.5	-
163.9	0.5	163.4	163.4	-	-	-	-
(43.1)	-	(43.1)	(43.1)	-	-	-	-
(35.1)	-	(35.1)	(35.1)	-	-	-	-
(28.8)	-	(28.8)	-	(28.8)	-	-	-
1,256.0	34.8	1,221.2	994.8	(34.9)	261.3	134.0	127.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022							

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
163.9	17.8	44.2	רווח נקי לשנה
			התאמות:
68.3	16.5	18.6	פחת על בניינים וציוד
78.8	14.6	17.6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(65.9)	-	(14.1)	רווח ממכירת תיקי אשראי
1.6	-	-	הפסד ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
2.7	6.4	(2.4)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
-	-	(0.7)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
13.7	3.3	(5.2)	מיסים נדחים, נטו
0.7	0.1	0.2	פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)
(42.8)	(2.9)	(8.9)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
(1.6)	0.5	(1.9)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(31.0)	25.2	(287.0)	ניירות ערך למסחר
(3.5)	12.5	(12.6)	נכסים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
6.0	5.5	1.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
57.2	23.9	11.6	התחייבויות אחרות
(19.5)	(11.9)	(7.9)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
228.6	111.5	(247.0)	מזומנים נטו, שנבעו (ששימשו) מפעילות שוטפת

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2022	2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה		
(3,264.8)	(1,126.5)	(840.9)
(956.2)	(285.6)	(233.1)
469.7	77.4	246.8
229.1	6.7	-
1,282.8	-	512.9
(75.7)	(18.0)	(18.2)
(2,315.1)	(1,346.0)	(332.5)
תזרימי מזומנים נטו, ששימשו לפעילות השקעה		
תזרימי מזומנים מפעילות מימון		
1,812.5	748.1	511.0
36.3	2.1	37.4
-	1.1	-
530.5	-	662.4
(526.9)	(154.4)	(2.2)
71.8	-	-
(43.1)	-	(35.1)
1,881.1	596.9	1,173.5
תזרימי מזומנים נטו, שנבעו מפעילות מימון		
19.5	11.9	7.9
(205.4)	(637.6)	594.0
3,546.0	3,546.0	3,360.1
3,360.1	2,920.3	3,962.0
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה		
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:		
729.3	194.7	226.2
192.7	54.6	46.3
68.6	19.5	17.5
4.9	1.6	1.1
נספח ג' - פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח		
30.8	0.4	16.0
0.5	6.9	15.1
35.1	-	13.9

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לתמצית דוחות כספיים - תוכן עניינים

95	עיקרי המדיניות החשבונאית	1.
98	הכנסות והוצאות ריבית	2.
99	הכנסות מימון שאינן מריבית	3.
100	הכנסות מחוזים עם לקוחות	4.
102	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	5.
103	השקעות בניירות ערך	6.
107	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	7.
111	פיקדונות הציבור	8.
112	זכויות עובדים	9.
113	הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים	10.
117	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	11.
119	פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון	12.
124	מגזרי פעילות פיקוחיים	13.
128	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	14.
145	דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	15.
148	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	16א.
152	פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	16ב.
155	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	16ג.
156	מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	16ד.
157	נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן	17.
158	הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה	18.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן – הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן – "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 31 במרץ, 2023 כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן – "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022 והביאורים הנלווים להם (להלן – "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 23 במאי, 2023.

לפרטים נוספים אודות הוראות פיקוח וחקיקה ראה [ביאור 18 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה](#).

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנתונים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק מיישם את הנחיות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, וכן עמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו על ידי המפקח בהוראות הדיווח לציבור. הנחיות אלה קובעות, בין היתר, כי תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) – מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי. הנחיות אלה מיושמות לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור ואשראי לממשלה.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בסיס האיחוד

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום אובדן השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונות במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון העצמי בחברה בת שאינן ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לבנק וכוללות בתוכן מרכיבים נוספים כגון: אופציות למניות של חברות בנות.

מדידת זכויות שאינן מקנות שליטה במועד צירוף העסקים

זכויות שאינן מקנות שליטה נמדדות במועד צירוף העסקים בשווי הוגן.

הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה, תוך שימור שליטה

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקאות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לבין השינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקק לחלק הבעלים של הבנק ישירות להון. כמו כן, בעת שינויים בשיעור ההחזקה בחברה בת, תוך שימור שליטה, הבנק מייחס מחדש את הסכומים המצטברים שהוכרו ברווח כולל אחר בין הבעלים של הבנק לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.

עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

פרטים על חברה בת שהוקמה ואוחדה לראשונה

ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם ברבעון השני לשנת 2022 תוספת להון בסך של כ-59.5 מיליוני ש"ח, ברבעון השלישי לשנת 2022 רשם תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי לשנת 2022 רשם תוספת של 4.8 מיליוני ש"ח, כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-68.8 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח. (סכום התוספת להון המצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם והפרמיה המשולמת בגיט), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות. הערכת הבנק בדבר יכולתו של הבנק להציע אשראי לציבור הינה מידע צופה פני עתיד, מידע זה יכול שלא להתממש בשל שינויים עשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בתאגיד הבנקאי, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאית של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה. ליום 31 במרץ, 2023 סך האשראי נטו בחברה הבת עומד על כ-1,675 מיליוני ש"ח לעומת כ-1,662 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2022. סך ההלוואה לחברה האם עומדת על כ-1,469 מיליוני ש"ח לעומת 1,486 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2022 וההון העצמי של החברה עומד על כ-190 מיליוני ש"ח לעומת 174 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא התקן / ההוראה	מועד תחילה	תמצית הדרישות בתקן/ הוראה	השפעה על הדוחות הכספיים
עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי	ההוראות של העדכון יחולו על ישויות אשר אימצו את עדכון התקינה 2016-13 החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022. ישויות אחרות יישמו את ההוראות של העדכון במועד היישום לראשונה של עדכון התקינה 2016-13.	ביום 31 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-FASB) את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי. העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי. טרם נקבע מועד לתחילת היישום בישראל.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן "העדכון").	ההוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2023 או במועד אימוץ מוקדם, ככל והישות בחרה באימוץ מוקדם של העדכון. ישויות שאינן ישויות השקעה, בעת היישום לראשונה נדרשות ליישם עדכון זה בדרך של מכאן להבא.	ביום 29 ביוני 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-FASB) את ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן "העדכון"). העדכון מבהיר כי חסימת סחירות חוזית על נייר ערך הוני מהווה חסימה ספציפית לישות ואינה חלק מיחידת מידה חשבונאית של נייר הערך כאמור ולכן לא תילקח בחשבון במדידת השווי ההוגן. כמו כן, העדכון הדגיש כי לא ניתן להכיר ולמדוד בנפרד את חסימת הסחירות החוזית. בנוסף, העדכון מכיל דרישות גילוי חדשות על ישויות המחזיקות בניירות ערך עם חסימה חוזית, בין השאר, גילוי על שווי הוגן של ניירות הערך כאמור, אופי יתרת התקופה של ההגבלה וכן נסיבות אשר עשויות לגרום לביטול ההגבלה. התאמות אשר נובעות מהיישום כאמור יוכרו בדוח רווח והפסד ויינתן גילוי לסכומן במועד היישום.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות ריבית		
185.6	276.3	מאשראי לציבור
0.5	29.4	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	0.7	מפיקדונות בבנקים
1.9	5.8	מאגרות חוב
188.0	312.2	סך הכל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית		
32.0	97.8	על פיקדונות הציבור
0.5	1.1	על פיקדונות מבנקים
28.0	37.1	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
60.5	136.0	סך הכל הוצאות הריבית
127.5	176.2	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב		
1.9	3.5	זמינות למכירה
-	2.3	למסחר
1.9	5.8	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
3.7	(4.7)	סך הכול מפעילות במכשירים נגזרים
-	-	2. מהשקעה באיגרות חוב
-	-	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמין למכירה ⁽³⁾
-	-	סך הכל מהשקעה באג"ח
(3.6)	3.7	3. הפרשי שער, נטו
4. מהשקעה במניות		
0.7	-	רווחים (הפסדים) ממכירת מניות שאינן למסחר
-	0.9	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
(3.3)	-	רווחים שטרם מומשו
(2.6)	0.9	סך הכל מהשקעה במניות
14.1	-	5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו
11.6	(0.1)	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר		
(3.3)	1.8	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
(0.1)	(5.9)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽⁴⁾
0.1	(0.5)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽⁵⁾
(3.3)	(4.6)	סך הכל בגין פעילויות למטרות מסחר
8.3	(4.7)	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר לפי חשיפת סיכון		
(3.1)	(3.9)	חשיפת רבית
0.1	(0.5)	חשיפה למניות
(0.3)	(0.2)	חשיפת מטבע חוץ
(3.3)	(4.6)	סך הכל

(1) מכשירים נגזרים מההווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב ליום 31 במרץ 2023 וליום 31 במרץ 2022 בסך של 0.3 ו-0.4 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

(4) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, ליום 31 במרץ, 2023 וליום 31 במרץ, 2022 בסך של 0.2 ו-0.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(5) מזה חלק ההפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, ליום 31 במרץ 2023 וליום 31 במרץ 2022 בסך של 0.2 ו-0.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(6) לפרטים אודות רווח בגין הלוואות שנמכרו ראה [ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות](#) ו- [ביאור 14 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי](#).

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023								
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	פרטית	בנקאות	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים		סה"כ
						ביטניים	ניהול פיננסי	
פעילות בניירות ערך	1.2	0.4	2.2	-	-	-	-	3.8
עמלות ליווי פרויקטים	0.1	-	3.2	0.9	2.1	-	-	6.3
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	0.8	-	-	-	-	-	2.3	3.0
טיפול באשראי	1.9	-	-	-	0.2	-	-	2.2
הפרשי המרה	1.2	0.3	1.8	0.0	0.1	-	-	3.4
עמלות מביטוח חיים	0.3	-	-	-	-	-	-	0.3
עמלות מעסקי מימון	-	-	0.3	0.1	0.5	-	-	0.9
עמלות מביטוח נכס	0.1	-	-	-	-	-	-	0.1
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	0.6	0.1	-	-	-	-	-	0.7
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	3.4	-	-	-	-	-	-	3.4
עמלות מכרטיסים נטענים	6.2	-	-	-	-	-	-	6.2
עמלות אחרות	-	-	0.7	-	-	-	-	0.7
סך כל העמלות התפעוליות	15.9	0.9	8.1	1.0	2.9	-	2.3	31.0

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022								
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	פרטית	בנקאות	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים		סה"כ
						ביטניים	ניהול פיננסי	
פעילות בניירות ערך	0.7	0.3	3.2	-	-	-	-	4.2
עמלות ליווי פרויקטים	0.3	0.1	2.9	0.6	1.4	-	-	5.3
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	1.2	-	-	-	-	-	1.2	2.4
טיפול באשראי	1.2	-	0.7	-	0.1	-	-	2.0
הפרשי המרה	1.1	0.4	2.1	-	0.1	-	-	3.7
עמלות מביטוח חיים	1.6	-	-	-	-	-	-	1.6
עמלות מעסקי מימון	-	-	0.3	-	0.5	-	-	0.8
עמלות מביטוח נכס	0.2	-	-	-	-	-	-	0.2
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	0.5	0.1	-	-	-	-	-	0.6
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	3.3	-	-	-	-	-	-	3.3
עמלות מכרטיסים נטענים	3.4	-	-	-	-	-	-	3.4
עמלות אחרות	0.0	-	0.9	-	-	-	-	0.9
סך כל העמלות התפעוליות	13.5	0.9	10.0	0.7	2.1	-	1.2	28.4

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022								
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים		ניהול פיננסי	סה"כ
					וגדלים	בינוניים		
פעילות בניירות ערך	5.8	2.0	10.3	-	-	-	-	18.1
עמלות ליווי פרויקטים	-	-	11.8	3.2	6.5	-	-	21.5
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	3.7	-	-	-	-	-	6.6	10.3
טיפול באשראי	6.6	0.7	0.1	-	0.9	-	-	8.3
הפרשי המרה	4.5	0.8	6.0	-	0.6	-	-	11.9
עמלות מביטוח חיים	3.9	-	-	-	-	-	-	3.9
עמלות מעסקי מימון	-	-	1.2	0.5	2.0	-	-	3.7
עמלות מביטוח נכס	0.7	-	-	-	-	-	-	0.7
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	2.4	0.6	0.1	-	-	-	-	3.1
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	15.0	-	-	-	-	-	-	15.0
עמלות מכרטיסים נטענים	17.0	-	-	-	-	-	-	17.0
עמלות אחרות	3.4	-	-	-	-	-	-	3.4
סך כל העמלות התפעוליות	63.0	4.1	29.5	3.7	10.0	-	6.6	116.9

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

התאמות בגין הצבת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	התאמות בגין הטבות לעובדים	סה"כ
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	(0.5)	(34.9)
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.9)	(3.1)
יתרה ליום 31 במרץ 2023	(1.4)	(38.0)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)	(8.9)	(6.1)
שינוי נטו במהלך התקופה	3.7	(5.3)
יתרה ליום 31 במרץ 2022	(5.2)	(11.4)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2022 (מבוקר)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)	2.8	(6.1)
שינוי נטו במהלך התקופה	(37.2)	(28.8)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	(34.4)	(34.9)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 וביום 31 במרץ 2022 ולתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ							
	2023				2022			
	(בלתי מבוקר)				(מבוקר)			
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס
התאמות בגין הצבת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(3.4)	1.2	(2.2)	(13.5)	4.5	(9.0)	(58.2)	19.9
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	-	-	-	-	-	-	1.7	(0.6)
שינוי נטו במהלך התקופה	(3.4)	1.2	(2.2)	(13.5)	4.5	(9.0)	(56.5)	19.3
הטבות לעובדים								
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה	(1.3)	0.4	(0.9)	5.5	(1.8)	3.7	12.4	(4.3)
(רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾	-	-	-	-	-	-	0.4	(0.1)
שינוי נטו במהלך התקופה	(1.3)	0.4	(0.9)	5.5	(1.8)	3.7	12.8	(4.4)
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה	(4.7)	1.6	(3.1)	(8.0)	2.7	(5.3)	(43.7)	14.9

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה [ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, לפרטים ראה [ביאור 9 - זכויות עובדים](#).

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 6 – השקעות בניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽³⁾
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
649.6	686.3	-	-	36.7	649.6
של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾					
73.4	79.3	-	-	5.9	73.4
של ממשלות זרות					
47.1	49.2	-	-	2.1	47.1
של מוסדות פיננסיים בישראל					
112.8	123.7	-	-	10.9	112.8
של אחרים בישראל					
5.4	5.4	-	-	-	5.4
של אחרים זרים					
888.3	943.9	-	-	55.6	888.3
סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	שווי הוגן
ב. השקעה במניות שאינן למסחר					
75.1	77.0	-	-	1.9	75.1
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽⁵⁾					
69.6	69.6	-	-	-	69.6
963.4	1,020.9	-	-	57.5	963.4
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר					
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
344.3	345.7	-	1.2	2.6	344.3
של ממשלת ישראל					
0.7	0.8	-	-	0.1	0.7
של מוסדות פיננסיים בישראל					
8.9	10.0	-	-	1.1	8.9
של אחרים בישראל					
353.9	356.5	-	1.2	3.8	353.9
סך הכל איגרות חוב למסחר					
7.7	7.9	-	0.3	0.5	7.7
מניות למסחר					
361.6	364.4	-	1.5	4.3	361.6
סך כל ניירות ערך למסחר					
1,325.0	1,385.3	-	1.5	61.8	1,325.0
סך הכל ניירות הערך					

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נזקפי לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמע"ף ו-RTGS סכום של כ- 357.3 מיליוני ש"ח.

⁽⁵⁾ מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 6 – השקעות בניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2022					
(בלתי מבוקר)					
רווח כולל אחר מצטבר ⁽²⁾					
שווי הונג ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מוכחת	הערך במאזן	
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
581.6	5.3	0.5	586.4	581.6	של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
113.7	2.1	0.5	115.3	113.7	של ממשלות זרות
37.3	0.6	0.7	37.2	37.3	של מוסדות פיננסיים בישראל
112.3	3.2	0.4	115.1	112.3	של אחרים בישראל
4.7	0.1	-	4.8	4.7	של אחרים זרים
849.6	11.3	2.1	858.8	849.6	סך כל אגרות חוב הזמינות למכירה
שווי הונג ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הונג ⁽³⁾	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הונג ⁽³⁾	עלות מוכחת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
69.9	-	-	69.9	69.9	ב. השקעה במניות שאינן למסחר
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הונג					
69.9	-	-	69.9	69.9	זמין
919.5	11.3	2.1	928.7	919.5	סך הכל ניירות הערך שאינן למסחר
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
0.2	-	-	0.2	0.2	של ממשלת ישראל
0.8	-	-	0.8	0.8	של מוסדות פיננסיים בישראל
9.8	0.4	-	10.2	9.8	של אחרים בישראל
10.8	0.4	-	11.2	10.8	סך הכל אגרות חוב למסחר
17	0.5	2.2	-	17	מניות למסחר
12.5	0.9	2.2	11.2	12.5	סך הכל ניירות ערך למסחר
932.0	12.2	4.3	939.9	932.0	סך הכל ניירות הערך

⁽¹⁾ נתוני שווי הונג מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הונג".

⁽³⁾ נזקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף RTGS-1 סכום של כ- 362.8 מיליוני ש"ח.

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022				
(מבוקר)				
רווח כולל אחר מצטבר ⁽²⁾				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן
א. אגרות חוב זמינות למכירה				
658.7	33.7	-	692.4	658.7
של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾				
70.6	6.7	-	77.3	70.6
של ממשלות זרות				
38.4	2.0	-	40.4	38.4
של מוסדות פיננסיים בישראל				
109.6	9.7	-	119.3	109.6
של אחרים בישראל				
5.2	0.1	-	5.3	5.2
של אחרים זרים				
882.5	52.2	-	934.7	882.5
סך הכל אגרות חוב הזמינות למכירה				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
ב. השקעה במניות שאינן למסחר				
88.4	-	-	88.4	88.4
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין				
88.4	-	-	88.4	88.4
970.9	52.1	-	1,023.0	970.9
סך כל ניירות ערך שאינם למסחר				
ג. ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב				
59.0	1.2	-	60.2	59.0
של ממשלת ישראל				
0.7	0.1	-	0.8	0.7
של מוסדות פיננסיים בישראל				
9.2	1.0	-	10.2	9.2
של אחרים בישראל				
68.9	2.3	-	71.2	68.9
סך הכל אגרות חוב למסחר				
3.3	0.8	0.1	4.0	3.3
מניות למסחר				
72.2	3.1	0.1	75.2	72.2
סך כל ניירות הערך למסחר				
1,043.1	55.2	0.1	1,098.2	1,043.1
סך הכל ניירות ערך				

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נזקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של כ-368.1 מיליוני ש"ח.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה [ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית](#) ו-[ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו

ליום 31 במרץ 2023							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ^(*)				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן

אגרות חוב

של ממשלות ומוסדות פיננסיים	665.0	34.2	-	34.2	105.0	10.5	-	10.5
של אחרים	112.3	10.9	-	10.9	5.4	(*)	-	(*)
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה	777.3	45.1	-	45.1	110.4	10.5	-	10.5

ליום 31 במרץ 2022							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ^(*)				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן

אגרות חוב

של ממשלות ומוסדות פיננסיים	538.2	7.6	-	7.6	7.6	0.5	-	0.5
של אחרים	80.9	3.3	-	3.3	3.3	-	-	-
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה	619.1	10.9	-	10.9	10.9	0.5	-	0.5

ליום 31 בדצמבר 2022							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ^(*)				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן

אגרות חוב

של ממשלות ומוסדות פיננסיים	664.7	31.5	-	31.5	102.9	10.9	-	10.9
של אחרים	108.8	9.7	-	9.7	5.2	0.1	-	0.1
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה	773.5	41.2	-	41.2	108.1	11.0	-	11.0

(*) סכומים נמוכים מ-1 אלפי ש"ח.

⁽¹⁾ הערכת הבנק שירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

יתרה ליום 31 במרץ 2023 (בלתי מבוקר)					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים ממשלות ואג"ח	סך הכל
יתרת חוב רשומה					
2,624.8	29.3	-	2,654.1	1,526.9	4,181.0
657.1	9,650.6	1,585.8	11,893.5	-	11,893.5
3,281.9	9,679.9	1,585.8	14,547.6	1,526.9	16,074.5
סך הכל חובות⁽²⁾					
מזה: ^(*)					
18.8	112.5	1.7	133.0	-	133.0
2.4	-	10.9	13.3	-	13.3
4.0	-	9.4	13.4	-	13.4
25.2	112.5	22.0	159.7	-	159.7
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
1.2	1.5	-	2.7	-	2.7
19.1	44.7	99.1	162.9	-	162.9
20.3	46.2	99.1	165.6	-	165.6
סך הכל^(*)					
2.3	4.2	0.7	7.2	-	7.2
1.9	-	8.9	10.8	-	10.8
** מזה: בגין חובות לא צוברים					
** מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרה ליום 31 במרץ 2022 (בלתי מבוקר)					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים ממשלות ואג"ח	סך הכל
יתרת חוב רשומה					
1,629.7	32.7	-	1,662.4	972.0	2,634.4
588.9	9,771.9	1,293.7	11,654.5	-	11,654.5
2,218.6	9,804.6	1,293.7	13,316.9	972.0	14,288.9
סך הכל חובות⁽²⁾					
מזה:					
9.8	118.4	1.6	129.8	-	129.8
חובות לא צוברים					
1.6	-	4.6	6.2	-	6.2
חובות בפיקדון 90 ימים או יותר					
0.1	-	8.2	8.3	-	8.3
חובות בעייתיים אחרים					
11.5	118.4	14.4	144.3	-	144.3
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
0.1	3.2	-	3.3	-	3.3
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי					
10.0	36.7	66.6	113.3	-	113.3
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי					
10.1	39.9	66.6	116.6	-	116.6
סך הכל⁽³⁾					
1.0	5.3	0.6	6.9	-	6.9
** מזה: בגין חובות לא צוברים					
0.2	-	4.9	5.1	-	5.1
** מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל לציבור	בנקים ממשלות ואג"ח	סך הכל
יתרת חוב רשומה					
2,146.5	31.3	-	2,177.8	960.5	3,138.3
810.8	9,687.3	1,542.2	12,040.3	-	12,040.3
2,957.3	9,718.6	1,542.2	14,218.1	960.5	15,178.6
סך הכל חובות⁽²⁾					
מזה:					
16.6	116.0	1.5	134.1	-	134.1
2.8	-	8.6	11.4	-	11.4
5.1	-	9.4	14.5	-	14.5
24.5	116.0	19.5	160.0	-	160.0
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
1.0	4.4	-	5.4	-	5.4
18.3	43.7	93.2	155.2	-	155.2
19.3	48.1	93.2	160.6	-	160.6
סך הכל⁽³⁾					
1.6	5.9	0.5	8.0	-	8.0
2.3	-	7.1	9.4	-	9.4

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	בנקים ממשלות ואג"ח זמין		פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
	למכירה	סך הכל ציבור				
116.6	-	116.6	49.1	55.8	11.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021
(8.3)	-	(8.3)	12.7	(16.0)	(5.0)	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ^(*)
14.6	-	14.6	9.1	1.2	4.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(7.8)	-	(7.8)	(7.3)	-	(0.5)	מחיקות חשבונאיות
4.1	-	4.1	4.0	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(3.7)	-	(3.7)	(3.3)	-	(0.4)	מחיקות חשבונאיות נטו
119.2	-	119.2	67.6	41.0	10.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2022 ^(*)
162.3	-	162.3	93.7	49.0	19.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022 ^(*)
17.6	-	17.6	17.9	(1.9)	1.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(17.1)	-	(17.1)	(16.4)	-	(0.7)	מחיקות חשבונאיות
4.5	-	4.5	4.5	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(12.6)	-	(12.6)	(11.9)	-	(0.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
167.3	-	167.3	99.7	47.1	20.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2023 ^(*)
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
1.7	-	1.7	0.6	0.9	0.2	ליום 31 במרץ 2023
1.7	-	1.7	0.5	0.9	0.3	ליום 31 בדצמבר 2022
2.6	-	2.6	1.0	1.1	0.5	ליום 31 במרץ 2022

(1) החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לפרטים נוספים אודות השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ראה ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022.

ביאור 8 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	יתרה ליום 31 במרץ 2023		
	2022	2023	
	(בלתי מבוקר)		
בישראל			
לפי דרישה			
2,070.4	2,510.0	1,639.4	אינם נושאים ריבית
777.8	801.4	694.9	נושאים ריבית
2,848.2	3,311.4	2,334.3	סה"כ לפי דרישה
11,418.6	9,891.0	12,443.5	לזמן קצוב
14,266.8	13,202.4	14,777.8	סה"כ פיקדונות הציבור*
* מזה:			
11,468.6	10,032.7	12,114.1	פיקדונות של אנשים פרטיים
877.2	889.4	880.2	פיקדונות של גופים מוסדיים
1,921.0	2,280.3	1,783.5	פיקדונות של תאגידים ואחרים
ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד			
תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח			
6,671.2	5,980.8	7,005.3	עד 1
4,322.3	3,726.9	4,644.5	מעל 1 עד 5
522.4	439.4	541.4	מעל 5 עד 10
1,149.0	1,250.4	1,082.0	מעל 10 עד 50
367.2	275.1	250.1	מעל 50 עד 100
1,234.7	1,529.8	1,254.5	מעל 100 עד 380
14,266.8	13,202.4	14,777.8	סה"כ

⁽¹⁾ נכון ליום 31 במרץ 2023, 34.1% מסך יתרת פיקדונות הציבור הם פיקדונות עם אופציה למשיכה מוקדמת (זמינים למשיכה) בהתראה של 7/35/60 ימים.

ביאור 9 – זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2022	2023	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022
	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	
עלות שירות	0.7	0.9	3.1
עלות ריבית	0.9	0.6	3.0
עלויות אחרות	-	-	-
תשואה חזויה על נכסי תכנית	(0.8)	(0.6)	(2.7)
הפחתה של סכומים שלא הוכרו: הפסד (רווח) אקטוארי נטו ⁽²⁾	-	0.2	(0.4)
סך עלות ההטבה, נטו	0.8	1.1	3.0

2. הפקדות

	הפקדות בפועל		
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		תחזית 2023
	2022	2023	
	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
הפקדות	0.7	0.8	3.0

ביאור 10 - הלימות הון, מיטף ונדילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתוני המאחד

	ליום 31 במרץ	
	2022	2023
	ליום 31 בדצמבר 2022	
	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	1,255.7	1,137.8
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	347.1	370.1
סך הכל הון כולל	1,602.8	1,507.9
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	10,833.2	9,955.2
סיכונים שוק	31.9	24.9
סיכון תפעולי	1,128.4	1,147.4
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	11,993.5	12,338.9
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.5%	10.4%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.4%	13.2%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	9.5%	9.6%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	12.5%	12.5%
ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון		
1. הון עצמי רובד 1		
הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,221.2	1,142.8
הבדלים בין הון עצמי המיוחס לבעלי המניות לבין הון עצמי רובד 1 - זכויות שאינן מקנות שליטה	34.8	36.7
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	1,256.0	1,281.9
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
אחר	(0.3)	(1.3)
מיסים נדחים לקבל	-	(4.1)
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1	(0.3)	(1.3)
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	1,255.7	1,280.6
2. הון רובד 2		
הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים	202.1	256.6
הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים	145.0	147.2
סך הון רובד 2, לפני ניכויים	347.1	370.1
ניכויים - הון רובד 2	-	-
סך הכל הון רובד 2	347.1	370.1

* לא כולל מיסים נדחים מהפרשי עיתוי

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונדילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

- (2) ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. במסגרת החוזר הובהר כי לאור הניסיון שנצבר והלקחים שהופקו מהתמודדות המערכת הבנקאית עם השפעות משבר הקורונה, עלה הצורך לעדכן את הוראת השעה. החל מיום 1 בינואר 2022 יפוג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר.
- (3) נתונים ליום 31 בדצמבר 2022 כוללים התאמות בגין השפעת יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים.
- (4) יעד יחס הלימות ההון, החל מיום 31 בדצמבר 2022, ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון 10.0% מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה 0.15% יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% ושולי הביטחון ליעד זה 0.25%.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מצעריים	היחס המצערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס המצערי הנדרש בין 31.03.20 עד 31.12.21	היחס המצערי הנדרש מיום 1.1.2022 עד 31.12.2023:
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין:
			• יחס ההון של הבנק ביום 31.12.21.
יחס הון כולל (*)	12.5%	11.5%	• יחס ההון המצערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
תוספת בגין הלוואות	1% מיתרת הלוואות לדיר במועד הדיווח	1% מיתרת הלוואות לדיר במועד הדיווח	1% מיתרת הלוואות לדיר וזאת למעט (**):
לדיר לחישוב יחס הון עצמי רובד 1 בלבד (*)		• הלוואות לרכישות דירת מגורים שהועמדו בתקופה שבין 19.03.20 ועד ליום 30.09.21.	• הלוואות לדיר לכל מטרה שניתנו החל מיום 19.03.2020.

(*) ביום 6 באוקטובר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 – מגבלות למתן הלוואות לדיר ובו בוצעה הבהרה לפיה דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיר מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל.

(**) יתרת הלוואות שניתנו במהלך התקופה כ- 3.4 מיליארדי ש"ח.

ביום 22 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון בגין מלאי הלוואות הקיים אצלו ביום התחילה, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

נכון ליום 31 במרץ 2023 העלייה בנכסי הסיכון עומדת על כ-44.2 מיליוני ש"ח, ההשפעה על יחס הון רובד 1 היא ירידה של כ-0.04% וההשפעה על יחס ההון הכולל היא ירידה של כ-0.05%.

להערכת הבנק יישום העדכון צפוי להביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.03% וכ-0.04% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-88.4 מיליוני ש"ח, אשר יפרסו בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

ביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים, חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 ו-313 וזאת בעקבות הכניסה לתוקף של הוראה A203 המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. הוראה 203 בדבר "סיכון אשראי – גישה סטנדרטית" עודכנה כך שהושמטו סעיפים שנכללו במסגרת נספח ג' להוראה אשר הסדירו את הגישות הישנות לחישוב החשיפה הנובעת מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ומעסקאות מול צדדים נגדיים מרכזיים.

הוראה 218 בדבר "יחס המינוף" עודכנה כך ששיטת SA-CCR תיושם במלואה למטרות יחס המינוף. בחוזר הובהר כי בכוונת הפיקוח על הבנקים לאמץ בעתיד את הנחיות באזל 3 ליחס המינוף, ובמועד זה יושלמו ההתאמות לחישוב סכום החשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

לעדכון ההוראות כאמור לעיל לא הייתה השפעה מהותית על יחסי ההון ויחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 31 במרץ 2023.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ	
	2022	2023
10.5%	10.4%	10.4%
-	-	-
10.5%	10.4%	10.4%

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר (2)(1)

השפעת הוראות המעבר

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299
2. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)⁽¹⁾
מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ	
	2022	2023
202%	219%	218%
100%	100%	100%

יחס כיסוי הנזילות

יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ	
	2022	2023
1,255.7	1,137.8	1,280.6
19,780.9	18,377.9	20,963.4
6.3%	6.2%	6.1%
4.5%	4.5%	4.5%

הון רובד 1

סך החשיפות

יחס המינוף

יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) ביום 1 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5 בבנקים הגדולים (לעומת 6 טרם הוראת השעה) ול-4.5 בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5 טרם הוראת השעה). עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם.

דרישת יחס המינוף החלות על הבנק:

תאריך בנקאי	היחס המזערי הנדרש ביום 30.09.2020	היחס המזערי הנדרש בין 31.12.2021 עד 31.12.2023	היחס המזערי הנדרש מיום 01.01.2024 עד 30.06.2024
בינוני וקטן	5%	4.5%	הנמוך מבין:
			• יחס המינוף של התאגיד ביום 31.12.23.
			• יחס המינוף המזערי של התאגיד טרם תקופת הוראת השעה.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

(2) מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו – NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס כיסוי יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון על הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות. בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

4. דיבידנדים

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"). בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן בנסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד. מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

ביום 20 במרץ, 2023 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בסך כולל של 13.9 מ' ש"ח לבעלי מניותיו על בסיס יתרת עודפי הבנק בהתאם לדוחות הכספיים לשנת 2022 (0.197 ש"ח לכל מניה רגילה בת 1 ש"ח ע.נ.).

חלוקת דיבידנדים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2022	2023
דיבידנדים שהוכרזו ושולמו	-	-
דיבידנדים שהוכרזו וטרם שולמו ליום הדוח	-	13.9

א. תביעות משפטיות

1. הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
2. ביום 17 בנובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שכיחנו כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל פיננסים בטוחה, בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל פיננסים בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל פיננסים בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישית מוערך בכ-19 אלפי ש"ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית.
- ביום 8 בינואר, 2017 ניתנה החלטה בבקשת האישור (להלן: "ההחלטה") המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל פיננסים בטוחה, ודוחה את הבקשה בנוגע לדירקטורים. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו כלל פיננסים בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, בלי שהתקבל אישורו מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. במהלך הרבעון הרביעי הצדדים חתמו על הסכם פשרה שאושר ביום 18 במאי, 2023 ע"י ביהמ"ש. במסגרת הסכם הרכישה של כלל פיננסים בטוחה ע"י הבנק, ניתנה לבנק התחייבות לשיפוי על-ידי כלל פיננסים בע"מ. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכויי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים בניכוי השיפוי הינה נאותה.
3. ביום 28 בדצמבר, 2020 הומצאה לבנק בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד הבנק וששה בנקים נוספים, בטענה שהבנקים פעלו בניגוד להוראות חוק נתוני אשראי ותקנותיו, בעת שדיווחו על לקוחות מסוימים שלא בהתאם לאופן שנדרש לדווח לפי החוק האמור.
- לטענת המבקשים, הדיווחים השגויים הביאו ליצירת חיווי שלילי בדוחות האשראי של הלקוחות, באופן שגרם להם לנזקים שונים, כגון: חוסר היכולת לקבל אשראי. עילות התביעה הן - רשלנות, פגיעה באוטונומיה, הוצאת שם רע, ופגיעה בפרטיות. הסעדים הנתבעים הם סעד הצהרתי, צו עשה וסעד כספי, וסכום התביעה המשוער הוא מעל 2.5 מיליוני ש"ח. ביום 9 במרץ 2023 אישר בית המשפט את הסכם הפשרה שנחתם בין הצדדים, אשר במסגרתו צפוי הבנק לשלם שכ"ט עו"ד וגמול לתובע הייצוגי בהיקף לא מהותי. הפרשה מתאימה נעשתה בספרי הבנק.
4. ביום 23 בפברואר, 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה לבית המשפט השלום בחיפה, כנגד הבנק בטענה כי הבנק גובה שלא כדין עמלת התראת עו"ד בגין מכתב התראה שנשלח ללקוח ע"י עו"ד פנימי, וכן, שבנסיבות המקרה, כלל לא היה צריך לשלוח מכתב כזה ללקוח (המבקש). הבנק הגיש תגובה מטעמו לבקשה לאישור התובענה הייצוגית והתיק נקבע לדיון מקדמי בדצמבר 2023. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, קלושים סיכויי תביעה להתקבל.
5. נכון ליום 31 במרץ 2023, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בפרק זה.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

א. פעילות מכירת תיקי אשראי בתקופת הדוח:

יתרה ליום 31	יתרה ליום 31 במרץ	
	2022	2023
הערך בספרים של האשראי שנמכר ליום המכירה	-	498.8
תמורה שהתקבלה במזומן	-	512.9
סך הכול רווח ממכירת אשראי בתקופה	-	14.1
יתרת ההלוואות שנמכרו אשר מנוהלות על ידי הבנק	-	2,585.1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	1,216.9	1,282.8
	65.9	
	2,187.2	

היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 31 במרץ 2023 כ-2,585.1 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים [ראה ביאור 14](#).

ב. התחייבויות להשקעה בקרנות חוב פרטיות

יתרה ליום 31 במרץ	
2022	2023
49.0	33.0
התחייבות להשקעה בקרנות חוב פרטיות	

(*) כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות שלו, הבנק משקיע מעת לעת כספים בקרנות הון וחוב פרטיות של מנהלים מובילים בישראל ובחו"ל, בהתאם למדיניות שאושרה בדירקטוריון לעניין זה. ההשקעה מפוזרת על פני מגוון של תעשיות, מיקומים גיאוגרפיים ומנהלי השקעות. ברוב הקרנות קיימת תקופת השקעה של מספר שנים, על פניה קורא מנהל הקרן ליתרת כספי ההתחייבות.

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2022			31 במרץ 2022			31 במרץ 2023		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
חוזי ריבית								
-	79.8	79.8	-	59.6	59.6	-	196.2	196.2
חוזי Forward-Futures								
200.0	-	200.0	-	300.0	300.0	200.0	-	200.0
⁽³⁾ Swaps								
279.8	79.8	200.0	359.6	59.6	300.0	396.2	196.2	200.0
סה"כ⁽²⁾								
חוזי מטבע חוץ								
71.7	111.7	58.0	-	195.2	195.2	184.8	113.1	71.7
⁽³⁾ Forward-Futures								
-	3.4	-	22.5	22.5	-	10.4	10.4	-
אופציות שנכתבו								
-	3.4	-	22.5	22.5	-	10.4	10.4	-
אופציות שנקנו								
71.7	118.5	58.0	240.2	45.0	195.2	205.6	133.9	71.7
סה"כ								
חוזי בדין מניות								
-	244.6	-	488.6	488.6	-	637.1	637.1	-
אופציות שנכתבו								
-	244.6	-	488.6	488.6	-	637.1	637.1	-
אופציות שנקנו ⁽⁴⁾								
-	489.2	-	977.2	977.2	-	1,274.2	1,274.2	-
סה"כ								
חוזי אשראי								
43.2	-	43.6	46.6	-	46.6	43.2	-	43.2
הבנק מוטב								
43.2	-	43.6	46.6	-	46.6	43.2	-	43.2
סה"כ								
314.9	687.5	301.6	1,623.6	1,081.8	541.8	1,919.2	1,604.3	989.1
סה"כ סכום נקוב								

⁽¹⁾ מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 0.0, 0.0 ו-0.0 מיליוני ש"ח לימים 31.03.23, 31.03.22 ו-31.12.22 בהתאמה.

⁽²⁾ מזה: חוזי החלפת שקל-מדד לימים 31.03.23, 31.03.22 ו-31.12.22 בסך 200.0, 300.0 ו-200.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽³⁾ מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט לימים 31.03.23, 31.03.22 ו-31.12.22 בסך 14.8, 75.0 ו-6.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁴⁾ מזה: נסחרים בבורסה לימים 31.03.23, 31.03.22 ו-31.12.22 בסך 636.9, 484.3 ו-206.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2023						
(בלתי מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
נגזרים שאינם			נגזרים שאינם			
סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	
6.0	0.2	5.8	-	-	-	חוזי ריבית
0.8	0.2	0.6	7.7	0.1	7.6	חוזי מטבע חוץ
4.2	0.3	3.9	0.3	0.3	-	חוזי בגין מניות
1.1	-	1.1	-	-	-	חוזי אשראי
12.1	0.7	11.4	8.0	0.4	7.6	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ^(א)
1.1	-	1.1	-	-	-	סכומים שקודצו במאזן
11.0	0.7	10.3	8.0	0.4	7.6	יתרה מאזנית

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2022						
(בלתי מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
נגזרים שאינם			נגזרים שאינם			
סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	
3.7	-	3.7	0.8	0.8	-	חוזי ריבית
3.1	0.1	3.0	1.0	0.9	0.1	חוזי מטבע חוץ
2.2	2.2	-	2.2	2.2	-	חוזי בגין מניות
0.4	-	0.4	-	-	-	חוזי אשראי
9.4	2.3	7.1	4.0	3.9	0.1	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽⁹⁾
0.4	-	0.4	-	-	-	סכומים שקודצו במאזן
9.0	2.3	6.7	4.0	3.9	0.1	יתרה מאזנית

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2022						
(מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
נגזרים שאינם			נגזרים שאינם			
סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	
4.9	-	4.9	2.9	2.9	-	חוזי ריבית
0.2	-	0.2	2.7	-	2.7	חוזי מטבע חוץ
4.4	0.5	3.9	0.5	0.5	-	חוזי בגין מניות
0.1	-	0.1	-	-	-	חוזי אשראי
9.6	0.5	9.1	6.1	3.4	2.7	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽⁹⁾
0.1	-	0.1	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
9.5	0.5	9.0	6.1	3.4	2.7	יתרה מאזנית

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכויי אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 31 במרץ 2023							
(בלתי מבוקר)							
ממשלות							
סוֹה"כ	אחרים	גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
8.0	-	-	-	-	7.6	0.4	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
8.0	-	-	-	-	7.6	0.4	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.2	-	-	-	-	(7.6)	15.8	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
16.2	-	-	-	-	-	16.2	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
12.1	5.0	-	-	-	6.7	0.4	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
12.1	5.0	-	-	-	6.7	0.4	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2022							
(בלתי מבוקר)							
ממשלות							
סוה"כ	אחרים	גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
4.0	-	-	-	1.1	0.9	2.0	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
4.0	-	-	-	1.1	0.9	2.0	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
13.9	-	-	-	(1.1)	(0.9)	15.9	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
17.9	-	-	-	-	-	17.9	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
9.4	0.4	-	-	-	6.7	2.3	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
2.9	-	-	-	-	2.9	-	ביטחון במזומן ששועבד
6.5	0.4	-	-	-	3.8	2.3	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2022						
(מבוקר)						
סך	אחרים	מוסדיים	ממשלות		דילרים / ברוקים	בורסות
			ובנקים	מרכזיים		
6.1	-	-	-	-	5.6	0.5
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
-	-	-	-	-	-	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
6.1	-	-	-	-	5.6	0.5
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים						
10.2	-	-	-	-	(5.6)	15.8
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
16.3	-	-	-	-	-	16.3
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
9.5	4.0	-	-	-	5.0	0.5
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
-	-	-	-	-	-	-
ביטחון במזומן ששועבד						
9.5	4.0	-	-	-	5.0	0.5
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

ג. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 31 במרץ 2023				
מעל 3 חודשים ועד				
עד 3 חודשים	שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל
(בלתי מבוקר)				
-	200.0	-	-	200.0
חוזי ריבית (שקל-מדד)				
196.2	-	-	-	196.2
חוזי ריבית (אחר)				
204.4	1.2	-	-	205.6
חוזי מטבע חוץ				
1,273.9	0.2	0.1	-	1,274.2
חוזים בגין מניות				
-	-	-	43.2	43.2
חוזי אשראי				
1,674.5	201.4	0.1	43.2	1,919.2
סך הכל				
ליום 31 במרץ 2022				
(בלתי מבוקר)				
1,185.4	103.4	288.2	46.6	1,623.6
סך הכל				
ליום 31 בדצמבר 2022				
(מבוקר)				
651.5	143.8	150.2	43.6	989.1
סך הכל				

⁽¹⁾ ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלוואה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלוואה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלוואה.

⁽²⁾ מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 31.03.2023, 31.12.2022 ו-31.03.2023 בסך 8.0 מיליוני ש"ח, 4.0 מיליוני ש"ח ו-6.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

⁽³⁾ כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

1. הגדרות

- (1) אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדירור ואחר".
- (2) מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- (3) משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- (4) עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- (5) מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- (6) עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.
- (7) עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- (8) עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
- (9) עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
- (10) מגזר ניהול פיננסי - יכולול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאלה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים, נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
- (11) נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.

2. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

- הכנסות ריבית, נטו** - מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי). וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפיקדון).
- הכנסות שאינן מריבית** - הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
- הוצאות בגין הפסדי אשראי** - ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
- הוצאות תפעוליות ואחרות** - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.
- מיסים על הכנסה** - המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
1. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- פעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 (בלתי מבוקר)							
מסקי בית ¹	עסקים						סה"כ מסקי בית
	מזה: הלוואות	בנקאות	עסקים קטנים	ביטניים	גופים	מבז ניהול	
לדיר	פרטית	זעירים	וגדולים ²	מוסדיים	פיננסי ³	סך הכל	
219.1	160.4	0.4	43.7	9.0	-	40.0	הכנסות ריבית מחיצוניים
63.6	-	16.4	3.5	5.2	9.7	37.6	הוצאות ריבית מחיצוניים
							הכנסות ריבית, נטו:
155.5	160.4	(16.0)	40.2	3.8	(9.7)	2.4	מחיצוניים
(47.4)	(109.4)	20.5	(16.8)	1.9	11.2	30.6	בינמגזרי
108.1	51.0	4.5	23.4	5.7	1.5	33.0	סך הכנסות ריבית, נטו
15.8	2.8	0.9	9.1	2.9	-	10.6	סך הכנסות שאינן מריבית
123.9	53.8	5.4	32.5	8.6	1.5	43.6	סך ההכנסות
16.0	(1.9)	-	0.8	1.2	-	(0.4)	הוצאות (הכנסות) בבין הפסדי אשראי
112.5	41.5	2.2	8.3	2.7	0.6	3.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
(4.6)	14.2	3.2	23.4	4.7	0.9	40.9	רווח (הפסד) לפני מיסים
(1.7)	5.1	1.0	8.3	1.8	0.3	14.6	הפרשה למיסים על הרווח
(2.9)	9.1	2.2	15.1	2.9	0.6	26.3	רווח (הפסד) לאחר מיסים
(2.9)	9.1	2.2	15.1	2.9	0.6	26.3	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנת שליטה
(1.6)	-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנת שליטה
(4.5)	9.1	2.2	15.1	2.9	0.6	26.3	המיוחס לבעלי מניות הבנק
							מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:
68.5	21.6	1.4	4.6	1.4	0.3	2.1	הוצאות ישירות
44.0	19.9	0.8	3.7	1.3	0.3	1.0	הוצאות עקיפות
25.4	22.0	2.6	17.5	3.9	0.8	27.0	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
11,328.0	9,505.0	17.7	2,185.4	641.0	-	5,755.4	יתרה ממוצעת של נכסים
11,328.0	9,505.0	17.7	2,185.4	641.0	-	257.1	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
11,342.5	9,679.9	13.7	2,428.9	524.7	-	237.8	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
114.2	112.5	-	16.5	-	-	2.3	יתרת חובות פגומים
10.9	-	-	2.4	-	-	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
9,384.4	-	2,611.8	898.9	939.7	906.3	3,874.7	יתרה ממוצעת של התחייבויות
9,384.4	-	2,611.8	898.9	939.7	906.3	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
9,470.8	-	2,643.4	905.6	877.9	880.1	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
7,525.1	5,810.4	35.0	2,726.6	619.8	3.6	1,094.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
7,552.2	5,806.8	39.3	2,953.4	726.8	7.0	1,060.2	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
1,740.9	288.2	1,138.4	354.7	403.7	98.5	2,552.7	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
							פיצול הכנסות ריבית נטו:
81.9	48.1	0.1	15.9	2.9	-	4.1	מרווח מפעילות מתן אשראי
19.4	-	4.1	5.9	2.4	1.5	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
6.8	2.9	0.3	1.6	0.4	-	28.9	אחר
108.1	51	4.5	23.4	5.7	1.5	33.0	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
1. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- פעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022 (בלתי מבוקר)							
סך הכל	מגזר ניהול פיננסי ^{*)}	גופים מוסדיים	משקי בית ^{*)}				
			עסקים ביטוניים ובדולים ^{*)}	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: הלואות לדיור	סה"כ משקי בית
188.0	8.1	-	2.7	15.3	-	126.2	161.9
60.5	28.4	0.3	0.5	1.8	5.5	-	24.0
הכנסות ריבית מחיצוניים							
הוצאות (הכנסות) ריבית מחיצוניים							
הכנסות ריבית, נטו:							
127.5	(20.3)	(0.3)	2.2	13.5	(5.5)	126.2	137.9
-	46.6	1.1	0.6	(1.8)	7.0	(77.9)	(53.5)
מחיצוניים							
בינמגזרי							
127.5	26.3	0.8	2.8	11.7	1.5	48.3	84.4
סך הכנסות ריבית, נטו							
23.7	(3.6)	-	2.9	8.9	0.9	4.6	14.6
סך הכנסות שאינן מריבית							
151.2	22.7	0.8	5.7	20.6	2.4	52.9	99.0
סך ההכנסות							
14.6	3.3	-	0.1	0.8	0.2	1.2	10.2
108.8	2.8	0.6	2.1	7.4	2.0	33.2	93.9
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות ואחרות							
27.8	16.6	0.2	3.5	12.4	0.2	18.5	(5.1)
רווח (הפסד) לפני מיסים							
10.0	6.1	0.1	1.3	4.3	0.1	6.5	(1.9)
הפרשה למיסים על הרווח							
17.8	10.5	0.1	2.2	8.1	0.1	12.0	(3.2)
רווח נקי (הפסד)							
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
58.6	2.1	0.2	1.0	3.9	1.0	16.2	50.4
הוצאות ישירות							
50.2	0.7	0.4	1.1	3.5	1.0	17.0	43.5
הוצאות עקיפות							
50.7	11.2	0.5	3.0	10.2	1.0	22.9	24.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות							
16,571.5	4,036.3	-	308.7	1,644.2	4.7	8,846.1	10,577.6
יתרה ממוצעת של נכסים							
12,729.2	194.0	-	308.7	1,644.2	4.7	8,846.1	10,577.6
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור							
13,316.9	200.7	-	274.4	1,576.7	7.9	9,804.6	11,257.2
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח							
129.8	2.6	-	-	7.2	-	118.4	120.0
יתרת חובות לא צוברים							
6.2	-	-	-	1.6	-	-	4.6
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום							
15,396.4	2,525.5	730.0	1,152.7	973.7	2,285.4	-	7,729.1
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
12,870.9	-	730.0	1,152.7	973.7	2,285.4	-	7,729.1
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור							
13,202.4	-	889.4	1,412.9	867.4	2,321.5	-	7,711.2
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח							
10,723.2	968.1	4.6	641.2	1,782.6	25.3	5,592.6	7,301.4
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
10,980.3	843.6	5.7	628.8	1,940.1	34.9	5,784.2	7,527.2
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח							
4,764.0	1,183.5	101.8	410.0	157.1	977.8	342.7	1,933.8
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול							
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
92.4	3.3	-	2.0	11.3	-	45.7	75.8
מרווח מפעילות מתן אשראי							
8.6	-	0.8	0.8	0.3	1.5	-	5.2
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות							
26.5	23.0	-	-	0.1	-	2.6	3.4
אחר							
127.5	26.3	0.8	2.8	11.7	1.5	48.3	84.4
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

הערות בסוף חלק 4.

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)								
(4)	סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים ובזולים ^א	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי ^א	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	740.5	559.9	-	97.6	15.8	-	52.8	906.7
הוצאות ריבית מחיצוניים	113.2	-	24.9	7.9	4.5	10.4	150.6	311.5
הכנסות ריבית, נטו:								
מחיצוניים	627.3	559.9	(24.9)	89.7	11.3	(10.4)	(97.8)	595.2
בינמגזרי	(260.5)	(360.0)	31.9	(26.3)	3.2	12.5	239.2	-
סך ההכנסות ריבית, נטו	366.8	199.9	7.0	63.4	14.5	2.1	141.4	595.2
סך ההכנסות שאינן מריבית	63.1	18.4	4.1	33.1	10.0	-	114.4	224.7
סך ההכנסות	429.9	218.3	11.1	96.5	24.5	2.1	255.8	819.9
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	66.0	9.1	-	3.2	0.6	-	9.0	78.8
הוצאות תפעוליות ואחרות	424.3	154.1	8.3	30.1	9.4	2.2	15.7	490.0
רווח (הפסד) לפני מיסים	(60.4)	55.1	2.8	63.2	14.5	(0.1)	231.1	251.1
הפרשה למיסים על הרווח	(21.0)	19.3	1.2	22.1	5.0	-	79.9	87.2
רווח (הפסד) לאחר מיסים	(39.4)	35.8	1.6	41.1	9.5	(0.1)	151.2	163.9
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(39.4)	35.8	1.6	41.1	9.5	(0.1)	151.2	163.9
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	0.5	-	-	-	-	-	-	0.5
המיוחס לבעלי מניות הבנק	(39.9)	35.8	1.6	41.1	9.5	(0.1)	151.2	163.4
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
הוצאות ישירות	230.3	69.7	4.9	15.5	4.6	1.1	9.9	266.3
הוצאות עקיפות	194.0	84.4	3.4	14.6	4.9	1.1	5.8	223.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	86.7	90.6	3.6	59.6	12.6	1.0	154.9	309.4
יתרה ממוצעת של נכסים	10,988.2	9,399.9	6.8	1,844.9	367.0	-	4,571.3	17,778.3
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	10,988.2	9,399.9	6.8	1,844.9	367.0	-	257.1	13,464.0
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	11,247.2	9,718.6	13.7	2,253.6	434.7	-	268.9	14,218.1
יתרת חובות פגומים	117.5	116.0	-	15.2	-	-	1.4	134.1
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	8.6	-	-	2.8	-	-	-	11.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות	8,136.2	-	2,381.1	916.6	1,137.2	878.0	3,124.5	16,573.6
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	8,136.2	-	2,381.1	916.6	1,137.2	878.0	-	13,449.1
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	8,944.3	-	2,524.3	881.2	1,039.8	877.2	-	14,266.8
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	7,335.0	5,664.9	22.4	1,952.7	592.3	3.4	1,068.6	10,973.8
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	7,497.9	5,813.9	30.6	2,822.3	513.1	0.1	1,129.5	11,993.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	1,880.3	321.7	1,142.7	285.2	405.6	101.5	1,641.3	5,456.6
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
מרווח מפעילות מתן אשראי	314.5	185.0	-	52.0	8.5	-	9.7	384.7
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	31.8	-	7.0	9.1	5.4	2.1	-	55.4
אחר	20.5	14.9	-	2.3	0.6	-	131.7	155.1
סך הכל ההכנסות ריבית, נטו	366.8	199.9	7.0	63.4	14.5	2.1	141.4	595.2

הערות בסוף חלק 4.

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023						
(בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	למכירה	סך הכל	אשראי לציבור			בנקים ממשלות ואג"ח זמין
			מסחרי	לדיר	פרטי אחר	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
162.3	-	162.3	93.7	49.0	19.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
17.6	-	17.6	17.9	(1.9)	1.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(17.1)	-	(17.1)	(16.4)	-	(0.7)	מחיקות חשבונאיות
4.5	-	4.5	4.5	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(12.6)	-	(12.6)	(11.9)	-	(0.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
167.3	-	167.3	99.7	47.1	20.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2023 (*)
1.7	-	1.7	0.6	0.9	0.2	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ , ועל חובות ⁽²⁾ בניגים היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
4,181.0	1,526.9	2,654.1	-	29.3	2,624.8	שנבדקו על בסיס פרטני
11,893.5	-	11,893.5	1,585.8	9,650.6	657.1	שנבדקו על בסיס קבוצתי
16,074.5	1,526.9	14,547.6	1,585.8	9,679.9	3,281.9	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
2.7	-	2.7	-	1.5	1.2	שנבדקו על בסיס פרטני
162.9	-	162.9	99.1	44.7	19.1	שנבדקו על בסיס קבוצתי
165.6	-	165.6	99.1	46.2	20.3	סך ההפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022						
(בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים ממשלות ואג"ח זמין למכירה	סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
116.6	-	116.6	49.1	55.8	11.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
(8.3)	-	(8.3)	12.7	(16.0)	(5.0)	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽²⁾
14.6	-	14.6	9.1	1.2	4.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(7.8)	-	(7.8)	(7.3)	-	(0.5)	מחיקות חשבונאיות
4.1	-	4.1	4.0	-	0.1	בביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(3.7)	-	(3.7)	(3.3)	-	(0.4)	מחיקות חשבונאיות נטו
119.2	-	119.2	67.6	41.0	10.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2022^(*)
2.6	-	2.6	1.0	1.1	0.5	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽²⁾ בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
2,634.4	972.0	1,662.4	-	32.7	1,629.7	שנבדקו על בסיס פרטי
11,654.5	-	11,654.5	1,293.7	9,771.9	588.9	שנבדקו על בסיס קבוצתי
14,288.9	972.0	13,316.9	1,293.7	9,804.6	2,218.6	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
3.3	-	3.3	-	3.2	0.1	שנבדקו על בסיס פרטי
113.3	-	113.3	66.6	36.7	10.0	שנבדקו על בסיס קבוצתי
116.6	-	116.6	66.6	39.9	10.1	סך ההפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(3) החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לפרטים נוספים אודות השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ראה ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
(מבוקר)						
סך הכל	בנקים ממשלות ואג"ח זמין למכירה	סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחר	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
116.6	-	116.6	49.1	55.8	11.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(8.3)	-	(8.3)	12.7	(16.0)	(5.0)	התאמה ליתרת פתיחה בשל היישום לראשונה ⁽³⁾
78.8	-	78.8	56.8	9.2	12.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(41.7)	-	(41.7)	(40.3)	-	(14)	מחיקות חשבונאיות
16.9	-	16.9	15.4	-	1.5	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(24.8)	-	(24.8)	(24.9)	-	0.1	מחיקות חשבונאיות נטו
162.3	-	162.3	93.7	49.0	19.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)
1.7	-	1.7	0.5	0.9	0.3	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽²⁾ בניגים היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
3,138.3	960.5	2,177.8	-	31.3	2,146.5	שנבדקו על בסיס פרטי
12,040.3	-	12,040.3	1,542.2	9,687.3	810.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי
15,178.6	960.5	14,218.1	1,542.2	9,718.6	2,957.3	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
5.4	-	5.4	-	4.4	1.0	שנבדקו על בסיס פרטי
155.2	-	155.2	93.2	43.7	18.3	שנבדקו על בסיס קבוצתי
160.6	-	160.6	93.2	48.1	19.3	סך ההפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(3) החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לפרטים נוספים אודות השפעת היישום לראשונה

של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ראה ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 במרץ 2023 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(*)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(*)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(*)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי						
-	0.1	1,192.0	6.3	0.1	1,185.6	בינוי ונדל"ן- בינוי
0.8	2.3	1,297.8	10.2	2.3	1,285.3	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	543.8	2.3	4.0	537.5	שירותים פיננסים
-	-	248.3	-	-	248.3	מסחרי- אחר
0.8	2.4	3,281.9	18.8	6.4	3,256.7	סך הכל מסחרי
21.0	-	9,679.9	112.5	-	9,567.4	אנשים פרטים - הלוואות לדירור
6.9	10.9	1,585.8	1.7	20.3	1,563.8	אנשים פרטיים - אחר
28.7	13.3	14,547.6	133.0	26.7	14,387.9	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
ליום 31 במרץ 2022 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(*)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(*)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(*)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי						
-	0.1	945.4	5.9	0.1	939.4	בינוי ונדל"ן- בינוי
10.8	1.5	781.2	1.3	1.6	778.3	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן ^(*)
-	-	284.8	2.6	-	282.2	שירותים פיננסים
-	-	207.2	-	-	207.2	מסחרי- אחר ^(*)
10.8	1.6	2,218.6	9.8	1.7	2,207.1	סך הכל מסחרי
15.0	-	9,804.6	118.4	-	9,686.2	אנשים פרטים - הלוואות לדירור
6.3	4.6	1,293.7	1.6	12.8	1,279.3	אנשים פרטיים - אחר
32.1	6.2	13,316.9	129.8	14.5	13,172.6	סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל

^(*) סווג מחדש.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(א)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ב)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ג)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	פעילות לזיום בישראל
ציבור מסחרי						
-	0.1	1,108.3	5.3	0.1	1,102.9	בינוי ונדל"ן- בינוי
1.7	2.7	1,031.7	9.9	2.7	1,019.1	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן ^(ד)
-	-	608.7	1.4	5.1	602.2	שירותים פיננסיים
-	-	208.6	-	-	208.6	מסחרי- אחר ^(ד)
1.7	2.8	2,957.3	16.6	7.9	2,932.8	סך הכל מסחרי
19.3	-	9,718.6	116.0	-	9,602.6	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
6.5	8.6	1,542.2	1.5	18.0	1,522.7	אנשים פרטיים - אחר
27.5	11.4	14,218.1	134.1	25.9	14,058.1	סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל

^(א) סווג מחדש:

(1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 עד 89 ימים ליום 31 במרץ 2023, 31 במרץ 2022 ו- 31 בדצמבר 2022, בסך של 7.3, 3.2 ו- 6.7 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים, בהתאמה.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

31 במרץ 2023							
(בלתי מבוקר)							
ציבור- מסחרי	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב						
	יתרת חוב רשומה של הלוואות	מתחדשות	קודם	2019	2020	2021	2022
סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ
ביטי ונדל"ן- סה"כ	756.4	1,033.2	274.8	137.6	117.7	170.1	2,489.8
אשראי בדירוג ביצוע	756.4	1,033.2	254.3	136.0	117.7	167.9	2,465.5
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	5.4	-	-	-	5.4
אשראי בעייתי צובר	-	-	-	0.2	-	2.2	2.4
אשראי שאינו צובר	-	-	15.1	1.4	-	-	16.5
מסחרי- אחר- סה"כ	90.5	380.4	42.5	51.5	35.2	11.4	792.1
אשראי בדירוג ביצוע	90.5	376.0	42.5	50.3	34.5	11.4	785.8
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	-	-	-	-	-
אשראי בעייתי צובר	-	2.5	-	1.0	0.5	-	4.0
אשראי שאינו צובר	-	1.9	-	0.2	0.2	-	2.3
אנשים פרטיים- הלוואות לדיר- סה"כ	610.7	2,802.3	2,323.0	987.2	663.0	2,293.7	9,679.9
LTV עד 60%	457.0	1,986.2	1,425.3	553.3	425.7	1,527.1	6,374.6
LTV מעל 60% ועד 75%	125.6	762.7	851.0	378.7	219.6	612.4	2,950.0
LTV מעל 75%	28.1	53.4	46.7	55.2	17.7	154.2	355.3
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	610.7	2,773.2	2,319.2	980.4	651.4	2,211.5	9,546.4
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	-	-	-	-	-	-	-
בפיגור של 30 ימים או יותר	-	-	1.0	0.5	3.4	16.1	21.0
אשראי שאינו צובר	-	29.1	2.8	6.3	8.2	66.1	112.5
אנשים פרטיים- אחר- סה"כ	220.1	761.0	269.6	176.7	80.3	44.8	1,585.8
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	210.5	695.1	241.7	155.4	75.6	42.0	1,453.6
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	8.2	55.5	24.0	17.5	3.8	1.2	110.2
בפיגור 30-89 יום	0.5	3.7	1.3	2.0	0.5	1.4	9.4
בפיגור של 90 ימים או יותר	0.5	6.6	2.2	1.2	0.3	0.1	10.9
אשראי שאינו צובר	0.4	0.1	0.4	0.6	0.1	0.1	1.7
סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל	1,677.7	4,976.9	2,909.9	1,353.0	896.2	2,520.0	14,547.6

(*) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי (המשך)

31 במרץ 2022							
(בלתי מבוקר)							
ציבור- מסחרי	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב						
	יתרת חוב רשומה של הלוואות	מתחדשות	קודם	2018	2019	2020	2021
2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
ביטי ונדל"ן סה"כ (*)	472.9	722.7	235.3	128.4	47.6	119.7	1,726.6
אשראי בדירוג ביצוע	470.9	670.5	222.3	128.4	47.6	116.7	1,656.4
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	2.0	48.3	11.0	-	-	-	61.3
אשראי בעייתי צובר	-	-	-	-	-	1.7	1.7
אשראי שאינו צובר	-	3.9	2.0	-	-	1.3	7.2
מסחרי- אחר סה"כ (*)	176.9	69.1	75.6	55.9	-	31.2	492.0
אשראי בדירוג ביצוע	176.9	69.1	74.1	54.8	-	31.2	489.4
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	-	-	-	-	-
אשראי בעייתי צובר	-	-	-	-	-	-	-
אשראי שאינו צובר	-	-	1.5	1.1	-	-	2.6
אנשים פרטיים- הלוואות לדיר סה"כ	1,117.9	2,529.3	1,501.5	925.5	623.6	3,106.8	9,804.6
LTV עד 60%	797.3	1,956.8	1,062.3	738.9	492.9	1,927.5	6,975.7
LTV מעל 60% ועד 75%	280.6	457.4	385.9	154.3	111.5	1,129.6	2,519.3
LTV מעל 75% (*)	40.0	115.1	53.3	32.3	19.2	49.7	309.6
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	1,117.9	2,502.9	1,500.1	917.1	608.7	3,024.5	9,671.2
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	-	-	-	-	-	-	-
בפיגור של 30 ימים או יותר	-	-	0.5	0.2	2.9	11.4	15.0
אשראי שאינו צובר	-	26.4	0.9	8.2	12.0	70.9	118.4
אנשים פרטיים- אחר- סה"כ	257.9	460.2	295.4	145.4	52.7	42.0	1,293.7
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	252.2	429.7	282.0	137.5	48.2	37.7	1,227.4
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	3.0	27.9	7.6	6.3	3.4	3.7	51.9
בפיגור 30-89 יום	2.4	0.4	3.2	0.6	0.7	0.5	7.8
בפיגור של 90 ימים או יותר	0.2	2.1	1.9	0.4	0.3	0.1	5.0
אשראי שאינו צובר	0.1	0.1	0.7	0.6	0.1	-	1.6
סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל	2,025.6	3,781.3	2,107.8	1,255.2	723.9	3,299.7	13,316.9

(*) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

(**) סווג מחדש.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים

ליום 31 במרץ 2023 (בלתי מבוקר)					
פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגוד קיימת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגוד קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגוד קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן	6.3	0.9	-	6.3	6.3
מסחרי- אחר	12.5	1.4	-	12.5	12.5
סך הכל מסחרי	18.8	2.3	-	18.8	18.8
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	112.5	4.2	-	112.5	112.5
אנשים פרטיים - אחר	1.7	0.7	-	1.7	1.7
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	133.0	7.2	-	133.0	133.0
פעילות לווים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	133.0	7.2	-	133.0	133.0

^(*) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 4.1 מיליוני ש"ח

מזה:

נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	-
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון	16.9	2.2	-	16.9	16.9
נמדד על בסיס קבוצתי	116.1	5.0	-	116.1	116.1

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

ליום 31 במרץ 2022 (בלתי מבוקר)						
פעילות לזוים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	הכנסות ריבית שנרשמו	
ציבור מסחרי	-	-	7.2	7.2	-	
בינוי ונדל"ן	-	-	2.6	2.6	-	
מסחרי- אחר	-	-	9.8	9.8	-	
סך הכל מסחרי	-	-	122.1	118.4	0.2	
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	29.5	3.1	88.9	1.6	0.2	
אנשים פרטים - אחר	-	-	1.6	1.6	0.2	
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	29.5	3.1	100.3	129.8	0.2	
פעילות לזוים בחו"ל	-	-	-	-	-	
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	-	-	
סך הכל	29.5	3.1	100.3	129.8	0.2	

^(*) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 2.8 מיליוני ש"ח

מזה:

נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	-	
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון	29.5	3.1	-	29.5	-	
נמדד על בסיס קבוצתי	-	-	100.3	100.3	104.0	

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

⁽³⁾ הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

⁽⁴⁾ סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן	5.3	0.8	-	5.3	
מסחרי- אחר	11.3	0.8	-	11.3	
סך הכל מסחרי	16.6	1.6	-	16.6	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	116.0	5.9	-	116.0	
אנשים פרטיים - אחר	1.5	0.5	-	1.5	
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	134.1	8.0	-	134.1	
פעילות לווים בחו"ל	-	-	-	-	
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	-	
סך הכל	134.1	8.0	-	134.1	
^(*) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 2.8 מיליוני ש"ח					
מזה:	-	-	-	-	
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון	29.4	5.0	-	29.4	
נמדד על בסיס קבוצתי	104.7	3.0	-	104.7	

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

ב. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

יתרה ליום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	סך הכל	
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	
מסחרי- אחר	-	-	-	-	
סך הכל מסחרי	-	-	-	-	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾	8.0	-	1.1	5.3	14.4
אנשים פרטיים - אחר	1.7	-	-	2.5	4.2
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	9.7	-	1.1	7.8	18.6
פעילות לווים בחו"ל					
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	9.7	-	1.1	7.8	18.6
יתרה ליום 31 במרץ 2022					
(בלתי מבוקר)					
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾	9.4	-	2.0	5.8	17.2
אנשים פרטיים - אחר	1.6	-	-	3.7	5.3
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	11.0	-	2.0	9.5	22.5
פעילות לווים בחו"ל					
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	11.0	-	2.0	9.5	22.5

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ צובר הכנסות ריבית.

⁽³⁾ הוצב לראשונה לאור יישום הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעייתיים על הלוואות לדיור.

⁽⁴⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות ⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

ב. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					
(מבוקר)					
סך הכל	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
					ציבור מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי- אחר
-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
13.3	5.3	11	-	6.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽³⁾
4.4	2.9	-	-	1.5	אנשים פרטיים - אחר
17.7	8.2	11	-	8.4	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
17.7	8.2	11	-	8.4	סך הכל

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ צובר הכנסות ריבית.

⁽³⁾ הוצג לראשונה לאור יישום הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעייתיים על הלוואות לדיר.

⁽⁴⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

ב. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022		
(בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה		יתרת חוב רשומה			
מספר חוזים	לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	לפני ארגון מחדש
ציבור מסחרי					
-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן					
-	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר					
-	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי					
5.0	0.2	0.2	-	-	-
9.0	0.5	0.5	2.0	0.1	0.1
14.0	0.7	0.7	2.0	0.1	0.1

ארגונים מחדש שבוצעו ונשלחו ⁽²⁾			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022	
(בלתי מבוקר)			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן			
-	-	-	-
מסחרי- אחר			
-	-	-	-
סך הכל מסחרי			
-	-	-	-
אנשים פרטים - הלוואות לדירור			
-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר			
-	1.0	0.1	-
סך הכל אשראי לציבור -פעילות בישראל			
-	-	-	0.1

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.

⁽²⁾ חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

⁽³⁾ סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

ליום 31 במרץ 2023							
(בלתי מבוקר)							
אינו בפיגור של 90 יום או יותר	בפיגור של 90 עד 180 ימים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 7 שנים	סה"כ
15.1	2.3	-	1.4	-	-	-	18.8
29.3	32.9	23.1	16.1	4.5	1.6	5.0	112.5
1.7	-	-	-	-	-	-	1.7
46.1	35.2	23.1	17.5	4.5	1.6	5.0	133.0
ליום 31 במרץ 2022							
(בלתי מבוקר)							
6.0	0.5	2.0	1.3	-	-	-	9.8
29.5	33.5	26.9	23.7	1.5	3.3	-	118.4
1.6	-	-	-	-	-	-	1.6
37.1	34.0	28.9	25.0	1.5	3.3	-	129.8
ליום 31 בדצמבר 2022							
(מבוקר)							
13.8	1.4	-	1.4	-	-	-	16.6
31.4	36.8	21.8	14.3	4.0	2.2	5.5	116
1.5	-	-	-	-	-	-	1.5
46.7	38.2	21.8	15.7	4.0	2.2	5.5	134.1

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור ללא קבוצות רכישה - יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV) סוג החזר וסוג ריבית

יתרה ליום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	מאזני סך הכל	סך הכל	
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	224.8	4,186.7	1,051.8	6,327.2	
מעל 60%	139.7	2,131.8	205.1	3,352.7	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	-	-	-	-	
סך הכל	364.5	6,318.5	1,256.9	9,679.9	

יתרה ליום 31 במרץ 2022					
(בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	מאזני סך הכל	סך הכל	
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	249.2	4,571.8	1,296.0	6,975.9	
מעל 60%	111.5	1,850.4	260.2	2,828.1	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	-	0.5	0.1	0.6	
סך הכל	360.7	6,422.7	1,556.3	9,804.6	

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					
(מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	מאזני סך הכל	סך הכל	
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	186.2	4,330.9	1,124.3	6,548.1	
מעל 60%	96.4	2,081.7	229.1	3,170.5	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	-	-	-	-	
סך הכל	282.6	6,412.6	1,353.4	9,718.6	

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023								
(בלתי מבוקר)								
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר				
סיכון	אשראי חוץ	אשראי לציבור	אשראי	סך הכל	רווח (הפסד) בין	סיכון	אשראי חוץ	אשראי לציבור
מזה:	מאזני	שנרכש	שנמכר	האשראי שנמכר, אשר	התאגיד הבנקאי מותן עבור	מזה:	מאזני	שנמכר
אשראי	שנרכש	בתקופה	בתקופה	שיחת	שנמכר	אשראי	בתקופה	בתקופה
-	-	-	-	10.3	-	-	-	-
-	-	-	-	2,552.7	14.1	-	-	498.8
-	-	-	-	22.1	-	-	-	-
-	-	-	-	2,585.1	14.1	-	-	498.8
סך הכל אשראי לציבור								
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022								
(בלתי מבוקר)								
-	-	-	-	11.4	-	-	-	-
-	-	-	-	1,148.0	-	-	-	-
-	-	117.0	-	33.9	-	-	-	-
-	-	117.0	-	1,193.3	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור								
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022								
(מבוקר)								
-	-	-	-	10.5	-	-	-	-
-	-	-	-	2,151.9	65.9	-	-	1216.9
2.9	-	267.0	-	24.9	-	-	-	-
2.9	-	267.0	-	2,187.2	65.9	-	-	1,216.9
סך הכל אשראי לציבור								

נכון ליום 31 במרץ, 2023 שיעור המגבלה על היקף מכירת הלוואות לדיר של הבנק עומד על 25% מהיתרה (כולל התיק המנוהל).

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

במכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 במרץ 2022		ליום 31 במרץ 2023	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
יתרת הפרשה	יתרות	יתרת הפרשה	יתרות	יתרת הפרשה	יתרות
להפסדי	חוזים ⁽¹⁾	להפסדי	חוזים ⁽¹⁾	להפסדי	חוזים ⁽¹⁾
אשראי ⁽²⁾		אשראי ⁽²⁾		אשראי ⁽²⁾	
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:					
-	165.4	-	185.3	0.1	102.7
ערביות להבטחת אשראי					
-	0.5	-	0.9	-	0.5
ערביות לרוכשי דירות					
-	114.5	-	126.8	-	119.5
ערביות והתחייבויות אחרות					
0.4	69.4	0.4	74.1	0.4	67.5
מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו					
0.4	67.0	0.5	82.6	0.3	48.3
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו					
0.9	1,868.9	1.7	2,319.4	0.9	1,811.4
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן					
1.7	2,285.7	2.6	2,789.1	1.7	2,149.9
סך הכל					

⁽¹⁾ יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

⁽²⁾ יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

⁽³⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2023						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	כרטיסים שאינם כספיים	מטבע חוץ ^(*)		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים						
3,962.0	-	76.7	153.6	-	3,731.7	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,325.0	13.2	121.1	166.5	79.8	944.4	ניירות ערך
14,382.0	-	129.5	302.8	4,059.0	9,890.7	אשראי לציבור, נטו(2)
204.3	204.3	-	-	-	-	בניינים וציוד
8.0	0.4	6.8	0.8	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
270.2	202.9	-	-	10.2	57.1	נכסים אחרים
20,151.5	420.8	334.1	623.7	4,149.0	14,623.9	סך הכל נכסים
התחייבויות						
14,777.8	-	420.3	702.1	1,146.7	12,508.7	פיקדונות הציבור
380.3	-	-	-	18.5	361.8	פיקדונות מבנקים
3,358.9	-	-	-	2,690.2	668.7	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
11.0	0.4	0.4	0.3	5.9	4.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
340.4	53.4	1.0	-	-	285.9	התחייבויות אחרות
18,868.3	53.8	421.7	702.4	3,861.3	13,829.1	סך הכל התחייבויות
1,283.2	367.0	(87.6)	(78.7)	287.7	794.8	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים ^(*)						
-	-	81.6	67.2	(204.2)	55.4	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,283.2	360.7	(6.0)	(11.5)	83.5	850.2	סך הכל כללי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של 122.7 מיליוני ש"ח.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2022					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	פריטים שאינם נכסיים	מטבע חוץ ^{א)}		מטבע ישראלי	
		צמוד למדד		לא צמוד	
		אחר	דולר של ארה"ב	המחירים	
נכסים					
2,920.3	-	25.4	79.4	-	2,815.5
932.0	1.2	108.6	203.8	68.8	549.6
13,200.3	-	147.6	281.4	3,370.8	9,400.5
173.7	173.7	-	-	-	-
4.0	2.3	0.1	0.9	-	0.7
233.0	144.4	-	-	9.6	79.0
17,463.3	321.6	281.7	565.5	3,449.2	12,845.3
התחייבויות					
13,202.4	-	445.3	585.4	697.3	11,474.4
308.7	-	-	-	21.5	287.2
1.1	-	-	-	-	1.1
2,484.4	-	-	-	2,437.9	46.5
9.0	2.3	-	-	3.7	3.0
314.9	51.5	0.3	-	-	263.1
16,320.5	53.8	445.6	585.4	3,160.4	12,075.3
1,142.8	267.8	(163.9)	(19.9)	288.8	770.0
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים^{ב)}					
-	-	165.7	19.8	(299.4)	113.9
1,142.8	267.8	1.8	(0.1)	(10.6)	883.9
סך הכל כללי					

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) ליום 31 במרץ, 2022 אין השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					
(מבוקר)					
סך הכל	פרטים שאינם נספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
		צמוד למדד		לא צמוד	
		דולר של ארה"ב	אחר	המחירים	
נכסים					
3,360.1	-	76.6	195.2	-	3,088.3
1,043.1	3.3	119.2	182.0	67.1	671.5
14,057.5	-	153.6	332.5	3,836.0	9,735.4
189.6	189.6	-	-	-	-
6.1	0.5	4.7	0.3	-	0.6
250.8	177.9	-	-	8.7	64.2
18,907.2	371.3	354.1	710.0	3,911.8	13,560.0
התחייבויות					
14,266.8	-	466.5	681.0	962.3	12,157.0
342.9	-	-	-	18.1	324.8
	-	-	-		
2,677.6	-	-	-	2,313.2	364.4
9.5		0.2	0.1	5.4	3.8
354.4	50.9	0.9		-	302.6
17,651.2	50.9	467.6	681.1	3,299.0	13,152.6
1,256.0	320.4	(113.5)	28.9	612.8	407.4
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	113.2	(23.0)	(204.7)	114.5
1,256.0	320.4	(0.3)	5.9	408.1	521.9
סך הכל כללי					

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של 122.7 מיליוני ש"ח.

ביאור 16א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה ריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח.י. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי הוגן.

חישוב השווי הוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם במשכנתאות והתנהגות בפועל של מפקידים עם אופציית משיכה ומבוססות על ניתוח אמפירי.

ב. השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח. **ניירות ערך סחירים** – לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים – לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור – השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסייה עיקריים בחלוקה לפי מגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל.

השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. ההנחות ההתנהגותיות בפיקדונות, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי – השווי הוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו הייתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה – היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 16א- יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ	רמה 3 ^א	רמה 2 ^א	רמה 1 ^א	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
3,962.0	-	-	3,962.0	3,962.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,325.0	-	69.6	1,255.4	1,325.0	ניירות ערך ⁽²⁾
14,370.9	14,370.9	-	-	14,382.0	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
8.0	-	7.6	0.4	8.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים
67.3	67.3	-	-	67.3	נכסים פיננסיים אחרים
19,733.2	14,438.2	77.2	5,217.8	19,744.3	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
14,761.0	12,426.7	2,334.3	-	14,777.8	פיקדונות הציבור
380.3	301.9	-	78.4	380.3	פיקדונות מבנקים
3,270.5	41.0	-	3,229.5	3,358.9	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
11.0	3.9	0.6	6.5	11.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
286.9	286.9	-	-	286.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
18,709.7	13,060.4	2,334.9	3,314.4	18,814.9	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾

הערות בסוף ביאור 16א.

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2022					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ	רמה 3 [Ⓣ]	רמה 2 [Ⓣ]	רמה 1 [Ⓣ]	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
2,920.3	-	-	2,920.3	2,920.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
932.0	-	69.9	862.1	932.0	ניירות ערך ⁽²⁾
13,238.1	13,238.1	-	-	13,200.3	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
4.0	-	0.1	3.9	4.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים
88.6	88.6	-	-	88.6	נכסים פיננסיים אחרים
17,183.0	13,326.7	70.0	3,786.3	17,145.2	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
13,231.8	9,920.4	3,311.4	-	13,202.4	פיקדונות הציבור
308.7	305.7	-	3.0	308.7	פיקדונות מבנקים
1.1	1.1	-	-	1.1	פיקדונות הממשלה
2,517.7	47.1	-	2,470.6	2,484.4	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
9.0	-	3.0	6.0	9.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
263.4	263.4	-	-	263.4	התחייבויות פיננסיות אחרות
16,331.7	10,537.7	3,314.4	2,479.6	16,269.0	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾

הערות בסוף ביאור 16.

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022				
(מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ¹	רמה 2 ²	רמה 3 ³	סה"כ
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,360.1	-	-	3,360.1
ניירות ערך ⁽²⁾	1,043.1	88.4	-	1,043.1
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	14,057.5	-	14,111.4	14,111.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים	6.1	2.7	-	6.1
נכסים פיננסיים אחרים	72.9	-	72.9	72.9
סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾	18,539.7	91.1	14,184.3	18,593.6
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	14,266.8	-	2,848.2	14,296.2
פיקדונות מבנקים	342.9	41.2	-	342.9
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	2,677.6	2,558.0	-	2,598.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	9.5	5.4	0.2	9.5
התחייבויות פיננסיות אחרות	303.5	-	303.5	303.5
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾	17,600.3	2,604.6	2,848.4	17,550.1

⁽¹⁾ רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

⁽²⁾ לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך [ראה ביאור 6 ניירות ערך](#).

⁽³⁾ מזה, אשראי פגום שנבייתו מותנית בביטחון לימים 31.03.2023, 31.12.2022 ו-31.03.2022 בסך 122.7 מיליוני ש"ח, 119.7 מיליוני ש"ח ו-125.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁴⁾ מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2023, 31.12.2022 ו-31.03.2022 בסך 5,362.3 מיליוני ש"ח, 4,054.9 מיליוני ש"ח ו-4,482.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2022 ו-31.12.2022 בסך 3,012.5 מיליוני ש"ח, 3,893.6 מיליוני ש"ח ו-3,504.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה [ראה ביאור 16](#).

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

יתרה ליום 31 במרץ 2023			
(בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-1			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן
נכסים			
איגרות חוב זמינות למכירה :			
649.6	-	-	649.6
אגרות חוב של ממשלת ישראל			
73.4	-	-	73.4
אגרות חוב של ממשלת זרות			
47.1	-	-	47.1
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
112.8	-	-	112.8
אגרות חוב של אחרים בישראל			
5.4	-	-	5.4
אגרות חוב של אחרים זרים			
888.3	-	-	888.3
סך הכל איגרות חוב זמינות למכירה			
5.5	69.6	-	75.1
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר :			
344.3	-	-	344.3
אגרות חוב של ממשלת ישראל			
0.7	-	-	0.7
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
8.9	-	-	8.9
אגרות חוב של אחרים בישראל			
7.7	-	-	7.7
מניות למסחר			
361.6	-	-	361.6
סך כל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נצרים:			
0.1	7.6	-	7.7
חוזי מטבע חוץ			
0.3	-	-	0.3
חוזי מניות			
0.4	7.6	-	8.0
סך הכל נכסים בגין מכשירים נצרים			
1,255.5	77.5	-	1,333.0
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
78.4	-	-	78.4
פקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נצרים:			
5.8	-	-	5.8
חוזי ריבית- שקל מדד			
0.2	0.6	-	0.8
חוזי מטבע חוץ			
0.3	-	3.9	4.2
חוזי מניות			
-	-	1.1	1.1
נגזרי אשראי			
6.5	0.6	5.0	12.1
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצרים			
84.9	0.6	5.0	90.5
סך הכל ההתחייבויות			

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

יתרה ליום 31 במרץ 2022			
(בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (מה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (מה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (מה 3)	סך הכל שווי הוגן
נכסים			
איגרות חוב זמינות למכירה :			
581.6	-	-	581.6
אגרות חוב של ממשלת ישראל			
113.7	-	-	113.7
אגרות חוב של ממשלת זרות			
37.3	-	-	37.3
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
112.3	-	-	112.3
אגרות חוב של אחרים בישראל			
4.7	-	-	4.7
אגרות חוב של אחרים זרים			
849.6	-	-	849.6
סך הכל איגרות חוב זמינות למכירה			
-	69.9	-	69.9
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר :			
0.2	-	-	0.2
אגרות חוב של ממשלת ישראל			
0.8	-	-	0.8
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
9.8	-	-	9.8
אגרות חוב של אחרים בישראל			
1.7	-	-	1.7
מניות למסחר			
12.5	-	-	12.5
סך כל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נצפים:			
0.8	-	-	0.8
חוזי ריבית שקל מדד			
0.9	0.1	-	1.0
חוזי מטבע חוץ			
2.2	-	-	2.2
חוזי מניות			
3.9	0.1	-	4.0
סך הכל נכסים בגין מכשירים נצפים			
866.0	70.0	-	936.0
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
3.0	-	-	3.0
פקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:			
3.7	-	-	3.7
חוזי ריבית- שקל מדד			
0.1	3.0	-	3.1
חוזי מטבע חוץ			
2.2	-	-	2.2
חוזי מניות			
-	-	0.4	0.4
נצרי אשראי			
6.0	3.0	0.4	9.4
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצפים			
9.0	3.0	0.4	12.4
סך הכל ההתחייבויות			

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽³⁾
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
658.7	-	-	658.7
אגרות חוב ממשלת ישראל			
70.6	-	-	70.6
ממשלת זרות			
38.4	-	-	38.4
מוסדות פיננסיים			
109.6	-	-	109.6
של אחרים בישראל			
5.2	-	-	5.2
אחרים זרים			
882.5	-	-	882.5
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
88.4	-	88.4	-
מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
59.0	-	-	59.0
אגרות חוב ממשלת ישראל			
0.7	-	-	0.7
מוסדות פיננסיים			
9.2	-	-	9.2
של אחרים בישראל			
3.3	-	-	3.3
מניות ותעודות סל			
72.2	-	-	72.2
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
2.9	-	-	2.9
חוזי ריבית- אחר			
2.7	-	2.7	-
חוזי מטבע חוץ			
0.5	-	-	0.5
חוזי מניות			
6.1	-	2.7	3.4
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1,049.2	-	91.1	958.1
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
41.2	-	-	41.2
פיקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
4.9	-	-	4.9
חוזי ריבית- שקל מדד			
0.2	-	0.2	-
חוזי מטבע חוץ			
4.4	3.9	-	0.5
חוזי מניות			
0.1	0.1	-	-
חוזים בגין נגזרי אשראי			
9.6	4.0	0.2	5.4
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
50.8	4.0	0.2	46.6
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

דוחות נספחים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 16 - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023						
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין המכשירים המוחזקים לסוף התקופה	שווי הוגן לסוף תקופה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו				
		מכירות	רכישות	ברוח כולל		שווי הוגן לתחילת תקופה
				אחר	בדוח רווח והפסד	
-	(3.9)	-	-	-	-	(3.9)
(1.0)	(1.1)	-	-	-	(1.0)	(0.1)
חוזים בגין מניות התחייבויות בגין נגזרי אשראי						
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022						
-	0.8	-	-	-	-	0.8
(3.7)	(3.7)	-	-	-	(3.7)	-
1.6	(0.4)	-	-	-	1.6	(2.0)
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד התחייבויות בגין נגזרי אשראי						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
(3.9)	(3.9)	-	-	-	(3.9)	-
1.9	(0.1)	-	-	-	1.9	(2.0)
חוזים בגין מניות התחייבויות בגין נגזרי אשראי						

ביאור T16-מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2023				
(בלתי מבוקר)				
ממוצע משוקלל	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן	
	ריבית משכנתאות			
2.36%	סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	(1.1)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
	סיכון צד נגדי לעסקה			
0.52%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	-	נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית-שקל מדד
2.14%	סטיית תקן שנתית	B&S	(3.9)	חוזים בגין מניות
ליום 31 במרץ 2022				
(בלתי מבוקר)				
	ריבית משכנתאות			
2.67%	סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	(0.4)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
	סיכון צד נגדי לעסקה			
2.22%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	(2.9)	נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית-שקל מדד
ליום 31 בדצמבר 2022				
(מבוקר)				
	ריבית משכנתאות			
2.52%	סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	(0.1)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
	סיכון צד נגדי לעסקה			
0.51%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	(2.0)	נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית-שקל מדד
21.50%	סטיית תקן שנתית	B&S	(3.9)	חוזים בגין מניות

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. ביום 23 בינואר 2023 הרחיבה חברת הבת את סדרה י"ח בסך של כ- 355.0 מיליון ש"ח ע.ג ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ- 347.8 מיליון ש"ח.
2. ביום 23 בינואר 2023 הנפיקה חברת הבת כ-317.4 מיליון ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 3) בתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ- 317.4 מיליון ש"ח.
3. ביום 6 בפברואר 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה. המינוי נכנס לתוקף החל מיום 1 באפריל 2023. מר רון שניא, מבקר הבנק הקודם, סיים עבודתו ביום 31 במרץ 2023.
4. ביום 6 במרץ 2023 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכמו הכולל כ- 554 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק הכיר ברווח של כ- 14 מיליון ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 01-024504-2022).
5. ביום 3 באפריל 2023 ולאחר תאריך המאזן חברת הבת פדתה את סדרה 2 (ניירות ערך מסחריים) בסך של כ-335.5 מיליון ש"ח.
6. ביום 20 במרץ 2023 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בסך כולל של 13.9 מ' ש"ח לבעלי מניותיו על בסיס יתרת עודפי הבנק בהתאם לדוחות הכספיים לשנת 2022 (0.197 ש"ח לכל מניה רגילה בת 1 ש. ע.ג.) הדיבידנד חולק לבעלי המניות ביום 16 באפריל 2023.
7. ביום 20 במרץ 2023 אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם לתקנות החברות (הקלות בעסקאות בעלי עניין), תש"ס-2000, את החלטת התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבת), בכל הנוגע לרכישה של ביטוח נושאי משרה (D&O), עבור נושאי משרה שהנם מנכ"ל הבנק וכן בעל שליטה בבנק וקרובו המכהנים בבנק כדירקטורים במועד קבלת ההחלטה (לפרטים נוספים אודות תנאי ההתקשרות ראה דיווח מיידי מיום 20 במרץ 2023, מס' אסמכתא: 01-029121-2023).
8. ביום 15 במאי 2023 אישרה אסיפה מיוחדת של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משותנים לנושאי משרה בבנק. (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 באפריל 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 15 במאי 2023 מס' אסמכתאות: 01-051819-2023 ו- 01-045798-2023).

ביאור 18 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה

הוראות חוק רגולציה אשר חלות על הבנק ואשר התקבלו עד למועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2022 תוארו בדוח השנתי של הבנק לשנת 2022. הוראות רגולציה חשבונאיות מתוארות בביאור 1 ובביאורים המתאימים. להלן בתמצית פירוט שינויי חקיקה ופיקוח רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

1. הוראות רגולטוריות לעניין הקלות זמניות לאור מצב החירום (התמודדות עם וירוס הקורונה)

עקב התפרצות נגיף הקורונה ברבעון 1 לשנת 2020, נקבעו על-ידי המפקח על הבנקים הוראות למתן הקלות ללקוחות ולתאגידים הבנקאיים, בהתנהלותם בתקופת המשבר. הקלות אלו נקבעו במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250. להרחבה על הוראות אלו ניתן לעיין בביאור 37 לדו"ח התקופתי לשנת 2021. חלק מההוראות אשר כללו שינויים שהפיקוח על הבנקים ביקש לאמץ כהוראות קבע הוטמעו בהוראות הניהול הבנקאי התקינים, ועדכונים אלו תוארו בהרחבה במסגרת הדוח התקופתי האמור. לגבי יתר ההוראות וההקלות, הפיקוח על הבנקים החליט שלא להאריך את תוקפן למעט העדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201 בנושא "מדידה והלימון הון" בעניין יעדי ההון המזעריים והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בנושא "יחס מינוף", אשר תוקפן הינו עד לתום שנת 2023, אך הן אינן רלבנטיות לבנק, שכן הבנק בחר שלא ליישם את ההקלה אשר התאפשרה בהוראה.

2. עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי

ביום 22 במאי, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון בגין מלאי ההלוואות הקיים אצלו ביום התחילה, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023. להערכת הבנק יישום העדכון צפוי להביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.03% וכ-0.04% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-88.4 מיליוני ש"ח, אשר יפרסו בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023. נכון ליום 31 במרץ 2023 העלייה בנכסי הסיכון עומדת על כ-44.2 מיליוני ש"ח, והשפעה על יחס הון רובד 1 היא ירידה של כ-0.04% וההשפעה על יחס ההון הכולל היא ירידה של כ-0.05%.

3. נוהל בנקאי תקין מס' 310 בנושא "ניהול סיכונים"

ביום 26 בפברואר, 2023, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310 בנושא "ניהול סיכונים" בה ביקש להסדיר את האופן בו תאגידים בנקאיים מאשרים פעילות בנקאית בנכסים שמקורם בהשקעות במטבעות דיגיטליים. מטרת ההוראה הינה לקבוע תהליך אשר יכלול הערכת סיכונים מוסדרת לפעילות. עדכון הוראה זו בא לאחר שביום 5 בדצמבר, 2022 עודכנה הוראה 411 בנושא "איסור הלבנת הון", אשר קבעה כי תאגיד בנקאי נדרש לאפשר ללקוחותיו לקבל בחשבונם כספים שמקורם בפעילות במטבעות דיגיטליים, בכפוף לעמידה בתנאים שנקבעו. תחילתה של ההוראה במועד פרסומה.

4. עדכון נוהל בנקאי תקין מס' 362 בנושא "מחשוב ענף"

ביום 13 ביוני, 2022, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 362 בנושא מחשוב ענף לאור תפיסת עולם לפיה מחשוב ענף הינו מקרה פרטי של מיקור חוץ (אשר עיקריו מוסדרים במסגרת הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 359A). במסגרת העדכון שולבו שיקולים מהוראה 359A, המשמשים להגדרת רמת המהותיות של מיקור החוץ, תוך הוספת שיקולים נוספים למהותיות המפורטים בהגדרת "מחשוב ענף מהותי". בהתאם להוראה המעודכנת, תאגיד בנקאי יחויב בקביעת מדיניות לשימוש בשירותי מחשוב ענף, ולקביעת עקרונות לניהול הסיכונים לשימוש בשירותי מחשוב ענף. כמו-כן, במסגרת התיקון בוטל האיסור שהוטל על תאגיד בנקאי משימוש במערכת ליבה במחשוב ענף. תחילת ההוראה ביום 1 בינואר, 2023, למעט לגבי חוזים שנחתמו לפני מועד פרסום ההוראה (וכל עוד יחול מועד חידושם לפני יום 1 בינואר, 2027). ביחס לחוזים שנחתמו לאחר מועד פרסום ההוראה, תחילת ההוראה לגביהם תהיה לא יאוחר מיום 1 בינואר, 2024.

ביאור 18 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה (המשך)

5. עדכון נוהל בנקאי תקין מס' 366 בנושא "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר"

ביום 22 בינואר, 2023 עדכן הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 366 בנושא "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר" באופן בו אוחדו הדיווחים הנדרשים מתאגיד בנקאי על "אירוע אבטחה חמור" לפיקוח על הבנקים (כמאסדר מקור מידע) חלק הצורך בביצוע דיווחים למאסדרים אחרים. לעדכון ההוראה אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

6. עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור"

ביום 9 במאי, 2022 פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, אשר מטרתה להבהיר את האמצעים שנתונים בידי תאגיד בנקאי למתן שירותים ללקוחות אשר מבקשים להעביר לחשבון הבנק שלהם כספים שמקורם בפעילות בתחום המטבעות הווירטואליים (מטבעות דיגיטליים). במסגרת ההוראה קבע המפקח על הבנקים דרישות ייחודיות מהמערכת הבנקאית בניהול הסיכונים האמורים, הכרוכים במתן שירותי תשלום אגב פעילות במטבעות וירטואליים. במסגרת ההוראה נקבעו הגדרות למונחים בתחום, נקבעה חובה לביצוע הערכת סיכונים תקופתית לפעילות בתחום, אשר בעקבותיה יהיה על התאגיד הבנקאי לקבוע מדיניות ונהלים תוך ניהול סיכון מבוסס סיכון. הודגש כי אל לתאגיד בנקאי לסרב לתת שירותי תשלום אגב פעילות במטבעות וירטואליים רק בשל עובדת היותו כרוך בהיותו נובע ממטבע וירטואלי, והכל בהתאם לקבוע בהוראה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 9 בנובמבר, 2022. יחד עם זאת, ביום 5 במרץ, 2023 קיבל הבנק הקלה מהפיקוח על הבנקים ביישום התיקון להוראה, בקשר להעברות כספים שמקורם בפעילות בנכסים וירטואליים אל חשבונות של לקוחות הבנק. ההקלה בתוקף עד ליום 31 במרץ, 2025. כמו-כן, ביום 5 בדצמבר, 2022, פורסם עדכון נוסף להוראה, המתייחס לתשלומי שכר לעובדים פלסטיניים באמצעות העברות בנקאיות. התיקון נלווה לחוזר המפקח מיום 30 ביוני, 2022 באותו נושא. לפי התיקון להוראה בעת ביצוע העברה בנקאית לתושב פלסטיני, על התאגיד הבנקאי לבצע בדיקות אימות מול מאגרי המידע של רשות האוכלוסין. בדיקה זו מחליפה בדיקות אחרות שנדרשות לפי צו איסור הלבנת ההון החל על התאגידים הבנקאיים. בנוסף, בעדכון ההוראה האמור ניתנה דחיית נושא של דחיית פקיעת תוקפן של תעודות הזהות ביומטריות שהונפקו לציבור ותוקפן עתיד לפוג בקרוב. עדכון ההוראה נכנס לתוקף ביום 15 בינואר, 2023. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

7. נוהל בנקאי תקין מס' 422 בנושא "פתיחת חשבון עו"ש וניהול"

ביום 29 במרץ, 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת נוהל בנקאי תקין מס' 422 בנושא "פתיחת חשבון בנק וניהול" ובה הבהרה לגבי חובתו של תאגיד בנקאי לפתוח חשבון בנק ללקוח, ובפרט פורטו מקרים בהם לא התקבל טענת תאגיד בנקאי ל"סירוב סביר" לפתיחת חשבון בנק ביתרת זכות וניהול החשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים, ואף לאפשר ניהול חשבון בנק ביתרת חובה, כל עוד הפעילות היא במסגרת אשראי מאושרת. בין היתר נקבעה בהוראה חובה שלא להפלות קבוצות אוכלוסייה בשל מאפייניהן (למשל פושטי רגל, אפוטרופסיים, עובדים זרים וכדומה). כן קובעת ההוראה כי אין לסרב להעמיד לרשות לקוח כרטיס חיוב מיידי ולאפשר לו לעשות שימוש בערוצי בנקאות בתקשורת. הבנק לומד את ההוראה ונערך ליישומה.

תחילתה של ההוראה ביום 26 במרץ, 2024. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

8. נוהל בנקאי תקין מס' 427- בנושא "שירותי תשלום מתקדמים"

ביום 13 ביוני, 2022, פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 427 בנושא "שירותי תשלום מתקדמים" אשר קובעת חובות גילוי החלות על הבנקים לעניין פעולות תשלום המתבצעות בחשבונות לקוחותיהם באמצעות אפליקציות תשלום. בהתאם להוראה זו, בנק המנהל ללקוחות חשבון עו"ש וכן מנפיק כרטיס חיוב, יציגו ללקוחותיהם מידע אודות פרטי כל פעולת תשלום (חיוב או זיכוי) שבוצעה ע"י הלקוח או עבור הלקוח באמצעות אפליקציית תשלום (ככל שפרטים אלו התקבלו מאפליקציית התשלום). במסגרת ההוראה נקבע המידע אותו יש להציג ללקוחות וכן אופן ותדירות הצגתו. בהתאם, עם כניסת ההוראה לתוקף, הבנק יידרש לתמוך במידע שייגיע אליו מכל אפליקציית התשלום, ככל שמידע שכזה אכן יגיע מאפליקציית תשלום, ולהציג ללקוחותיו באופן ובתדירות הקבועים בהוראה. תחילתה של הוראה זו ביום 1 בפברואר, 2023. הבנק מיישם את ההוראה ולא צופה כי ליישומה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

9. נוהל בנקאי תקין מס' 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך"

ביום 23 בדצמבר, 2021 פורסמה הוראה 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך". הוראה זו, אשר נקבעה בשיתוף עם רשות ניירות ערך, מחייבת את התאגיד הבנקאי להציג נתונים מפורטים אודות ביצועי פיקדון נ"ע שלו ללקוחותיו. ההוראה קובעת מינימום מחייב של מידע הנדרש בהצגה, אך התאגיד הבנקאי יכול להוסיף עליו מידע ופילוחים נוספים. בעדכון להוראה מיום 13 ביוני, 2022, הוחרגו חלק מהלקוחות המתוכננים מתחולת ההוראה, וניתנו מספר הבהרות באשר לאופן הצגת הנתונים ללקוחות. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר, 2023, יישומה של ההוראה אינו צפוי להשפיע על דוחותיו הכספיים של הבנק.

10. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 בנושא "מערך שירות ותמיכה ללקוחות"

ביום 26 במרץ, 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 בנושא "מערך שירות ותמיכה ללקוחות" המעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות המערכת הבנקאית בערוצי השירות השונים. מטרת ההוראה, כפי שהוצגה, הינה לקדם תרבות ארגונית ששמה דגש על איכות וזמינות השירות והתמיכה הניתנים ללקוחות, והטמעת הגישה של "הלוקח במרכז". בהתאם, בהוראה נקבעו חובות החלות על התאגיד הבנקאי בתחום הממשל התאגידי, כגון: חובות הדירקטוריון לגיבוש אסטרטגיית שירות ותמיכה ללקוחות, פיקוח אחר יישום האסטרטגיה ושילובה בתכניות העבודה של הביקורת הפנימית, ואישור מדיניות השירות והתמיכה בלקוחות שתגובש על ידי ההנהלה. בנוסף, נקבעו חובות ההנהלה ליישום אסטרטגיית הדירקטוריון, לקבוע מדיניות ולפתח תכניות עבודה שנתיות ורב שנתיות לקידום עקרונות מתן השירות והתמיכה, להקצות משאבים לצורך יצירת מנגנוני פיקוח ובקרה, ולקבוע מנגנוני תגמול לעובדים העוסקים במתן שירות לרבות עובדי מיקור חוץ. התאגיד הבנקאי נדרש לקבוע אמנת שירות אשר תיתן ביטוי למדיניות השירות והתמיכה של הבנק כלפי לקוחותיו, בדגש על שירותים משמעותיים ובעלי ערך גבוה ללקוחות. על האמנה לכלול הצהרת שירות ארגונית בה יבטא הבנק את תפיסת השירות והמדיניות שהוא מבקש לקדם מול לקוחותיו, להגדיר תנאי השירות (SLA) אשר יפורסמו ובהם יפורטו השירותים המוצעים ללקוחות, ערוצי השירות והתמיכה שבאמצעותם יכול הלוקח לקבל שירותים מהבנק, התנאים לקבלת השירותים השונים בערוצי השירות השונים ורמות השירות להן מתחייב הבנק בכל ערוץ שירות. התאגיד הבנקאי מחויב לפרסם את האמנה בערוצים בהם הוא נוהג לפרסם מידע ללקוחותיו, ובכלל זה באתר האינטרנט שלו. בנוסף, מחויב תאגיד בנקאי לפרסם פרסום רבעוני של ממוצע זמני ההמתנה ומענה בפועל בהתייחס לכל אחד מהשירותים וערוצי השירות המפורטים באמנת השירות. תחילתם של עיקר החיובים לפי ההוראה ביום 26 במרץ, 2024. הבנק נערך ליישום ההוראה, אשר תצרוך היערכות משמעותית וכוללת עלויות היערכות.

11. מכתבים פיקוחיים בנושא סיכונים בפעילות מול גורמים תחת סנקציות ופתיחה וניהול חשבונות לעולים חדשים מרוסיה

ביום 2 בפברואר 2023 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא: "מתן שירות ללקוחות המערכת הבנקאית בישראל ברקע המלחמה בין רוסיה לאוקראינה ובו הוא חוזר על קריאתו (במכתבים קודמים שפורסמו בשנת 2022) לאזן בין הצורך לניהול סיכונים לנוכח החשיפה הנובעת ממשטרי הסנקציות הבינלאומיים לבין הציפייה למתן שירות מיטיבי ללקוחות. במכתבו, המפקח מנחה כי אל לתאגיד בנקאי לנהל סיכונים תוך הימנעות גורפת ממתן שירותים. הפיקוח על הבנקים הדגיש כי כל סירוב לקבלת כספים צריך להיות מגובה בנימוק מפורט של הנימוקים לסירוב וכי נדרש להגדיר את רשימת המסמכים הנדרשים על מנת לדון בבקשתו של עולה חדש לפתיחת חשבון. סירוב לפתיחת חשבון כפוף למסירת הודעה בכתב המפרטת את טעמי הסירוב. הבנק פועל בהתאם למכתב המפקח.

12. מכתבים פיקוחיים בנושא הוגנות צרכנית

ביום 26 בפברואר, 2023, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "נקיטת צעדים צרכניים בסביבה פיננסית משתנה". במכתבו, פירט בנק ישראל את ציפיותו מהתאגידים הבנקאיים להתנהל ברגישות יתרה ומתוך ראיית טובת הלקוח וצרכיו. בפרט, בנק ישראל הביע ציפייה לפיה התאגידים הבנקאיים יפעלו באופן יזום להציע חלופות להקלה של נטל התשלומים על ציבור לקוחותיהם, תוך גילוי מקיף ונהיר ללקוחות, על המשמעותיות קצרות הטווח והארוכות, הנלוות לאפשרויות שיועמדו בפניהם. מכתב זה בא בנוסף למכתבים קודמים באותו נושא, אשר פורסמו בשנת 2022. הבנק התאים את התנהלותו לציפיות הפיקוחיות העולות מהמכתבים ויישם אותן גם במסגרת תכנית העבודה שהכין לקראת 2023.

162	הדירקטוריון
162	הנהלה ונושאי משרה בכירה
162	עסקאות עם בעל שליטה
163	המבקר הפנימי
163	עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל
163	דירוג האשראי של הבנק
164	נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות הבנות במאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א- ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון

נכון למועד הדוח וליום פרסומו, מונה דירקטוריון הבנק 9 דירקטורים, מתוכם 3 דירקטורים חיצוניים לפי חוק החברות, התשנ"ט – 1999 ("חוק החברות") שהנם גם דירקטורים חיצוניים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 ("הוראה 301"). מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301.

בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון כמפורט להלן:

במהלך החודשים ינואר-מרץ 2023 קיים דירקטוריון הבנק 5 ישיבות מליאה ו-15 ישיבות של וועדות הדירקטוריון.

הנהלה ונושאי משרה בכירה

לפרטים אודות מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה חלף מר רון שגיא, ראו בהמשך הדוח תחת הכותרת "מבקר פנים".

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2023-2025

ביום 4 בדצמבר, 2022, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, ואישור דירקטוריון הבנק, אישרה אסיפת בעלי המניות את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול"), בהתאם לסעיף 267 ו-267 לחוק החברות, להוראות ניהול בנקאי תקין A301 ולהוראות חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

לפרטים נוספים אודות מדיניות התגמול לשנים 2023-2025 וכן תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל, ראו דוח זימון אסיפת בעלי המניות של הבנק שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215). וכן בדוחות הכספיים לשנת 2022.

ביום 15 במאי, 2023 אישרה אסיפה מיוחדת של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משתנים לנושאי משרה בבנק. (לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מיום 30 באפריל, 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 15 במאי, 2023. מס' אסמכתאות: 2023-01-051819 ו-2023-01-045798).

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025

ביום 27 באוקטובר, 2022, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לעובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"), בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301.

עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים

אישור ביטוח

ביום 25 באפריל, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) בהחלטת מסגרת ל-6 שנים (להלן: "החלטת המסגרת"). בהתאם להחלטת המסגרת, ביום 18, במרץ 2021 אישר דירקטוריון הבנק, בין היתר, לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) בישיבתה מיום 14, במרץ 2021, רכישת ביטוח מיום 10 במאי 2021 ועד ליום 31 במרץ, 2022, בהתאם לגבולות החלטת המסגרת ובכפוף לקבלת אישור אסיפת בעלי המניות של הבנק להארכת נוספת של החלטת המסגרת כאמור. לפרטים נוספים ראו דיווחים מיידיים שדיווח הבנק ביום 21 במרץ, 2021 וביום 25 באפריל, 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-040284 ו-2021-01-069939, בהתאמה). בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלות השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, ההתקשרות הינה בתנאי שוק, ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכוש או התחייבויותיו.

בהתאם להחלטת המסגרת כאמור לעיל, ביום 22 במרץ 2022, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, את חידוש ביטוח הדירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) לתקופה שהחלה ביום 1 באפריל 2022 ועד ליום 31 במרץ 2023. עלות חידוש פרמיית ביטוח דירקטורים ונושאי משרה לתקופה האמורה הוא כ- \$187,000 כאשר גבולות האחריות הם \$30,000,000 למקרה ו-\$60,000,000 לתקופת ביטוח. ביום 20 במרץ 2023, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, את חידוש ביטוח הדירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) לתקופה שהחלה ביום 1 באפריל 2023 ועד ליום 31 במרץ 2024. עלות חידוש פרמיית ביטוח דירקטורים ונושאי משרה לתקופה האמורה הוא כ- \$173,000,000 כאשר גבולות האחריות הם \$30,000,000 למקרה ו-\$60,000,000 לתקופת ביטוח.

פטור, שיפוי וגמול דירקטורים

לפרטים אודות מתן פטור ומתן שיפוי לנושאי המשרה בבנק, לרבות הדירקטורים בבנק, וכן לפרטים אודות גמול לשיבה וגמול שנתי לדירקטורים בבנק, ראו חלק א' לדוח ממשל תאגידי בדוח התקופתי לשנת 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-033097).

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2022.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2023 אושרה בועדת ביקורת ביום 22 בדצמבר 2022, ובדירקטוריון ביום 24 בינואר, 2023.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2022 נדון בועדת ביקורת ביום 21 במרץ, 2023 ובדירקטוריון ביום 22 במרץ, 2023.

ביום 6 בפברואר 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית. 12 במרץ 2023, החלה את עבודתה בבנק לתקופת חפיפה עם המבקר הפנימי היוצא, מר רון שגיא, והחל מיום 1 באפריל 2023 החלה לכהן כמבקרת הפנים של הבנק. ביום 31 במרץ 2023 חדל, מר שגיא רון, לכהן כסמנכ"ל, מבקר פנימי הראשי.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

עדכוני החקיקה ו/או הוראות בנק ישראל שהינם ספציפיים למגזרי הפעילות השונים תוארו בפרקים הרלוונטים בדוח זה, ככל שהיו. בנוסף, הוראות סקירה חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק, ובכלל זה הוראות אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2022 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022. סקירה של עדכוני הרגולציה נכללת גם במסגרת [ביאור 18 לדוחות הכספיים](#), הנ"ל.

דירוג האשראי של הבנק

להלן טבלה המרכזת את הדירוגים:

מידרג	Standard&Poor's Maalot	
Aa2.il Stable	ilAA- /Stable	דירוג הבנק למועד הדוח (פיקדונות לזמן ארוך ואג"ח)
A2.il (hyb) Stable	ilA- / Stable	כתבי התחייבות הנדחים המותנים שהונפקו ע"י הבנק
P-1.il	ilA-1+	ניירות ערך מסחריים דירוג זמן קצר

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית נכסים, התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023		
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית					
5.96	185.6	12,729.2	7.88	276.3	14,429.2
אשראי לציבור ⁽³⁾⁽⁶⁾					
-	-	251.4	1.17	0.7	241.1
פקדונות בבנקים					
0.08	0.5	2,375.0	3.69	29.4	3,227.8
פקדונות בבנקים מרכזיים					
1.04	1.9	732.2	1.54	3.5	914.9
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾					
-	-	71.7	4.34	2.3	215.3
אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾					
4.74	188.0	16,159.5	6.73	312.2	19,028.3
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	27.7	-	-	26.7
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	385.2	-	-	872.4
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾					
4.62	188.0	16,572.4	6.42	312.2	19,927.4
סך כל הנכסים					

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו(1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			
שיעורי	הכנסות	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי	הכנסות	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
הכנסה	ריבית		הכנסה	ריבית		
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
התחייבויות נושאות ריבית						
1.22	32.0	10,518.9	3.07	97.8	12,886.2	פקדונות הציבור
0.07	0.2	871.2	0.93	17	736.4	לפי דרישה
1.33	31.8	9,647.7	3.20	96.1	12,149.8	לזמן קצוב
3.86	0.5	52.5	1.22	1.1	361.3	פקדונות מבנקים
-	-	1.3	-	-	-	פקדונות הממשלה
5.15	28.0	2,215.6	4.68	37.1	3,225.8	אגרות חוב
1.91	60.5	12,788.3	3.34	136.0	16,473.3	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
-	-	2,352.0	-	-	1,854.9	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	256.1	-	-	287.6	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
1.56	60.5	15,396.4	2.89	136.0	18,615.8	סך כל ההתחייבויות
-	-	1,176.0	-	-	1,311.6	סך כל האמצעיים ההוניים
-	-	16,572.4	-	-	19,927.4	סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים
2.83	-	-	3.39	-	-	פער הריבית
3.19	127.5	16,159.5	3.76	176.2	19,028.3	תשואה נטו ⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022			2023		
שיעורי הכנסות/הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	הכנסות/הכנסה (הוצאה)	שיעורי הכנסות/הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	הכנסות/הכנסה (הוצאה)
מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד					
14,190.2	218.5	6.30	12,011.8	108.2	3.65
סך נכסים נושאי ריבית			9,461.2	(20.9)	(0.89)
סך התחייבויות נושאות ריבית			1,738.0	-	2.76
מטבע ישראלי צמוד למדד					
4,038.1	87.4	8.94	3,247.1	76.2	9.72
סך נכסים נושאי ריבית			2,835.3	(39.4)	(5.68)
סך התחייבויות נושאות ריבית			687.9	-	4.04
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
800.0	6.3	3.19	900.6	3.6	1.61
סך נכסים נושאי ריבית			491.8	(0.2)	(0.16)
סך התחייבויות נושאות ריבית			-	-	1.45
סך פעילות בישראל					
19,028.3	312.2	6.73	16,159.5	188.0	4.74
סך נכסים נושאי ריבית			12,788.3	(60.5)	(1.91)
סך התחייבויות נושאות ריבית			-	-	2.83

⁽¹⁾ הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

⁽²⁾ על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).

⁽³⁾ לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.

⁽⁴⁾ מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכח/נוספה היתרה הממוצעת של רוחחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רוחחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 31.03.2022 ו- 31.03.2023 בסך (3.4) מיליון ש"ח ו- (13.5) מיליון ש"ח, בהתאמה.

⁽⁵⁾ לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

⁽⁶⁾ עמלות בסך 0.6 מיליון ש"ח ו- 5.9 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.03.2022 ו- 31.03.2023, בהתאמה.

⁽⁷⁾ לרבות מכשירים נגזרים.

⁽⁸⁾ תשואה נטו - הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

⁽⁹⁾ השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו(1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022			
גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽²⁾		שינוי נטו	
נכסים	כמות	מחיר	מיליוני ש"ח
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור בישראל	32.6	58.1	90.7
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל	10.0	23.5	33.5
סך הכל הכנסות הריבית	42.6	81.6	124.2
התחייבויות נושאות ריבית			
פקדונות הציבור בישראל	18.0	47.8	65.8
התחייבויות נושאות ריבית אחרות	12.6	(2.9)	9.7
סך כל הוצאות הריבית	30.6	44.9	75.5
סך הכל, נטו	12.0	36.7	48.7

דוחות כספיים | 31.03.2023

בנק ירושלים בע"מ

אינדקס		
א	אומדנים חשבונאיים קריטיים	148,95,82,47
	אקטוארי	118, 105
ב	באזל	122, 120, 79, 78, 33, 32
ד	דירוג	80, 69, 65, 64, 55, 54, 52, 47, 44, 16, 14
ה	הון והלימות הון	31
	הלבנת הון	84, 83, 81, 79, 65, 45, 43, 42, 17
	הלוואות לדירור	146, 145, 144, 143, 142, 137, 135, 133, 132, 120, 85, 61, 60, 59, 56, 55, 54, 52, 51, 49, 48, 46, 40, 39, 33, 32, 26, 18, 8, 6, 5, 3
	הפרשה להפסדי אשראי	155, 154, 153, 152, 151, 149, 148, 147
		156, 141, 140, 139, 116, 115, 114, 113, 107, 98, 93, 85, 69, 56, 55, 54, 52, 51, 49, 29, 12
ח	חובות בעייתיים	160, 115, 114, 113, 100
	חובות פגומים	137, 133, 68
י	יעד הון	33, 30
מ	מבזרי פעילות	137, 135, 133, 132, 97, 56, 40, 38, 37, 27, 8, 5, 3
	מדיניות חשבונאית	98, 85, 49, 4
	מינוף	122, 121, 120, 119, 97, 34, 33, 11, 10, 5
	מיסוי	99, 41
	מסגרות אשראי	156
נ	נזירים	161, 160, 159, 158, 157, 132, 131, 130, 129, 128, 126, 125, 120, 102, 97, 95, 93, 75, 74, 72, 71, 55, 54, 52, 47, 34, 33, 32, 31, 26
		164, 165, 163, 162
	ניירות ערך	163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 132, 123, 111, 110, 109, 108, 107, 105, 100, 98, 95, 93, 92, 82, 72, 71, 47, 31, 29, 28, 18, 12, 7, 5
		164
	נדילות	121, 84, 78, 77, 69, 68, 30, 14, 11, 10, 6, 4
	נכסי סיכון	148, 146, 144, 142, 128, 30
ס	סיכון אשראי	154, 153, 152, 151, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 141, 140, 139, 132, 129, 116, 115, 114, 113, 97, 68, 59, 55, 54, 52, 47, 44
		160, 156, 155
	סיכון נדילות ומימון	49, 20
	סיכון ריבית	84, 73, 4
	סיכונים אחרים	79, 34, 4
ע	עמלות	104, 103, 91, 23, 22, 13, 12, 10
פ	פיקדונות הציבור	159, 158, 157, 137, 135, 133, 117, 101, 97, 93, 78, 77, 40, 39, 30, 26, 24, 5
ש	שווי הון	164, 163, 162, 161, 160, 148, 147, 146, 132, 128, 126, 111, 110, 109, 108, 107, 105, 100, 97, 92, 74, 73, 71, 28, 6

סניפי בנק וחברות בנות עיקריות

ההנהלה המרכזית	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה מען לדיוור: רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה 7010000
סקטור נדל"ן	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה 7010000
סניף בנקאות פרטית	רח' גרשון אגרון 30 ירושלים (וולדורף אסטוריה) 9419009
סניף גאולה – רוממה	רח' שמגר 21, רוממה ירושלים 9446124
סניף תל אביב	רח' אחד העם 21, ת"א 65251
סניף באר שבע	רח' הדסה 90, באר שבע 84221
סניף חיפה	רח' פל ים 9, בניין צים, חיפה 330512
סניף המרכז	רח' ז'בוטינסקי 9 מגדל הכשרת הישוב בני ברק 5126417
סניף אשדוד	שדרות ירושלים 12, אשדוד 7752305
סניף ראשון לציון	רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267
סניף נתניה	רח' הרצל 45, נתניה 42401
סניף מודיעין עילית	רח' אבני נזר 18, קריית ספר, מודיעין עילית 7181018
סניף קרית	דרך עכו 192, קריית ביאליק 27000
סניף נצרת	רחוב 1100 בית 2 צומת אום וואסף נצרת 16100
סניף סחנין	רח' הגליל, קניון סחנין 3081000
סניף כרמיאל	רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל 2165006
שלוחת אלעד	רח' יהודה הנשיא 94, אלעד 4082414
שלוחת אום אל פחם	רח' אלמדינה, בניין אלסולטן, אום אל פאחם 3001000
שלוחת בית שמש	רח' דרך יצחק רבין 2, קניון נעימי, בית שמש 9958551
שלוחת ביתר עלית	רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן – תמרים, ביתר עלית 9055702
שלוחת נתיבות	רח' המסגר 1 נתיבות 8776815
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה 7010000
תומר ירושלים בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה 7010000
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	רח' שרי ישראל 15 ירושלים 9439029
תמר אריאל קפיטל בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה 7010000
כתובתנו באינטרנט:	www.bankjerusalem.co.il